

Základní škola DiviZna, z.ú.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Základní škola Divižna, z.ú., Kuřim

Školní vzdělávací program

Č.j.:	Dok/2025-003
Vypracovala:	MUDr. Zuzana Poláčková, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	27. 8. 2025
Projednáno školskou radou dne:	8.10. 2025
Platnost dokumentu od:	1. 9. 2025

Obsah

1.	Identifikační údaje	6
2.	Charakteristika školy	7
2.1	Vznik a poslání školy	7
2.2	Velikost a úplnost školy	7
2.3	Vybavení školy	7
2.4	Charakteristika žáků	8
2.5	Charakteristika pedagogického sboru	8
2.6	Dlouhodobé projekty.....	8
2.6.1	Obvyklé celoškolní projekty.....	9
2.6.2	Projekty jednotlivých tříd	9
2.7	Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty	10
2.8	Školní družina	10
2.9	Školní klub	10
3.	Charakteristika ŠVP	11
3.1	Zaměření školy	11
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	12
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
3.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	15
3.5	Individuální vzdělávání žáků	15
3.6	Začlenění průřezových témat	16
4.	Učební plán.....	18

4.1	Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň	18
4.2	Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň	20
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	22
4.3.1	Obecné poznámky k učebnímu plánu	22
5.	Učební osnovy	23
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	23
5.1.1	Český jazyk a literatura	23
5.1.2	Formy	41
5.1.3	Anglický jazyk	44
5.1.4	Německý jazyk	54
5.2	Matematika	64
5.3	Informatika	81
5.4	Člověk a svět	94
5.5	Člověk a společnost	107
5.5.1	Dějepis	107
5.5.2	Já a svět	120
5.5.3	Zeměpis	125
5.6	Člověk a příroda	139
5.6.1	Biologie	139
5.6.1	Prohlubující seminář	152
5.6.2	Fyzika	155
5.6.3	Chemie	162
5.7	Hudební výchova	174

5.8	Výtvarná výchova	184
5.9	Tělesná výchova	192
5.10	Pracovní činnosti	199
5.11	Lalaband	206
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	210
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků	210
6.1.1	Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy.....	210
6.1.2	Obecné rysy hodnocení.....	210
6.1.3	Získávání podkladů pro hodnocení.....	210
6.1.4	Zásady pro hodnocení	211
6.1.5	Specifika pro hodnocení epoch	212
6.1.6	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	213
6.1.7	Způsob informování o hodnocení výsledků vzdělávání.....	213
6.1.8	Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení	214
6.1.9	Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení	214
6.1.10	Hodnocení chování.....	214
6.1.11	Zásady pro převod slovního hodnocení na známkové hodnocení	215
6.1.12	Komisionální a opravné zkoušky, přezkoušení	219
6.2	Vlastní hodnocení školy.....	221
7.	Přílohy.....	223
7.1	Změnový list	223

1. Identifikační údaje

Název ŠVP Školní vzdělávací program Základní školy Divižna, verze 3

Název školy Základní škola Divižna, z.ú.

Adresa a sídlo školy Křížkovského 48/2, 664 34 Kuřim

IČ 074 88 866

IZO 181103435

RED-IZO 691013101

Ředitel MUDr. Zuzana Poláčková

Kontakty E-mail: info@skoladivizna.cz

Telefon: 705 679 104

Web: www.skoladivizna.cz

Zřizovatel Collegium pro vita create, z.s.

Štursova 6, 616 00 Brno

E-mail: info@provitacreante.cz

Telefon: 603 782 035

Web: provitacreante.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2023

podpis ředitele/ředitelky

2. Charakteristika školy

2.1 Vznik a poslání školy

Základní škola DiviZna je soukromá devítiletá základní škola, která svým pedagogickým zaměřením vychází z waldorfské pedagogiky. Byla založena skupinou rodičů a učitelů, kteří se formálně sdružili ve spolku Collegium pro vita creante, z.s. (Společnost pro tvořivý život), jenž se stal zakladatelem školy. Inspirována mottem „Kdo se hodně **diví**, ten hodně **zná**“ dostala jméno DiviZna. Svou činnost zahájila ve školním roce 2019/2020.

Posláním školy je vychovávat všestranně a harmonicky rozvinuté osobnosti, které budou v životě schopny nejen kreativně naplňovat své vize, ale budou též pevně začleněny do místní komunity a lidského společenství.

Škola má být školou otevřenou, demokratickou a komunitní. Školou, která je schopna poskytnout dětem nejen intelektuální a praktické znalosti a dovednosti, ale také kompetentně předat základní humanistické hodnoty a rozvíjet sociální kompetence (zájem o druhé, soucit, zodpovědnost, vědomí vlastní hodnoty, úcta k ostatním lidem). Klademe důraz na bezpečné klima školy. Péči o dobré vztahy v celém školním společenství (mezi učiteli, žáky a rodiči) vnímáme jako klíčovou.

2.2 Velikost a úplnost školy

Základní škola DiviZna je škola rodinného typu, kde aktivní spolupráce rodičů se školou je její neodmyslitelnou součástí. Svůj provoz škola zahájila ve školním roce 2019/2020 jako malotřídní s 1. až 4. ročníkem, spojeným v jedné třídě. Při spojování žáků jednotlivých ročníků do tříd v následujících letech jsme zohledňovali možnosti vzájemného provázání učiva, aby byl zachován waldorfský duch školy. Třídy jsou tvořeny tzv. dvojročními, k prvnímu ročníku v daném školním roce se v následujícím školním roce připojí nový první ročník a takto utvořená třída se společně vzdělává v dalších letech. I na druhém stupni probíhá vzdělávání žáků ve třídách se spojenými ročníky. Maximální počet žáků ve třídě nebo vyučovací skupině je 20. Aktuální celková kapacita školy je 90 žáků. Součástí školy je také školní družina s celkovou kapacitou 53 žáků a školní klub s celkovou kapacitou 37 žáků.

2.3 Vybavení školy

Škola sídlí ve východním křídle kuřimského zámku. Prostory jsou pronajaty od SOŠ a SOU Kuřim, která sídlí v jiné části zámku. V roce 2025 má škola k dispozici 6 učeben, 2 místnosti sloužící jako zázemí pro učitele (kabinet, sborovna). Dále má komunitní místnost, sloužící zároveň jako šatna, a dvoje sociální zařízení pro žáky a WC pro učitele. Učebny jsou využívány jak pro výuku, tak pro školní družinu a školní klub.

Učebny jsou vybaveny renovovanými lavicemi a novými nastavitelnými židlemi, lavičkami pro pohyblivou třídu, tabulí, stolem a židlemi pro učitele, kuchyňskou linkou s umyvadlem a dřezem, policemi na materiál a pomůcky. Třídy poskytují dostatek místa pro individuální i skupinovou práci dětí. Na vzhledu školy se podílí učitelé, rodiče i žáci. Děti mají v odpočinkovém čase k dispozici knihy, nejrůznější hry a stavebnice. Prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

K venkovnímu pobytu v době přestávek i družiny využíváme zámecké nádvoří a přilehlé okolí, například zámeckou zahradu nebo přilehlý park s dětským hřištěm. S dětmi na prvním stupni probíhá pravidelně jeden den v týdnu terénní výuka. Chodíme do přírody, na výstavy, exkurze, koncerty, do divadla, k nejrůznějším výukovým aktivitám využíváme také terénní základnu – rodinný statek. Poblíž obce Lažánky jsme s dětmi vysázeli a pečujeme o malý úsek lesa – tzv. DiviZnový les.

Pro výuku tělesné výchovy si škola pronajímá tělocvičnu od TJ Sokol, Kuřim a boulderovou stěnu od Ležčata, z.s., Kuřim a využívá volejbalové hřiště na zámecké zahradě nebo veřejné fotbalové hřiště v blízkosti školy.

Žáci Základní školy DiviZna jsou strážníky SOŠ a SOU Kuřim a stravují se v časově odděleném režimu v jídelně této školy.

Zázemí pro učitele je v samostatné místnosti a ve třídách.

2.4 Charakteristika žáků

Ve škole jsou vzděláváni žáci z Kuřimi i okolních obcí. Škola není spádová.

Ve výjimečných případech ředitel školy povolí individuální vzdělávání podle § 41 školského zákona na základě žádosti jejich zákonných zástupců ze závažných důvodů, po uvážení důvodů a jejich závažnosti. Při této formě vzdělávání zákonný zástupce zodpovídá za to, že je žák rovnoměrně vzděláván ve všech předmětech, o vzdělávání vede průběžné záznamy a pravidelně se dostavuje se žákem na hodnocení vzdělávání. Nedílnou součástí individuálního vzdělávání je možnost průběžných konzultací se školou a možnost účasti na terénních akcích školy nebo na školních slavnostech. Pro rodiče, který bude žáka vzdělávat, je Školní vzdělávací program Základní školy DiviZna závazný. Pokud nejsou plněny podmínky stanovené zákonem, žák neprospívá nebo nedochází na hodnocení, ředitel školy zruší individuální vzdělávání podle odstavce 7 § 41 školského zákona.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen tzv. kolegiem učitelů, které tvoří ředitel, třídní a odborní učitelé, vychovatelé a asistenti pedagoga. Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků v souladu s nejnovějšími poznatky o vývoji dětí a mládeže, proto je kladen velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé se pravidelně zúčastňují nejrůznějších seminářů, povětšinou týkajících se waldorfské pedagogiky a metodiky výuky. Dále navštěvují odborné, jazykové, umělecké a ekologické semináře.

2.6 Dlouhodobé projekty

Ve školním roce obvykle realizujeme několik projektů, jejichž téma volí vyučující podle věku, náplně učiva nebo aktuálního dění ve společnosti. Některé projekty jsou ročníkové, jiné třídní či celoškolní. O zapojení do projektů rozhoduje třídní učitel na základě zvážení souladu programu s pedagogickou koncepcí školy a po domluvě se žáky, popř. s rodiči žáků. Na úrovni celoškolních projektů rozhoduje o organizaci a realizaci kolegium učitelů.

2.6.1 Obvyklé celoškolní projekty

Adventní zastavení (jarmark) – probíhá v adventním období v prostorách školy formou dílniček a kulturního programu. Je možné si zde vyrobit dárečky a ozdoby s vánoční tematikou, či zakoupit již hotové výrobky žáků školy a jejich rodičů. Výtěžek je věnován částečně na charitativní účely, částečně na zakoupení vybavení nebo výukových pomůcek pro potřebu školy. Během jarmarku mohou probíhat také vystoupení žáků školy – ať již speciálně připravená divadelní představení, či ukázky z vlastní výuky.

Jarní setkání (jarmark) – je jarní obdobou adventního jarmarku.

2.6.2 Projekty jednotlivých tříd

Michaelská slavnost: Slavnost při příležitosti svátku sv. Michaela. Jde o pomyslný boj s drakem – o prokázání odvahy. Tuto slavnost si většinou organizuje každá třída zvlášť, někdy připravují starší žáci program pro nižší ročníky.

Martinská slavnost: Slavnost při příležitosti svátku sv. Martina. Ústředním tématem je soucit, nesobeckost a štědrost. Slavnost organizují rodiče s dětmi a učiteli buď samostatně po třídách, nebo společně. Starší žáci často pomáhají s přípravou – zajišťují hudební doprovod nebo hrají divadlo pro mladší děti apod.

Adventní spirála: Slavnost na začátku adventu symbolizující cestu do svého nitra. Většinou si ji organizuje každá třída sama. Starší děti mohou zajišťovat hudební doprovod pro nižší ročníky.

Tříkrálová slavnost: Setkání k ukončení vánoční doby. Každá třída ji organizuje sama nebo se třídy mohou spojit, příležitostně může proběhnout jako celoškolní akce.

Masopust: Jde většinou o společnou slavnost pro všechny třídy. Vyrábí se masky a různé jednoduché hudební nástroje. Rozšířená podoba slavnosti počítá i s průvodem v maskách do blízkého okolí.

Svatojánská slavnost: Slavnost při příležitosti svátku sv. Jana, kdy se dle pověstí země otevírá a vydává lidem čistého srdce své poklady. Každá třída sama obvykle zapaluje svatojánský oheň. Slavnost může být realizována v rámci výletu se svatojánskou tematikou pro žáky napříč ročníky.

Mimo tyto tradiční slavnosti realizují jednotlivé třídy samostatné projekty jako např. vynášení Morany, čištění studánek apod. Tyto projekty jsou úzce propojeny s vyučováním a mnohdy integrují výukový obsah několika předmětů. Dále nechybí v programu školy pravidelné zotavovací pobyty v přírodě, výlety, exkurze, ekologické aktivity a další akce v souladu se školním vzdělávacím programem.

Na realizaci mnoha projektů spolupracují rodiče žáků, některé projekty rodiče pro školu přímo organizují (například Adventní zastavení).

2.7 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Spolupráci školy a rodičů považujeme za jednu ze základních podmínek dobrých výsledků výchovy a vzdělávání dětí. Realizace mnoha nadstandardních aktivit, pramenících z waldorfského zaměření školy, by bez pomoci a úzké spolupráce s rodiči nebyla vůbec možná. Rodiče se mohou zapojit do života školy v mnoha oblastech - při organizaci výletů, slavností, jarmarků a kulturních akcí, při přípravě učebních prostor apod. Podle svých možností a schopností se rodiče mohou podílet na vedení zájmových kroužků.

Při škole funguje Školská rada, jejímiž členy jsou volení zástupci zřizovatele, rodičů a učitelů. Rada se schází dle potřeby, minimálně však 2x za rok. Její členové jsou informováni o činnosti školy, jejích záměrech a dalším rozvoji a předávají tyto informace dále.

O průběhu a výsledcích vzdělávání svých dětí jsou rodiče informováni každý měsíc na třídních schůzkách. Dále mají rodiče možnost osobní konzultace s třídním učitelem podle potřeby. Hodnotící konzultace se konají 2x ročně (obvykle ve čtvrtletí). Další komunikace s rodiči probíhá e-mailem nebo telefonicky.

Škola spolupracuje s dalšími subjekty:

- s městem Kuřim
- s SOŠ, SOU Kuřim
- s kuřimskou farností
- s Collegiem pro arte antiqua, z.s.
- se Singulární společností Veverská Bitýška

2.8 Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Školní družina není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení výchovného působení, sociálního kontaktu mezi vrstevnickými skupinami, aktivního odpočinku a relaxace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí děti smysluplné zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet jejich kulturní potřeby a rozmanité zájmy.

2.9 Školní klub

Školní klub je v provozu každý den ve volném čase kolem oběda a po skončení vyučování. Nabízí především žákům 2. stupně bezpečný prostor pro trávení volného času, kdy žáci čekají na spojení domů nebo na kroužek nebo zkrátka chtějí jen být spolu. Žáci se ve školním klubu obvykle věnují převážně stolním společenským hrám, četbě knih a časopisů, dodělávání školní práce nebo domácích úkolů, kulinářskému umění či odpočinku a relaxaci.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Základní škola DiviŽna svým pedagogickým zaměřením vychází z principů waldorfské pedagogiky. Přestože další inspiraci čerpá i v jiných moderních pedagogických směrech a metodách, jako např. v intuitivní pedagogice, zážitkové pedagogice, projektové výuce, kooperativním učení a problémovém vyučování, waldorfská pedagogika zůstává základním pedagogickým pilířem pro školní vzdělávací program.

Waldorfská výuka je založena na respektování zákonitostí vývojových kroků dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se. Učební plán, metody a obsahy výuky jsou tomuto vývoji přizpůsobeny.

Podporujeme u dětí přirozenou touhu po poznávání světa, chuť přemýšlet, objevovat a ptát se. Učíme v souvislostech, vlastním prožitkem a zkušeností. Učíme nejen ve školních lavicích, ale také ve skutečném světě – v přírodě, na výstavách, exkurzích, výletech, koncertech, v divadle apod.

Ve vyučování neoslovujeme pouze intelekt, ale usilujeme o všestranný rozvoj celé osobnosti. Důležité místo ve vyučování zaujímají rozmanité praktické, rukodělné a řemeslné činnosti. Skrze ně se děti stávají nejen zručnějšími, ale také cvičí svou trpělivost a vytrvalost. Podporujeme zapojení dětí do praktického života a chodu školy. Pomáháme dětem rozvíjet lidské kvality jako zájem o druhé, soucit, zodpovědnost, vědomí vlastní hodnoty, úcta k ostatním lidem.

Citlivost a tvořivost dětí rozvíjíme prostřednictvím pravidelných uměleckých aktivit. Děti se od první třídy učí hrát na flétnu i další nástroje, malují, kreslí, připravují divadelní představení. Uměleckými aktivitami je prostoupeno celé vyučování, včetně tradičních předmětů (matematika, český jazyk, cizí jazyky).

Každé dítě přijímáme v jeho jedinečnosti a s respektem přistupujeme k jeho individuálním schopnostem, nadání, tempu učení i jeho životní situaci. Společně hledáme, čím každý z nás může obohatit naše společenství, podporujeme spolupráci místo soutěžení.

Chceme podporovat vnitřní motivaci dětí k učení a jejich živý zájem o probíranou látku, proto používáme slovní formativní hodnocení. Svou pozornost zaměřujeme na individuální pokrok dítěte, nikoli na porovnávání výkonů jednotlivých dětí mezi sebou. Rozvíjíme schopnost sebehodnocení žáků. V 8. a 9. ročníku se z důvodu požadavku přijímacího řízení na střední školy kombinuje slovní hodnocení s klasifikací.

Přírodu považujeme za nenahraditelné prostředí, plné podnětů pro hru i učení dětí, proto v ní trávíme značné množství času. Snažíme se v dětech probouzet vřelý vztah a odpovědnost ke všemu živému. Na prvním stupni věnujeme pravidelně jeden den v týdnu výuce mimo školní lavice.

Vyučování hlavních předmětů (matematika, český jazyk a literatura, Člověk a svět, dějepis, biologie, zeměpis,...) probíhá ve stodesetiminutových souvislých blocích – tzv. epochách. Každá epocha má svou rytmickou, vyučovací a vyprávěcí část a učitel se třídou každý den po dobu 3 až 4 týdnů rozvíjí jedno dané téma. Takto koncentrovaná výuka podporuje soustředění žáků, umožňuje hlubší ponoření se do tématu a vyučování v mezipředmětových souvislostech. Další předměty (cizí jazyky, tělesná, hudební a výtvarná výchova, pracovní činnosti apod.) se již vyučují v klasických vyučovacích hodinách.

Děti se nejnázne a nejpřirozeněji učí na základě vlastních prožitků ve skutečném světě a na skutečných situacích. Nezáskávají jen informace odtržené od životní reality a zprostředkované pomocí slov, ale co nejvíce probíraného učiva mohou vidět na vlastní oči a osahat si vlastníma rukama. Předávání nové látky je maximálně živé, obrazové, podněcující fantazii, oslovující tak nikoli jen intelekt, ale i smysly a cit.

Při výuce děti nepoužívají hotové učebnice. Jejich roli plní materiály, které si učitel sám vybírá nebo vytváří. Knihy mohou být doplňkem (např. cvičebnice, encyklopedie a atlasy), nikoli hlavním prostředkem výuky, neboť postrádají vztah ke konkrétní pedagogické situaci. Žáci si vytvářejí vlastní epochové sešity, do kterých si s velkou pečlivostí zapisují a kreslí probíranou látku a používají je namísto učebnic.

Základní školou provází dítě po celou dobu třídní učitel, který se snaží poznat své žáky jako individuality i třídu jako sociální skupinu a který citlivě přistupuje k jednotlivým obdobím vývoje dětí. Na prvním stupni obvykle třídní učitel v epochách vyučuje všechny hlavní předměty.

Základem školy je společenství žáků, učitelů a rodičů, a proto je nutné neustále udržovat a rozvíjet vzájemný kontakt a spolupráci s rodinami. V tomto ohledu klade waldorfská škola mnohem větší nároky jak na učitele, tak i na rodiče žáků.

V každém školním roce probíhá mnoho akcí - projektů, při kterých se schází rodiče, děti a učitelé. Jsou to slavnosti při příležitosti křesťanských svátků: Michaelská, Martinská, Tříkrálová, Svatojánská slavnost. Dále jsou pravidelně pořádány Adventní a Jarní jarmark a další akce, při kterých se rodiče, děti a učitelé vzájemně setkávají a blíže poznávají. Některé akce jsou otevřeny veřejnosti.

Jednotlivé třídy obvykle jezdí na výlety, školní exkurze, sportovní kurzy atd.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Smyslem základního vzdělávání je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence na takovou úroveň, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a začlenění do společnosti.

Kompetence k učení – snahou je naučit žáky se učit a motivovat je pro celoživotní vzdělávání

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci zažít úspěch.
- Žákům umožňujeme v příhodných situacích realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák z učení a poznávání radost.

Kompetence k řešení problémů – snahou je podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení nastolených otázek a svoje řešení si dokázali obhájit.

- Do výuky pravidelně zařazujeme metody projektového vyučování.
- Při výuce motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života.
- Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže), při čemž se aktivně podílí na všech fázích činnosti - na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní – snahou je vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat svůj vlastní názor a zároveň vyslechnout názor jiných.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů, pracovat s nimi a hodnotit je.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- Podporujeme komunikaci s jinými školami u nás i v zahraničí (partnerské waldorfské školy).

Kompetence sociální a personální – snahou je rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat úsilí vložené do práce, jak své vlastní, tak práce druhých.

- Během vzdělávání využíváme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Sociální kompetence posilujeme na praktických cvičeních a úkolech.
- Posilujeme žáky, aby měli odvalu vyzkoušet si různé role ve skupině.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
- Učíme je zároveň odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Učíme žáky základům kooperace a týmové práce.

Kompetence občanské – snahou je připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- V třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Jsou vedeni k respektování pravidel občanského soužití, ke zdvořilé komunikaci.
- Výuka využívá obsahy státních svátků k posílení vědomí žáků o významu svobody a demokracie.
- Je kladen důraz na environmentální výchovu: žáky vedeme k recyklaci surovin a k omezení plýtvání a nabádáme je k zodpovědnému chování při pobytech v přírodě.
- Plánujeme žáky zapojovat do mezinárodních projektů, aby se mohli prakticky seznámit s kulturou jiných národů.

Kompetence pracovní – snahou je pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Vedeme žáky k využívání získaných vědomostí, dovedností a postojů v praktickém životě.
- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i mimo ni

- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení při profesní orientaci.
- Výuku doplňujeme o exkurze do dílen, na farmy, do firem.
- Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům s profesní orientací.
- Vedeme žáky k dodržování povinností, závazků a termínů.

Kompetence digitální - snahou je žáky přivést k pochopení významu digitálních technologií a k posílení jejich schopnost odpovědného používání

- Vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- Vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Vedeme žáky k dovednosti získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Vedeme žáky k dovednosti vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, využívá digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení i jejich přínosy a reflexi rizik jejich využívání, k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je naplňováno v souladu se školským zákonem v platném znění a vyhláškou 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných v platném znění. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným handicapem, který narušuje proces vzdělávání, informuje o svém zjištění zákonného zástupce žáka a vytvoří Plán pedagogické podpory. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko - psychologickou poradnu (dále jen PPP), popřípadě speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC), a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), je žák dále vzděláván a hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště a individuálního vzdělávacího plánu vytvořeného na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření. O vyšetření žáka odborníkem PPP nebo SPC může rodič požádat i bez doporučení školy. Pokud dojde odborné zařízení k závěru, že je třeba dítěti věnovat speciální péči, je nutné, aby o této skutečnosti rodič informoval třídního učitele. S poskytnutými údaji je zacházeno jako s důvěrnými. V rámci individuálního vzdělávacího plánu jsou závěry a doporučení odborného pracoviště rozpracovány do podoby očekávaných výstupů týkajících se obsahu učiva v jednotlivých předmětech, kterých se SVP týká, včetně volby vzdělávacích strategií pro období daného školního roku, případně jeho zbývající části.

V případě handicapu zvláště závažného charakteru se na edukačním procesu podílí rovněž asistent pedagoga, jehož úkolem je poskytovat žákovi potřebnou podporu při účasti na běžné výuce. Tuto funkci může zřídit ředitel školy na základě doporučení odborného pracoviště. Odpovědnost za plánování obsahu vzdělávání, samotný průběh vzdělávání i hodnocení výsledků žáka nese vyučující daného předmětu, kterého se individuální vzdělávací program týká. Důraz je kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu, tedy žáka, rodičů a pedagogů, což je základním předpokladem úspěšného vzdělávání žáků se SVP.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je obdobný jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato skutečnost vychází z toho, že také žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o svém zjištění zákonného zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka v PPP nebo v SPC a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště. Podle doporučení příslušného školského poradenského zařízení lze těmto žákům rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným ŠVP:

- rozšířením vzdělávacích obsahů
- zadáváním specifických úkolů
- nabídkou volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit
- přípravou a účastí na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- zapojením mimořádně nadaných žáků do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciací v některých předmětech (např. výuka některého předmětu ve vyšším ročníku).

Výuka probíhá podle individuálních vzdělávacích plánů, které na začátku školního roku sestavují učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů. V individuálním vzdělávacím plánu jsou rozpracovány závěry a doporučení PPP nebo SPC do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku, případně jeho zbývající části. Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj. Vyučující sleduje mimořádně nadané žáky zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje, který nebývá vždy v souladu s rozvojem žáka v oblasti intelektové.

3.5 Individuální vzdělávání žáků

Ve výjimečných případech škola umožní žákům na základě žádosti rodičů a doporučení školského poradenského zařízení individuální vzdělávání (plnění povinné školní docházky bez pravidelného denního docházení žáka do základní školy) podle § 41 školského zákona.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů.

V následujícím přehledu jsou tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, ročníky a vyučovací předměty, ve kterých jsou realizovány. Uvedený seznam uvádí místa učebních osnov, ve kterých jsou průřezová témata probírána závazně. Kromě toho využívají pedagogové k jejich realizaci přirozeného zájmu žáků a pedagogických situací, které nelze dlouhodobě plánovat.

Všechna průřezová témata jsou integrována do výuky jednotlivých předmětů (viz tabulka), mohou být však realizována i prostřednictvím projektů. Osobnostní a sociální výchova (OSV)										
	Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
1.	Rozvoj schopností poznávání									
2.	Sebepoznání a sebepojetí									
3.	Seberegulace a sebeorganizace									
4.	Psychohygiena									
5.	Kreativita									
6.	Poznávání lidí									
7.	Mezilidské vztahy									
8.	Komunikace									
9.	Kooperace a kompetice									
10.	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti									
11.	Hodnoty, postoje, praktická etika									
Poznámky: Osobnostní a sociální výchova je realizována po celou dobu školní docházky ve všech předmětech										

Výchova demokratického občana (VDO)						
	Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník
1.	Občanská společnost a škola					ČaS
2.	Občan, občanská společnost a stát					ČaS
3.	Formy participace občanů v politickém životě					ČaS
4.	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					ČaS

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)						
	Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník
1.	Evropa a svět nás zajímá				Čj	Čj, ČaS, Vv
2.	Objevujeme Evropu a svět					ČaS, Vv
3.	Jsme Evropané					ČaS, Vv

Multikulturní výchova (MUV)						
	Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník
1.	Kulturní diference	Čj	Čj, Vv	Čj, Vv, Aj, Nj	Čj, Vv, Aj, Nj	Čj, Vv, ČaS, Aj, Nj
2.	Lidské vztahy	Čj	Čj, Vv	Čj, Vv, Hv	Čj, Vv, Hv	Čj, Vv, ČaS, Hv
3.	Etnický původ			Čj	Čj	Čj, ČaS,
4.	Multikulturalita			Aj, Nj	Aj, Nj	ČaS
5.	Princip sociálního smíru					ČaS

Environmentální výchova (EV)						
	Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník
1.	Ekosystémy	ČaS, Vv	ČaS, Vv	ČaS, Vv, Hv	ČaS, Vv, Hv	ČaS, Vv, Hv
2.	Základní podmínky života					ČaS, Inf
3.	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Tv	Tv	ČaS, TV	ČaS, Tv	ČaS, Inf, Tv
4.	Vztah člověka k prostředí	PČ, Tv	PČ, Tv	ČaS, PČ, Tv	ČaS, PČ, Vv, TV	ČaS, PČ, Vv, Tv

Mediální výchova (MEV)						
	Název tematického okruhu	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4. ročník	5. ročník
1.	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Čj, Inf
2.	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj, Inf
3.	Stavba mediálních sdělení					Inf
4.	Vnímání autora mediálních sdělení				ČaS	Hv, Inf
5.	Fungování a vliv medií ve společnosti				ČaS	Inf
6.	Tvorba mediálního sdělení					Inf
7.	Práce v realizačním týmu					Inf

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň

Vzdělávací oblasti/Předměty		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	25									4	4	33
	Cizí jazyk		9										9
	Druhý cizí jazyk												0
Matematika a její aplikace					20								20
Člověk a jeho svět							11						11
Umění a kultura								7	5				12
Člověk a zdraví										10			10
Člověk a svět práce											5		5
Informatika					1	1							2
Disponibilní časová dotace			3	7	4		1				1		16
Dotace v předmětu celkem		25	12	7	25	1	12	7	5	10	10	4	118

Ročník/Předměty		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
1.		5	2	1	5	0	0	2	1	2	2	2	22
2.		5	2	1	5	0	0	2	1	2	2	2	22
3.		5	2	1	5	0	4	1	1	2	2	0	23
4.		5	3	2	5	0	4	1	1	2	2	0	25
5.		5	3	2	5	1	4	1	1	2	2	0	26
Dotace v předmětu celkem		25	12	7	25	1	12	7	5	10	10	4	118

Předměty 1.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
epocha	(týdny)	15			15							6	36
	týdenní hodiny	5			5							2	12
vedlejší	týdenní hodiny		2	1				2	1	2	2		10
Dotace v předmětu celkem		5	2	1	5	0	0	2	1	2	2	2	22

Předměty 2.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
epocha	(týdny)	15			15							6	36
	týdenní hodiny	5			5							2	12
vedlejší	týdenní hodiny		2	1				2	1	2	2		10
Dotace v předmětu celkem		5	2	1	5	0	0	2	1	2	2	2	22

Předměty 3.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
epocha	(týdny)	12			12		12						36
	týdenní hodiny	4			4		4						12
vedlejší	týdenní hodiny	1	2	1	1			1	1	2	2		11
Dotace v předmětu celkem		5	2	1	5	0	4	1	1	2	2	0	23

Předměty 4.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
epocha	(týdny)	12			12		12						36
	týdenní hodiny	4			4		4						12
vedlejší	týdenní hodiny	1	3	2	1			1	1	2	2		13
Dotace v předmětu celkem		5	3	2	5	0	4	1	1	2	2	0	25

Předměty 5.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	ČaS	HV	VV	TV	PČ	FO	Celkem
epocha	(týdny)	12			12		12						36
	týdenní hodiny	4			4		4						12
vedlejší	týdenní hodiny	1	3	2	1	1		1	1	2	2		14
Dotace v předmětu celkem		5	3	2	5	1	4	1	1	2	2	0	26

4.2 Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň

Vzdělávací oblasti/Předměty		ČJ	AJ	NJ	M	IT	D	B	F	CH	Z	HV	VV	TV	PČ	JAS	PS	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	15																15
	Cizí jazyk		12															12
	Druhý cizí jazyk			6														6
Matematika a její aplikace					15													15
Informatika						4												4
Člověk a společnost	Dějepis						5						1			1		10
	Výchova k občanství				1		1									1		
Člověk a příroda	Biologie							6										20
	Fyzika								7									
	Chemie									3								
	Zeměpis										4							
Umění a kultura	Hudební výchova											4						9
	Výtvarná výchova												5					
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví							2										10
	Tělesná výchova													8				
Člověk a svět práce															3			3
Disponibilní časová dotace		2,5		2	0,5		2						2	3	5		1	18
Dotace v předmětu celkem		17,5	12	8	16,5	4	8	8	7	3	4	4	8	11	8	2	1	122

Ročník/Předměty	ČJ	AJ	NJ	M	IT	D	B	F	CH	Z	HV	VV	TV	PČ	JAS	PS	Celkem
6.	5	3	2	4	1	2	2	1	0	1	1	2	3	2	0	0	29
7.	4	3	2	4	1	2	2	2	1	1	1	2	3	2	0	0	30
8.	4	3	2	4	1	2	2	2	1	1	1	2	3	2	1	0	31
9.	4,5	3	2	4,5	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1	1	32
Dotace v předmětu celkem	17,5	12	8	16,5	4	8	8	7	3	4	4	8	11	8	2	1	122

Předměty 6.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	D	B	F	CH	Z	HV	VV	TV	PČ	Celkem
epocha	(týdny)	9			9		6	6	3		3					36
	týdenní hodiny	3			3		2	2	1		1					12
vedlejší	týdenní hodiny	2	3	2	1	1						1	2	3	2	17
Dotace v předmětu celkem		5	3	2	4	1	2	2	1	0	1	1	2	3	2	29

Předměty 7.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	D	B	F	CH	Z	HV	VV	TV	PČ	Celkem
epocha	(týdny)	6			6		6	6	6	3	3					36
	týdenní hodiny	2			2		2	2	2	1	1					12
vedlejší	týdenní hodiny	2	3	2	2	1						1	2	3	2	18
Dotace v předmětu celkem		4	3	2	4	1	2	2	2	1	1	1	2	3	2	30

Předměty 8.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	D	B	F	CH	Z	HV	VV	TV	PČ	JAS	Celkem
epocha	(týdny)	6			6		6	6	6	3	3						36
	týdenní hodiny	2			2		2	2	2	1	1						12
vedlejší	týdenní hodiny	2	3	2	2	1						1	2	3	2	1	19
Dotace v předmětu celkem		4	3	2	4	1	2	2	2	1	1	1	2	3	2	1	31

Předměty 9.ročník		ČJ	AJ	NJ	M	IT	D	B	F	CH	Z	HV	VV	TV	PČ	JAS	PS	Celkem
epocha	(týdny)	6			6		6	6	6	3	3							36
	týdenní hodiny	2			2		2	2	2	1	1							12
vedlejší	týdenní hodiny	2,5	3	2	2,5	1						1	2	2	2	1	1	20
Dotace v předmětu celkem		4,5	3	2	4,5	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1	1	32

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

4.3.1 Obecné poznámky k učebnímu plánu

1. Epoše je vyčleněno v týdenní dotaci 12 vyučovacích hodin tzv. hlavního vyučování, rozčleněných do 5 ranních vyučovacích bloků dlouhých 110minut.
2. Při přepočtu epochových hodin na týdenní dotaci vyučovacích hodin je použit za základ standardní počet 36 vyučovacích týdnů v školním roce.
3. Disponibilní hodiny na prvním stupni jsou využity pro hodinovou dotaci předmětů Anglický jazyk (3h), Německý jazyk (7h), Matematika (4h), Člověk a svět (1h) a Pracovní činnosti (1h).
4. Disponibilní hodiny na druhém stupni jsou využity pro hodinovou dotaci předmětů Český jazyk (2,5), Německý jazyk (2h), Matematika (0,5h), Dějepis (2h), Výtvarná výchova (2h), Tělesná výchova (3h), Pracovní činnosti (5h) a Prohlubující seminář (1h).
5. Výuka po hlavním vyučování probíhá ve výukových blocích v délce 1,5 nebo 1 vyučovací hodina.
6. Projektové dny mohou probíhat ve škole i mimo budovu školy.
7. Projektové vyučování probíhá napříč jednotlivými předměty.
8. Skupinová práce ve vyučovacích blocích může probíhat napříč jednotlivými předměty.
9. Na začátku ani na konci vyučovací hodiny či bloku se nezvoní, učitel je zahajuje a ukončuje slovně.
10. Seznam zkratk předmětů:

ČJ – Český jazyk a literatura

AJ – Anglický jazyk

NJ – Německý jazyk

M - Matematika

IT - Informatika

ČaS – Člověk a svět

D – Dějepis

B – Biologie

F – Fyzika

CH – Chemie

Z – Zeměpis

HV – Hudební výchova

VV – Výtvarná výchova

TV – Tělesná výchova

PČ – Pracovní činnosti

FO – Formy

JaS – Já a svět

PS – Prohlubující seminář

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika

Předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících v epochách a od 3. ročníku i ve cvičných hodinách. Rozložení hodin do epoch a cvičných hodin je určeno v daném školním roce podle vyučovacích skupin se zachováním týdenního počtu hodin při přepočtu.

Jedním ze základních lidských projevů je řeč, schopnost vyjadřovat verbálně své myšlenky a pocity. Jazyk je zároveň nositelem kultury a ve své specifické zvukové podobě, gramatické struktuře a pojmenováních životní reality skrývá něco, co by se dalo nazvat duchem národa. Každý jazyk tak reprezentuje určitý pohled na svět. Není zdaleka jen prostředkem k dorozumívání, ale živým organizmem, který se vyvíjí a mění podle působení nejrůznějších vnějších i vnitřních vlivů. Je tedy odrazem vývoje společnosti, která jej užívá.

Mateřský jazyk reprezentuje kulturní a společenské prostředí, do něhož jsme se narodili a které má zásadní vliv na utváření naší osobnosti a na naše vidění světa. Mluvený, ale i psaný jazyk působí na myšlenky, na pocity, ba i na samotné tělo člověka. Aktivní práce s řečí tak hluboce působí na rozvoj osobnosti.

Při výuce českého jazyka postupujeme od komunikační situace a pochopení významu vět a slov ke gramatickému (fonetickému, pravopisnému) jevu. Dítě tak poznává strukturu jazyka v aktuálním vztahu k jeho sdělovací funkci.

Poznávání jazyka je založeno na prožívání spojeném často s pohybem a rytmem, na jazykové hře. Žák si v atmosféře hravosti a humoru, kterou učitel navozuje, vytváří velmi osobní vztah ke své mateřské řeči. Škola pečuje o to, aby se mateřský jazyk stal člověku jeho trvalou životní hodnotou.

Výuka českého jazyka není omezena jen na předmět Český jazyk a literatura, ale prolíná všemi předměty, a naopak učitel mateřského jazyka reaguje na to, co se žáci právě učí v ostatních předmětech. Žáci se tak zdokonalují v mluvení a psaní v těsné vazbě na veškeré vzdělávání ve škole. To znamená, že třídní učitel a ostatní učitelé dbají o to, aby se dorozumivací činnosti a schopnosti pěstovaly ve všech předmětech.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsahy jednotlivých složek vzájemně prolínají.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se žáci učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení si spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji jazykových znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednost porovnávat různé jevy, vnímat jejich shody a

odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání informací, ale i předmětem rozvoje osobnosti žáka.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich vnitřní život.

Začlenění průřezových témat

V rámci předmětu Český jazyk a literatura jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- vede žáky k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch
- umožňuje žákům v příhodných situacích realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení a poznávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit
- motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a argumentovat svůj vlastní názor a zároveň vyslechnout názor jiných
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede děti ke spolupráci při vyučování

- podporuje komunikaci s jinými školami

Kompetence sociální a personální

Učitel

- během vzdělávání používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- sociální kompetence posiluje na praktických cvičeních a úkolech
- podporuje žáky, aby měli odvahu střídat role ve skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vede žáky k odmítavému postoji všeho, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- učí žáky základům kooperace a týmové spolupráce

Kompetence občanské

Učitel

- podněcuje a podporuje ve třídních kolektivech společné stanovení pravidel chování
- respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní, zdravotní)
- ve výuce využívá obsahy státních svátků k posílení vědomí žáků o významu svobody a demokracie

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- výuku doplňuje o praktické exkurze
- individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáhá žákům s profesní orientací

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k účelnému, bezpečnému a efektivnímu využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- vede žáky k aktivnímu a respektujícímu způsobu podílení se na utváření digitálního světa
- pomáhá žákovi nacházet rovnováhu mezi světem digitálním a fyzickým

Vzdělávací obsah

1. období (1. – 3. ročník)		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none">- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none">- praktické čtení (návčik čtení, správná technika čtení – plynulé, pozorné, znalost orientačních prvků v textu)- čtení s porozuměním- praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)- věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)- zdokonalování dýchání a smyslu pro rytmus vhodnými tělesnými i jazykovými cviky- vyjadřování závislé na komunikační situaci (pozdrav, oslovení, omluva, prosba)- základní hygienické návyky při písemném projevu (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)- poslech prózy a poezie, jejich reprodukce či dramatizace, základními žánry jsou pohádky, bajky, legendy, starozákonní příběhy a židovské pohádky	<p>Umělecká výchova Pohybová výchova VMGES OSV VDO MV</p> <p>OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)</p>

<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - základní slovní druhy - prostřednictvím kreslení forem rozvoj hrubé a jemné motoriky („kreslení“ celým tělem, práce na velký formát), zdokonalování svislých, vodorovných, šikmých, oblých linií v nejrůznějších variacích - nácvik písmen velké i malé tiskací abecedy, římských číslic I – XX, arabských číslic 1 – 100, nácvik psacího písma podle normalizované latinky - nácvik psaní opisem, přepisem a diktováním (psaní je spojováno s ostatními učebními činnostmi dětí) - psaní krátkých textů, např.: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz, písemné zachycení vlastního zážitku nebo slyšeného příběhu - měkké, tvrdé souhlásky - dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev - úvod do psaní velkých písmen - věty podle postoje mluvčího 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 	<ul style="list-style-type: none"> - písně, recitace básní, rozpočítadla apod. - seznámení se s rytmem jazyka a mluveného projevu 	

<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> - paměťové učení - rozpoznávání kladných a záporných lidských vlastností v textu - důraz na individuální hlasité čtení a pochopení textu (reprodukce, rozhovory o přečteném textu) - vyhledávání důležitých informací v textu, rozlišení podstatného od méně podstatného - základní literární pojmy - literární formy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, legenda - tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - zážitkové čtení a naslouchání - poslech literárních textů 	
---	---	--

2. období (4. – 5. ročník)		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování vlastních zápisů, vyprávěných příběhů, tvorba vlastního vyprávění - zpracovávání jednoduchých zpráv - důraz na stručnost, přesnost a výstižnost sdělení - v naukových epochách zpracovávání prvních referátů 	<p>Umělecká výchova Pohybová výchova</p> <p>MV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování - poslech prózy a poezie, jejich reprodukce či dramatizace; základními žánry tohoto ročníku jsou starogermánské a slovanské mýty a legendy, místní pověsti, mýty a legendy starověkých civilizací 	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace ve stavbě textu, odstavce, vyjadřovací prostředky - slovní druhy, tvary slov - sloveso: časování, čas minulý, přítomný, budoucí - výstavba věty, větné celky - schopnost obměňovat slova v textu - psaní znělých a neznělých souhlásek - psaní i/y po obojetných souhláskách 	

<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovaná slova - tvoření příbuzných slov - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice - slova s významem nadřazeným, podřazeným, souřadným - podmětová a přísudková část věty, základ věty; určující člen větné dvojice, rozvíjení základní věty - mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas sloves, rod a číslo jmen - spisovné tvary podstatných jmen - psaní velkých písmen u osob, zvířat, názvy obcí, států, hor, řek, planet (ne pravopis výrobků a institucí) - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - přímá a nepřímá řeč - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech a čtení prózy a poezie, rozmlouvání o ní, reprodukce, recitace, inscenace - zkvalitňování techniky čtení: plynulé čtení vět a souvětí, správné frázování, kladení důrazu, volba přiměřené síly nebo barvy hlasu - nácvik tichého čtení s porozuměním - podstatné a okrajové informace v textu - samostatná četba podle osobního zájmu 	MV

	<ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání 	
--	--	--

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) -zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), - zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); -vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis) -projev mluvený a psaný (uplatnění zásad pro pořádek slov v české větě) -dopis, žádost 	<p>GLO1, GL O2 MUL1, M UL2, MUL 3 MED1, M ED2</p>

<ul style="list-style-type: none"> - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 		
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> -význam slova, homonyma, synonyma, - obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu -prohlubování pravopisu i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova -prohlubování znalostí slovních druhů -slovesa: hry s osobou, číslem a časem -slovesný způsob -pozorování změn tvarů sloves při časování -rozdíl mezi tvarem určitým a infinitivem, tvarem jednoduchým a složeným -podstatná jména: pád, číslo, rod -změny tvarů při skloňování podle různých vzorů -přídavná jména: stupňování -význam přídavných jmen pro výrazové bohatství jazyka -větné členy holé, rozvité a několikanásobné 	

	-aktivní uchopení odlišnosti mezi větou jednoduchou a souvětím	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	-přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramaturgie, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům -dramatická báseň, balada -umění předčítání: aspekt dramatičnosti, napětí -shrnutí obsahu jednotlivých částí textu -osnova děje (propojení se slohovým výcvikem) -dramatická díla se vztahem k dějepisu	

7. ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	-vypravování -referáty na dané téma z dějepisu, zeměpisu, přírodopisu (vynálezci a objevitelé) -cvičení v obměňování textu: z krátké novinové zprávy vytvořit vyprávění a naopak	GLO1,GLO2 MUL1,MUL2,MUL3 MED1,MED2, MED3,MED4, MED5

<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>-třídní a školní noviny jako nástroj komunikace - přesná formulace popisu, pokusu, konstrukce připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> - zájmena: zastupování podstatných jmen správnými tvary zájmen já, ty, se, my, vy, ten, náš, můj, tvůj, svůj, její -číslovky, druhy číslovek, jejich skloňování -příslovce, základní a stupňované tvary -předložky, spojky a částice: jejich společné znaky a rozdíly -citoslovce, jejich obohacující funkce v jazyce -rozvíjení bohatosti slovního projevu nahrazováním větného členu větou vedlejší 	

<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> -souvětí a jeho stavba: věta hlavní a vedlejší -spojky souřadné a podřadné -zásady interpunkce: psaní čárky ve větě jednoduché a v souvětí, rozdělovací znaménka 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> -životopisy, zprávy z výzkumných výprav, knihy o různých národech. - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramaturgie, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům -literární druhy a žánry - poezie, próza, drama 	

8. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	- krátké zprávy, referáty na aktuální témata z politiky, vědy, kultury, sportu	GLO1,GLO2 MUL1,MUL2,MUL3

<p>- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči Č07-zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>- využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>- výpisek, výtah</p> <p>- převádění lyriky v epiku, prózu nebo drama</p> <p>- recenze koncertu, divadelního představení, filmu</p> <p>- studijní čtení jako zdroj vyhledávání informací</p> <p>- technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse</p> <p>- vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka zabarvený</p> <p>- popis, výklad, úvaha), teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně</p>	<p>MED1,MED2,MED3, MED4,MED5, MED6,MED7</p>
--	---	---

<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> -prohloubení znalostí o slovese -slovesný vid a rod -slovesné třídy a vzory -podstatná jména konkrétní x abstraktní -obecná x vlastní -psaní velkých písmen - rozšíření -přídavná jména (prohloubení) -jmenné tvary přídavných jmen tvrdých -stupňování -zájmena (prohloubení) -věta jednočlenná, neúplná, samostatný větný člen, vsuvka -druhy vedlejších vět (významové rozdíly) -obohacování slovní zásoby 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> -přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům -literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury - první základy metriky a poetiky (nauka o verších, metafora) 	

<ul style="list-style-type: none"> - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> -rozsáhlejší díla popisující dějinné události -čtení epických a dramatických útvarů -národní obrození a rok 1848 	
--	--	--

9. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném 	<ul style="list-style-type: none"> -kritické (analytické, hodnotící) čtení -praktické naslouchání (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), -na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený popis, výklad, úvaha) - charakteristika literárních postav -úvaha -řeč x rozhovor x diskuse -zvláštnosti jazyka současnosti 	<p>GLO1,GLO2</p> <p>MUL1,MUL2,MUL3</p> <p>MED1,MED2,MED6, MED7</p>

<p>vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<p>-používání jazyka v médiích</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> -prohloubení učiva o souvětí a jednoduché větě: - významový poměr mezi hlavními větami souřadně spojenými -významový poměr mezi souřadně spojenými vedlejšími větami -významový poměr mezi jednotlivými členy (ve větných členech několikanásobných) -synonymní skladební prostředky a úpravy textů 	
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> -průběžné opakování a prohlubování probraného učiva -tvaroslovné zvláštnosti -skloňování podstatných jmen přejatých a cizích vlastních jmen 	

<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou <p>a zdůvodní jejich užití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přechodník přítomný a minulý 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> -literatura konce 19. století a literatura 20. století <p>volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <ul style="list-style-type: none"> -základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) -literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé 	

<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 		
---	--	--

5.1.2 Formy

Charakteristika

Formy plní úlohu průpravy a doprovodných cvičení při výuce psaní v rámci vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a rozvíjí v žácích dovednosti využitelné později v geometrii.

V 1. a 2. ročníku je předmětu Formy vyhrazeno 6 epochových týdnů po 12 vyučovacích hodinách týdně.

Ve 3. až 5. ročníku je kreslení forem součástí předmětů výtvarná výchova a matematika (geometrie).

Podstatou kreslení forem je umění linie (čáry). Pohyb zachycený ve formě prožívají žáci v raném školním věku také na základě vlastního tělesného pohybu (kreslí formy rukama ve vzduchu, nohama na podlaze, „chodí“ formu), později se prožívání formy stále více přenáší do jejich nitra. Význam utváření linie se nejzřetelněji projevuje v psaní a v geometrii.

Při kreslení forem jde o to, aby byl v žákovi probuzen smysl pro formu, potřebný, aby se mohl žák naučit psát a číst. Kreslení forem, tedy uspořádávání linií do obrazu, je předchůdcem vyučování psaní. Jestliže se žák naučí prostřednictvím pohybu orientovat v prostoru a na papíře, může se snadněji vyrovnat s prostorově-orientačními problémy, které se mohou projevit jako dyslexie. Umět se správně orientovat a pohybovat v prostoru – čímž je míněn také sociální prostor – je důležitým výchovně-vzdělávacím cílem. Kreslení forem tedy nabízí řadu pomocných, terapeutických či harmonizačních možností.

Pohybová podstata, umělecky tvůrčí ztvárnění a kvalitativní přístup – těmito svými základními rysy poskytuje kreslení forem celostní pedagogice účinný nástroj schopný prakticky oslovit a vzájemně harmonizovat volní, citovou i myšlenkovou úroveň vyvíjejících o se člověka.

Začlenění průřezových témat

V předmětu Formy nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k sebehodnocení

- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky, aby dokázali obhajovat a vhodnou formou argumentovat svůj vlastní názor a zároveň vyslechnout názor jiných
- podporuje přátelské vztahy ve třídě

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- vede žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů formou skupinové práce a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

Učitel

- stanovuje společně s žáky pravidla chování v třídním kolektivu
- respektuje a vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostní, kulturní, zdravotní)

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Vzdělávací obsah

1. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje základní hygienické návyky spojené s psaním - vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem - vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně) 	<ul style="list-style-type: none"> - přímká (svislá, vodorovná, šikmá) a oblouk v mnohonásobných obměnách s důrazem na rytmus formy - jednoduché oblé a hranaté formy - v sobě uzavřené formy: trojúhelník, kruh, ovál (elipsa), osmička (lemniskáta) - spirála: zavíjení a rozvíjení - jednodušší hvězdy - vertikální symetrie (zrcadlení vlevo, vpravo) - kreslení jako předcvičení k psaní 	<p>Umělecká výchova Matematika (geometrie)</p>

2. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní hygienické návyky spojené s psaním - prožívá a vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem - vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně) 	<ul style="list-style-type: none"> - rytmická cvičení s elementárními formami - rozvíjení dynamického kreslení - proměny forem (oblé v hranaté) - horizontální symetrie (zrcadlení nahoře – dole) - symetrie osová, čtyřstranná symetrie - jednoduché copy (splétané pásy) - lemniskáty a jejich variace 	<p>Umělecká výchova Matematika (geometrie)</p>

5.1.3 Anglický jazyk

Charakteristika

V 1., 2. a 3. ročníku se anglický jazyk vyučuje s časovou dotací 2 hodiny týdně, od 4. do 9. ročníku s dotací 3 hodiny týdně. V prvním ročníku může být vyučovací hodina rozdělena na dvě části: 20 a 25 minut.

1. období (1. – 3. ročník)

Výuka v prvním období je založena na „úplném ponoření“ do cizího jazyka, vychází z přirozené schopnosti mladších žáků napodobovat, která je základním principem učení až do devíti let. Zpěvem písní a recitací básní a říkadel, doprovázených gesty a mimikou, se žáci seznamují s mluvenou formou jazyka, s jeho charakteristickými zvuky a melodiemi. Ponoření do jazyka napomáhají také hry a dramatizace příběhů. Učitel vede výuku pokud možno jen v cizím jazyce. Přesné porozumění není v tomto období cílem. Důležitější je zprostředkovat dítěti intenzivní prožitek jazyka, protože nevědomě vstřebané obsahy budou vědomě vyzdviženy v pozdějších letech. Slovní zásoba se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Také gramatické struktury jsou zatím užívány a procvičovány výhradně v kontextu, žáci je užívají na základě nápodoby, bez vědomého učení. Významným prvkem výuky je rytmus, ať už jde o rytmus prožívaný skrze jazyk nebo o rytmus vlastního vyučování. Rytmus v tomto věku výrazně podporuje paměť. Sborová recitace se střídá s recitací ve skupinách a spěje k samostatnému projevu jednotlivých žáků v krátkých dialogích, často inspirovaných básněmi nebo určitým tématem. Při rozhovorech se žáci seznamují se základními obraty společenského styku, učí se reagovat na otázky a pokyny. Také vyprávění krátkých příběhů hraje, stejně jako v hlavním vyučování, už od 1. ročníku důležitou roli. Poslechem souvislého sdělení se děti učí sledovat proud cizí řeči a rozvíjí porozumění slyšenému textu. Obsah vyprávění často navazuje na témata v hlavním vyučování. Ve 3. třídě zavádíme postupně psaní krátkých textů, které si žáci nejdříve osvojili ústně a začínáme pracovat s přiřazováním psané a mluvené podoby slov.

2. období (4. – 5. ročník)

Ústní práce se dále rozvíjí. Děti v tomto věku mají dobrou paměť a velký potenciál k učení. Jejich cit pro řeč jim navíc umožňuje vnímat krásu cizího jazyka. Texty k recitaci a písně proto nabývají na obsahu a na obtížnosti. Recitací a řečovými cvičeními pokračují žáci v osvojování čisté výslovnosti a správné větné melodie a také v rozšiřování idiomatické slovní zásoby. Učitel jednoduše a obrazně uvede obsah básně nebo písničky, kterou se žáci dále učí opakováním po učiteli. Ve věku 9 – 10 let se u dětí vyvíjí nový, individuálnější přístup k jazyku. Nejvýznamnějším prostředkem individuálního uchopení jazykového materiálu je psaní a čtení. Dříve, než žáci dostanou tištěné texty, učí se číst to, co sami napsali. Žáci nabývají schopnosti dívat se na cizí jazyk s odstupem, porovnávat ho s mateřským jazykem a s pomocí učitele objevovat jeho pravidla. Učitel je vede k tomu, aby objevená pravidla zkoušeli sami v praktické podobě formulovat, poté je společně zapisují do sešitu. Ve výuce jazyka roste důraz na poznávání reálií anglicky mluvících zemí a jejich porovnávání s přírodními i kulturními podmínkami v České republice.

Ve **4. ročníku** je stěžejním tématem výuky přechod k psaní, seznamování se s grafickou podobou slov. Velká část hodin je věnována pečlivému zapisování známých textů do sešitů a následné práci s nimi (čtení, dramatizace, rozhovory, procvičování pravopisu slov, vyvozování pravidel).

Od **5. ročníku** začíná vědomé vyučování, rozšiřování a procvičování slovní zásoby. Žáci jsou podporováni v tvořivém přístupu k jazyku a v tvůrčím používání známých výrazů. Tomu napomáhá poslech a četba živých a výstižných popisů lidí, míst a situací a také odpovídající domácí úkoly. Prohlubuje se porozumění pro zákonitosti jazyka, pro gramatiku.

V **6. – 9. ročníku** se žáci učí systematické práci, přehledně si zapisují slovní zásobu a gramatiku, důraz je kladen na vysoký standard vedení sešitu. S rozšiřujícími se znalostmi gramatiky a slovní zásoby jsou žáci vedeni k samostatnějšímu ústnímu i písemnému vyjadřování v anglickém jazyce, k formulování kratších textů (dopisy, jednoduché popisy, obsahy příběhů) a ústních projevů.

Přes nárůst množství učiva by neměly chybět také umělecké prvky (přednes básní, dramatizace, zpěv) a humor, aby výuka nadále zůstávala živá a různorodá.

Práce s autentickými texty se stává pravidelnou součástí výuky a pokračuje na celém druhém stupni podobně jako v předchozím období, stejně jako vědomé osvojování slovní zásoby. Žáci se učí pracovat s dvojjazyčným slovníkem, s nímž se v základech seznamují už v pátém ročníku, a provádět jednoduché překlady. Na konkrétních příkladech zvyků, situací, míst, osobností a událostí se žáci dále seznamují se zeměpisem, kulturou a historií anglicky mluvících zemí.

V osmé a deváté třídě je žákům nabízena v rámci volitelných předmětů rozšířená výuka anglického jazyka.

Začlenění průřezových témat

Ve výuce anglického jazyka jsou začleněna průřezová témata Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- Vede žáky k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch
- vede žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vhodných vlastních učebních strategií
- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- umožňuje žákům v příhodných situacích realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost

- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení a poznávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit
- při výuce motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- poskytuje žákům příležitost konfrontace s cizojazyčným elementem a podněcuje je k překonávání vnitřních bariér vůči tomu, co je v něm neznámé a odlišné

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a vhodnou formou argumentovat svůj vlastní názor a zároveň naslouchat jiným názorům
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci při vyučování
- podporuje komunikaci s jinými školami

Kompetence sociální a personální

Učitel

- používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- sociální kompetence posiluje na praktických cvičeních a úkolech
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- učí žáky pracovat v týmu
- podporuje žáky, aby měli odvahu střídat role ve skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

Kompetence občanské

Učitel

- vede třídní kolektiv ke společnému stanovování pravidel chování
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních, zdravotních)
- podněcuje občanské vědomí pomocí poznávání cizích kultur a odlišností v uspořádání společnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a respektovali pravidla slušné komunikace nejen v digitálním prostředí
- ukazuje žákům, jak vyhledat význam slova nebo obrázek, a vysvětluje jim rozdíly mezi spolehlivým a nespolehlivým zdrojem
- využívá školní platformy pro sdílení prací a podporuje týmovou práci na jednoduchých projektech
- zařazuje krátké rozhovory nebo hry na téma „Co je bezpečné online“ a „Jak se chovat na internetu“
- smysluplně a esteticky předkládá žákům texty s doplněnými obrázky, zvukem či videem a vede žáky k porozumění propojení mezi textem a multimédiem
- buduje schopnost žáků vytvářet ilustrace k textu, tvořit jednoduché prezentace

Vzdělávací obsah

1. období (1. – 3. ročník)		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<ul style="list-style-type: none"> – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně – rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu – zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal – rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení jednotlivých témat a rytmické, praktické a hravé osvojování slovní zásoby prostřednictvím veršů, písní, říkadel, pohybových her v kroužku, prstových her -témata – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok- (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí Témata – počítání 1-100, barvy, části těla, věci kolem nás, dny v týdnu, roční období, měsíce, ovoce a 	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarná výchova Hudební výchova MK

<p>– přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p> <p>– píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<p>zelenina, činnosti během dne, oblékání, zvířata, příroda, počasí, rodina, přátelé</p> <p>-jednoduché pokyny</p> <p>-jednoduché rozhovory a dialogy</p> <p>-poslouchání a učení se zpaměti příběhům (pohádky a jiné)</p> <p>-krátké dramatické scénky</p> <p>-hry, které používají opakování struktur a slovíček</p> <p>-naslouchání jednoduchým příběhům</p> <p>-krátké dramatické scénky</p> <p>-základní otázky a odpovědi o sobě</p> <p>-aktivity a témata z předchozích tříd jsou dále rozvíjeny formou básní, písní, říkadel a pohybových her v kroužku</p> <p>-psaní slovíček a krátkých textů, které byly osvojeny ústně</p> <p>-základní otázky a odpovědi o sobě (Who are you? Where do you live? How old are you?...), osobní zájmena, základní předložky, slovesa</p>	
--	---	--

2. období (4. – 5. ročník)		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>– rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p>	<p>-nové básně o přírodě, ročních obdobích a ty, které se vztahují k hlavnímu vyučování</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>MK</p>

<p>– rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>– rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>MLUVENÍ</p> <p>– sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>– odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>– zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>– rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>– vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>PSANÍ</p> <p>– napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>– vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>-hry, malé dramatické scénky, hádanky, písně</p> <p>-psaní a čtení říkadél, básní a písní, které se žáci naučili v prvních třech ročnících</p> <p>-procvičování abecedy, krátké diktáty, rozdíl mezi psanou a čtenou podobou slova</p> <p>-základní gramatické struktury – přítomný čas prostý a průběhový, osobní, přivlastňovací a tázací zájmena (ostatní časy v textech), množné číslo, přídavná jména, předložky, určitý/neurčitý člen, sloveso to be, to have, stavba vět (slovosled), množné číslo podstatných jmen, přídavná jména, slovesa to be, have, can, předložky místní, časové</p> <p>-témata – vlastnosti lidí a věcí, příroda, části domu, předměty v domácnosti, hodiny, čas, narozeniny, nákupy, geografické, časové a osobní údaje, rozvíjení témat z předchozích ročníků</p> <p>-recitace, písně, básně, divadlo, vyprávění, čtení textů, krátké dialogy</p> <p>-psaní krátkých textů o sobě, rodině,...</p> <p>-zvyklosti v zemích dané jazykové oblasti</p> <p>-práce s dvojjazyčným slovníkem</p>	
---	---	--

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy

<p>-rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</p> <p>- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace žák</p> <p>š-rozumí obsahu jednoduchých textů a je schopen v nich vyhledat základní informace š-odhaduje význam nových slov</p>	<p>-recitace, písně a dramatické básně</p> <p>-krátké dialogy z každodenního života: život ve městě a na vesnici, prázdniny, nakupování, roční období, svátky, počasí, sport a hry</p> <p>-dialogy</p> <p>-četba souvislejších textů</p> <p>-všední den a naše okolí (život ve městě a na venkově, sporty a hry záliby, prázdniny)</p> <p>-zdraví a nemoc</p> <p>-školní vyučovací předměty</p> <p>-budovy ve městě</p> <p>-nábytek</p> <p>-další gramatické jevy</p>	<p>MUL1,M UL2, MUL4 GLO1 DEM2</p>
--	---	---

7. ročník		
výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> -recitace -pokračování v zeměpise 6. třídy, další témata -četba -malé dramatické scény z četby -práce na slovní zásobě, idiomy -všední den a vlastní okolí -historie, geografie, kultura v návaznosti na výuku v ostatních předmětech -regiony, kultura jazykové oblasti -další gramatické jevy 	<p>MUL1, MUL2, MUL4 GLO1, GLO2, GLO3 DEM2, DEM3</p>
---	---	---

8. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> -pravidelné procvičování konverzace regiony, kultura a literatura dané jazykové oblasti -témata ze současného života a společnosti -další gramatické jevy 	<ul style="list-style-type: none"> MUL1, MUL2, MUL4 GLO1, GLO2, GLO3 DEM3

9. ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> -čtba -cvičení: porozumění slyšenému, ústní a písemné zpracování částí textu -samostatně zpracované zprávy a pojednání, popisy obrázků. -stálé opakování již probrané gramatiky k upevnění a jistému zvládnutí - oficiální rozhovory + životopis -regiony, hospodářství, místní tradice, folklór, kultura a literatura dané jazykové oblasti -témata ze současného života a společnosti (práce, zaměstnání, sociální otázky, lidská práva, životní prostředí) media -opakování a doplnění (rozšíření) veškeré probrané gramatiky 	<ul style="list-style-type: none"> MUL1, MUL2, MUL4 GLO1, GLO2, GLO3 DEM3, DEM4

5.1.4 Německý jazyk

Charakteristika

V 1., 2. a 3. ročníku se německý jazyk vyučuje s časovou dotací 1 hodina, od 4. do 9. ročníku 2 hodiny týdně. V nižších třídách může být vyučovací hodina rozdělena na dvě části: 20 a 25 minut.

1. období (1. – 3. ročník)

Výuka v prvním období je založena na „úplném ponoření“ do cizího jazyka, vychází z přirozené schopnosti napodobovat, která je základním principem učení až do devíti let. Zpěvem písní a recitací básní a říkadél, doprovázených gesty a mimikou, se žáci seznamují s mluvenou formou jazyka, s jeho charakteristickými zvuky a melodiemi. Ponoření do jazyka napomáhají také hry a dramatizace příběhů. Učitel vede výuku pokud možno jen v cizím jazyce. Přesné porozumění není v tomto období cílem. Důležitější je zprostředkovat dítěti intenzivní prožitky jazyka, protože nevědomě vstřebané obsahy budou vědomě vyzdvíženy v pozdějších letech. Slovní zásoba se v tomto věku většinou nepřekládá, žáci si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Také gramatické struktury jsou zatím užívány a procvičovány výhradně v kontextu, žáci je užívají na základě nápodoby, bez vědomého učení. Významným prvkem výuky je rytmus, ať už jde o rytmus prožívaný skrze jazyk nebo o rytmus vlastního vyučování. Rytmus v tomto věku výrazně podporuje paměť. Sborová recitace se střídá s recitací ve skupinách a spěje k samostatnému projevu jednotlivých žáků v krátkých dialozích, často inspirovaných básněmi nebo určitým tématem. Při rozhovorech se žáci seznamují se základními obraty společenského styku, učí se reagovat na otázky a pokyny. Také vyprávění krátkých příběhů hraje, stejně jako v hlavním vyučování, už od 1. ročníku důležitou roli. Poslechem souvislého sdělení se žáci učí sledovat proud cizí řeči a rozvíjí porozumění slyšenému textu. Obsah vyprávění často navazuje na témata v hlavním vyučování.

2. období (4. – 5. ročník)

Ústní práce se dále rozvíjí. Děti v tomto věku mají dobrou paměť a velký potenciál k učení. Jejich cit pro řeč jim navíc umožňuje vnímat krásu cizího jazyka. Texty k recitaci a písně proto nabývají na obsahu a na obtížnosti. Recitací a řečovými cvičeními pokračují žáci v osvojování čisté výslovnosti a správné větné melodie a také v rozšiřování idiomatické slovní zásoby. Učitel jednoduše a obrazně uvede obsah básně nebo písně, kterou se žáci dále učí opakováním po učiteli. Ve věku 9 – 10 let se u dětí vyvíjí nový, individuálnější přístup k jazyku. Nejvýznamnějším prostředkem individuálního uchopení jazykového materiálu je psaní a čtení. Ve 4. třídě zavádíme postupně psaní krátkých textů, které si žáci nejdříve osvojili ústně a začínáme pracovat s přiřazováním psané a mluvené podoby slov. Dříve, než žáci dostanou tištěné texty, učí se číst to, co sami napsali. Žáci nabývají schopnosti dívat se na cizí jazyk s odstupem, porovnávat ho s mateřským jazykem a s pomocí učitele objevovat jeho pravidla. Učitel je vede k tomu, aby objevená pravidla zkoušeli sami v praktické podobě formulovat, poté je společně zapisují do sešitu. Ve výuce jazyka roste důraz na poznávání realit německy mluvících zemí a jejich porovnávání s přírodními i kulturními podmínkami v České republice.

Ve **4. ročníku** je stěžejním tématem výuky přechod k psaní, seznamování se s grafickou podobou slov. Část hodin je věnována pečlivému zapisování známých textů do sešitu, který současně slouží jako první čítanka.

Od **5. ročníku** začíná vědomé vyučování, rozšiřování a procvičování slovní zásoby. Žáci jsou podporováni v tvořivém přístupu k jazyku a v tvůrčím používání známých výrazů. Tomu napomáhá poslech a četba živých a výstižných popisů lidí, míst a situací a také odpovídající domácí úkoly. Prohlubuje se porozumění pro zákonitosti jazyka, pro gramatiku.

V 6. – 9. třídě se žáci učí systematické práci, přehledně si zapisují slovní zásobu a gramatiku, důraz je kladen na vysoký standard vedení sešitu. S rozšiřujícími se znalostmi gramatiky a slovní zásoby jsou žáci vedeni k samostatnějšímu ústnímu i písemnému vyjadřování v německém jazyce, k formulování kratších textů (dopisy, jednoduché popisy, obsahy příběhů) a ústních projevů.

Přes nárůst množství učiva by neměly chybět také umělecké prvky (přednes básní, dramatizace, zpěv) a humor, aby výuka nadále zůstávala živá a různorodá.

Práce s autentickými texty se stává pravidelnou součástí výuky a pokračuje na celém druhém stupni podobně jako v předchozím období, stejně jako vědomé osvojování slovní zásoby. Žáci se učí pracovat s dvojjazyčným slovníkem, s nímž se v základech seznamují už v pátém ročníku, a provádět jednoduché překlady. Na konkrétních příkladech zvyků, situací, míst, osobností a událostí se žáci dále seznamují se zeměpisem, kulturou a historií německy mluvících zemí.

V osmé a deváté třídě je žákům nabízena v rámci volitelných předmětů rozšířená výuka německého jazyka.

Začlenění průřezových témat

Ve výuce německého jazyka jsou začleněna průřezová témata Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- Vede žáky k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch
- vede žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vhodných vlastních učebních strategií
- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- umožňuje žákům v příhodných situacích realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost

- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení a poznávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit
- při výuce motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- poskytuje žákům příležitost konfrontace s cizojazyčným elementem a podněcuje je k překonávání vnitřních bariér vůči tomu, co je v něm neznámé a odlišné

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a vhodnou formou argumentovat svůj vlastní názor a zároveň naslouchat jiným názorům
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci při vyučování
- podporuje komunikaci s jinými školami

Kompetence sociální a personální

Učitel

- používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- sociální kompetence posiluje na praktických cvičeních a úkolech
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- učí žáky pracovat v týmu
- sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech
- podporuje žáky, aby měli odvahu střídat role ve skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

Kompetence občanské

Učitel

- vede třídní kolektiv ke společnému stanovování pravidel chování
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních, zdravotních)
- podněcuje občanské vědomí pomocí poznávání cizích kultur a odlišností v uspořádání společnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a respektovali pravidla slušné komunikace nejen v digitálním prostředí
- ukazuje žákům, jak vyhledat význam slova nebo obrázek, a vysvětluje jim rozdíly mezi spolehlivým a nespolehlivým zdrojem
- využívá školní platformy pro sdílení prací a podporuje týmovou práci na jednoduchých projektech
- zařazuje krátké rozhovory nebo hry na téma „Co je bezpečné online“ a „Jak se chovat na internetu“
- smysluplně a esteticky předkládá žákům texty s doplněnými obrázky, zvukem či videem a vede žáky k porozumění propojení mezi textem a multimédiem
- buduje schopnost žáků vytvářet ilustrace k textu, tvořit jednoduché prezentace

Vzdělávací obsah

1.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - zná aktivně čísla do 12 - aktivně ovládá nejdůležitější barvy - zná základní slovní zásobu z jeho okolí a přírody - dokáže popsat části těla - pasivně zná roční období - rozumí jednoduchému příběhu - dokáže reagovat na jednoduché pokyny 	<ul style="list-style-type: none"> - nápodoba, skupinová práce - verše a písně doprovázené gesty - hry a tance - reagování na jednoduché pokyny - vyprávění příběhu 	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarná výchova Hudební výchova

2.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - zná aktivně čísla do 20 - aktivně ovládá všechny barvy, pasivně výrazy světlý a tmavý - zná základní slovní zásobu z okruhů příroda, dům, škola, zvířata a jídlo - dokáže odpovědět na základní otázky, které se ho týkají (Jak se jmenuješ?) - pasivně zná dny v týdnu - rozumí jednoduchému příběhu - dokáže reagovat na jednoduché pokyny - opakování a rozšíření znalostí z 1. ročníku 	<ul style="list-style-type: none"> - nápodoba s prvními samostatnými variantami - prstové hry - verše a písně doprovázené promyšlenými gesty - hry a tance - reagování na jednoduché pokyny - vyprávění příběhu 	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p>

3. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - zná aktivně čísla do 30 (50) i zpět, zvládá početní úlohy - aktivně se podílí na výuce – ústní projev - rozliší různé rody - rozezná základní tázací zájmena a umí zodpovědět jednoduché dotazy - jednoduše popíše počasí - samostatně se představí před ostatními - rozumí složitějšímu příběhu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatné kontextuální vyjádření - metody z 1. a 2. ročníku jsou nadále používány - komplexnější pokyny - obrázkové diktáty - kresba podle čísel - dramatické hry - drobné prezentace před třídou - vyprávění příběhu 	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>MK</p>

4.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - bezchybně píše a čte nacvičená slova a věty - ovládá abecedu, hláskuje slova 	<ul style="list-style-type: none"> - samostatný ústní projev v rámci reálné situace 	<p>Výtvarná výchova</p>

<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pokyny - rozlišuje tři základní slovní druhy – podstatné jméno, sloveso, přídavné jméno (na konci roku) - rozezná rody běžných podstatných jmen (včetně množného čísla) - používá přítomný čas běžných sloves - samostatně tvoří jednoduché věty - umí určit čas (jednoduchá forma) 	<ul style="list-style-type: none"> - zápis a čtení veršů, básní a písní, které zná z předešlých ročníků - první krátké diktáty, obrázkové diktáty, kresba podle čísel - první drobné dobrovolné domácí úkoly - divadelní hry – první samostatné role - drobné prezentace před třídou - první krátké texty na čtení - rozšíření slovní zásoby - většina metod z prvních 3 ročníků se nadále používá 	<p>Hudební výchova MK</p>
---	--	-------------------------------

5.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - odpovídá na jednoduché otázky k textu - volně popisuje obsah příběhu - umí vyjádřit přítomnost, minulost a budoucnost naučených sloves - rozezná rozdíl ve skladbě vět oproti mateřskému jazyku - prezentuje krátce vlastní téma 	<ul style="list-style-type: none"> - první práce s delšími texty - písně, básně, hry, dramatizace - jazykolamy - čtení, jednoduché otázky k četbě, jak ústně, tak písemně - diktáty, obrázkové diktáty - mnohé z metod předešlých ročníků lze nadále používat - slovíčka, obrázky ke slovíčkům, čtení obrázků - sešit s prvními jednoduchými gramatickými pravidly - eventuálně konec 5. ročníku 	<p>Výtvarná výchova Hudební výchova MK VMEGS VDO</p>

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - se zapojuje do jednoduchých rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá š--rozumí obsahu jednoduchých textů a je schopen v nich vyhledat základní informace -odhaduje význam nových slov 	<ul style="list-style-type: none"> - recitace, písně a dramatické básně - krátké dialogy z každodenního života: život ve městě a na vesnici, prázdniny, nakupování, roční období, svátky, počasí, sport a hry - dramatické a humorné dialogy četba souvisejších textů - zeměpis a kultura německy mluvících zemí - místní tradice, folklór, pověsti, kultura, recepty - všední den a naše okolí (život ve městě a na venkově, sporty a hry záliby, prázdniny) - zdraví a nemoc - školní vyučovací předměty - budovy ve městě - nábytek - další gramatické jevy 	<ul style="list-style-type: none"> MUL1,MUL2, MUL4 GLO1 DEM2

7. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 	<ul style="list-style-type: none"> - recitace - pokračování v zeměpise 6. třídy, další témata - četba - malé dramatické scény z četby - práce na slovní zásobě, idiomy 	<ul style="list-style-type: none"> MUL1, MUL2, MUL4 GLO1, GLO2, GLO3

<ul style="list-style-type: none">- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu- rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech týkajících se každodenních témat- se zapojuje do jednoduchých rozhovorů- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none">- všední den a vlastní okolí- historie, geografie, kultura - v návaznosti na výuku v ostatních předmětech- regiony, kultura jazykové oblasti- další gramatické jevy	DEM2, DEM3
--	--	---------------

8. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> -pravidelné procvičování konverzace -regiony, kultura a literatura dané jazykové oblasti -témata ze současného života a společnosti -další gramatické jevy 	<p>MUL1, MUL2, MUL4 GLO1, GLO2, GLO3 DEM3</p>

9. ročník

Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<p>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p>	<p>- četba - cvičení: porozumění slyšenému, ústní a písemné zpracování částí textu - samostatně zpracované zprávy a pojednání. - popisy obrázků.</p>	<p>MUL1, MUL2, MUL4 GLO1, GLO2, GLO3</p>
<p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech týkajících se každodenních témat - se zapojuje do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>- stálé opakování již probrané gramatiky k upevnění a jistému zvládnutí - oficiální rozhovory + životopis - regiony, hospodářství, místní tradice, folklór, kultura a literatura dané jazykové oblasti - témata ze současného života a společnosti (práce, zaměstnání, sociální otázky, lidská práva, životní prostředí) - media - opakování a doplnění (rozšíření) veškeré probrané gramatiky</p>	<p>DEM3, DEM4</p>

5.2 Matematika

Charakteristika

Předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících v epochách a od 3. ročníku i ve cvičných hodinách. Rozložení hodin do epoch a cvičných hodin je určeno v daném školním roce podle vyučovacích skupin se zachováním týdenního počtu hodin při přepočtu.

Předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících v epochách a od 3. ročníku i ve cvičných hodinách. Časová dotace pro Matematiku činí 5 hodin týdně.

V předmětu Matematika jsou ve čtvrtém ročníku realizovány některé výstupy vzdělávací oblasti Informatika.

Matematika má důležité postavení ve vzdělávacím procesu. Poskytuje vědomosti potřebné v praktickém životě každého člověka. Obsah je rozdělen na tři základní tematické okruhy:

- Číslo a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru.

Součástí edukace je také tematický okruh „Nestandardní aplikační úlohy a problémy“.

Číslo a početní operace: V tomto tematickém okruhu je pro žáky důležité pochopit kvalitu čísla. Se slovem označujícím každou číslici by si měli spojit konkrétní pojem. Číslice je obrazem číselné kvality, který souvisí s podstatou čísla, ne s vnější formou číslice. Utváření aritmetických pojmů je spojeno s rytmem a pohybem. Důležité je neustálé procvičování a opakování probrané látky.

Závislosti, vztahy a práce s daty: Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů. Změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují.

Geometrie v rovině a v prostoru: Jednou z vůdčích myšlenek tohoto předmětu je rozvoj a podpora názorné prostorové představivosti. S geometrickými útvary se žáci seznamují při kreslení forem. Vychází se od pravidelných forem, které jsou pojednány jako základní útvary. Dochází k postupnému osvojování pojmů: šikmý, svislý, vodorovný, oblouk, nahoře, dole, uprostřed, oblé, hranaté; symetrie osová, středová, souměrnost, shodnost, podobnost, průniky, uzly, křivka, přímka, úsečka, bod, rovinné útvary, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.

V počáteční geometrii, kreslené ještě od ruky, procvičujeme při odhadování proporcí a poměrů jistotu pohybu ruky. Zacházení s rýsovacími pomůckami má žáky vést k přesné konstrukci. Radost při rýsování má žákům pomáhat rozvíjet trpělivost, pečlivost a přesnost, stejně jako samostatnou a tvořivou činnost.

Předmět matematika je vyučován hlavně v epochách, které umožňují hlubší propracování daného tématu. V průběhu celého roku je probrané učivo procvičováno a rozšiřováno ve cvičných hodinách.

Začlenění průřezových témat

V předmětu Matematika nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- Vede žáky k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch
- vede žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vhodných vlastních učebních strategií
- umožňuje žákům v příhodných situacích realizovat vlastní nápady při řešení netradičních algebraických a geometrických úloh

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit
- při výuce motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti - na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a vhodnou formou argumentovat svůj vlastní názor a zároveň naslouchat jiným názorům
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci při vyučování
- podporuje komunikaci s jinými školami

Kompetence sociální a personální

Učitel

- používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- sociální kompetence posiluje na praktických cvičeních a úkolech

- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- učí žáky pracovat v týmu
- podporuje žáky, aby měli odvahu střídat role ve skupině
- žáky vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

Kompetence občanské

Učitel

- stanovuje ve třídních kolektivech pravidla chování společně s žáky
- vyžaduje dodržování smluvených pravidel
- respektuje individuální rozdíly

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k odpovědnému a bezpečnému používání digitálních technologií při matematických činnostech
- rozvíjí praktické dovednosti při využití digitálních nástrojů (editor tabulek, jednoduché grafy, geometrické náčrty)
- podporuje kritické myšlení: volba vhodného nástroje, ověřování výsledků, porovnávání postupů
- posiluje spolupráci a sdílení matematických řešení v digitálním prostředí
- podporuje kreativní přístup k řešení matematických úloh prostřednictvím nástrojů, které umožňují vizualizaci
- vede žáky k objevování různých postupů, experimentování s daty a hledání souvislostí pomocí aplikací

Vzdělávací obsah

1.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru - vytváří soubory s daným počtem prvků - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - porovnává čísla na základě množství nebo pořadí - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20 - čte, zapisuje přirozená čísla do 100	- počítání v oboru 1-20 a orientace v číselné řadě 1-100 - čtení a zápis čísel (římských, arabských) - rytmická cvičení a počátky pamětního zvládnutí některých násobkových řad - komutativnost sčítání ($3 + 4 = 4 + 3$) - zavedení všech čtyř základních početních výkonů (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru do 20 a písemná forma těchto operací - počáteční cvičení v pamětním počítání	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - orientuje se v čase	- orientace v prostoru (vpravo, vlevo, vpřed, vzad) - znalost hodin ($1/4$, $1/2$, celá hodina)	Informatika Člověk a svět
GEOMETRIE - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary	- rozlišení kruhu, čtverce, trojúhelníku - počítání a porovnávání geometrických útvarů (menší, větší, stejný)	

2.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daný počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 1000 (úlohy s více početními výkony najednou) - rytmická cvičení a pamětní osvojování násobkových řad do 11 - elementární slovní úlohy - rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 1000 - procvičování pamětného počítání - číselná osa: stovky, desítky a jednotky ve trojčiferném čísle - porovnávání čísel, odhady výsledků - komutativní násobení ($5 \times 4 = 4 \times 5$) 	<p>Informatika</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času 	<ul style="list-style-type: none"> - časové pojmy (minuty, hodiny, den, měsíc, rok, včera, dnes, zítra) 	<p>Informatika Člověk a svět</p>
<p>GEOMETRIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - osově souměrné formy - základní útvary v rovině - lomená čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh 	

3.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření oboru přirozených čísel přes 1 000 - desítková soustava - sčítání a odčítání víceciferných čísel - odhady a kontrola výsledků - míry - váhy a početní cvičení s jejich aplikacemi - pokračování v osvojování násobkových řad (indiv. Až do 20), počítání z hlavy 	<p>Člověk a svět Informatika</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	<ul style="list-style-type: none"> - časové pojmy (rok má 52 týdnů, 365 dnů přestupný rok) 	<p>Člověk a svět informatika</p>
<p>GEOMETRIE žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku - tvořivě proměňuje výrazový charakter formy 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky - osově souměrné útvary - uvnitř a vně: cvičení asymetrické symetrie - okolí a střed formy - jednoduché uzly 	<p>Člověk a svět</p>

4.ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubování písemného sčítání a odčítání víceciferných čísel v oboru do 1 000 000 - zavedení zlomků, poznání zlomku jako díl celku (z části k celku) - zlomek jako porovnávání (vztah k násobení) - užití zlomků v praxi - sčítání a odčítání, jednoduchých zlomků - převedení nepravých zlomků ve smíšená čísla a obráceně - opakování všech čtyř početních výkonů a zavedení písemného násobení a dělení s vícemístnými čísly - počítání z hlavy - slovní úlohy 	<p>Člověk a svět Informatika</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - tabulky, jízdní řády 	<p>informatika Člověk a svět</p>
<p>GEOMETRIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - znázorní rovnoběžky a kolmice rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník vzájemná poloha dvou přímek v rovině - náčrty, zavedení pojmů - doplnění do celku, nedokonalé zdokonalit, završit 	<p>Člověk a svět</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku - tvořivě proměňuje výrazový charakter formy 	<ul style="list-style-type: none"> - proměna: oblé v hranaté, hranaté v oblé, čtyřnásobné v pětinasobné apod. (geometrické aspekty forem) - formy z keltské kultury 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady 	<p>Člověk a svět Informatika</p>

5.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku - pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - provádí početní operace se zlomky 	<ul style="list-style-type: none"> - opakování čtyř početních výkonů s přirozenými čísly v oboru i více než 1 000 000 - spojení čtyř základních početních výkonů (smíšené příklady) - počítání se zlomky (krácení a rozšiřování, počítání s desetinnými zlomky, znázorňování a porovnávání zlomků) - zavedení desetinných čísel a osvojování vztahu mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem - jednoduché početní operace s desetinnými čísly - násobení a dělení čísly 10, 100, 1000 - závorky - stálá péče o počítání z hlavy - měření a vážení (jednotky: délkové, obsahové, hmotnostní) - sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků 	

	- zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	informatika Člověk a svět
GEOMETRIE - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru žák - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku - tvořivě proměňuje výrazový charakter formy	- základní geometrické útvary a pojmy - konstrukce: bod, přímka, rovnoběžka, kolmice - různoběžky, úsečka, střed, osa - rovinné útvary: kružnice, kruh, čtverec, rovnoběžník, obdélník, trojúhelník - prostorové útvary: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec - jednotky: délkové míry - obsahové míry - výpočty: obvod, obsah pomocí čtvercové sítě - spirály, spirálové pásy, spirálová pečeť - jednoduché uzlové variace - formy stahovat a uvolňovat - formy z řecké a etruské kultury	Člověk a svět
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce	

	-prostorová představivost	
--	---------------------------	--

6.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> pořadí početních výkonů dělitelnost (prvočíslo) - procvičování počítání s přirozenými čísly - procvičování počítání s kladnými desetinnými čísly a zlomky - míry a váhy -desetinný systém -trojčlenka s přímou a nepřímou úměrností - poměr - procenta - procento, základ, procentová část, počet procent - rozvedení počítání s %, zisk a ztráta, jednoduché výpočty daní, šek, konto, kapitál, daň..., návštěva banky - zaokrouhlování desetinných čísel - písemné dělení s desetinným číslem v dělenci, v děliteli, v dělenci i děliteli - rozvíjení v žácích jistotu v zacházení s čísly - přímá a nepřímá úměrnost 	<ul style="list-style-type: none"> zeměpis dějepis

<p>GEOMETRIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> -geometrie trojúhelníku -rovnostranný trojúhelník, vrchol, základna, úhel -rovnoramenný trojúhelník jako pohyb vrcholu rovnostranného trojúhelníka po svislici; -podobně i všechny ostatní formy (pravoúhlé, tupoúhlé) vznikají pohybem vrcholů trojúhelníka, např. do stran, skrze střed trojúhelníka, po kruhu. -výška a těžnice trojúhelníka -obvod, obsah pravoúhlého trojúhelníka -geometrie čtyřúhelníku: -čtverec; úhlopříčka -obdélník, kosočtverec -lichoběžník, kosodélník, deltoid -zvláštní případy: dva stejné úhly, dvě stejné strany aj., až po zcela nepravidelný čtyřúhelník -konstrukce -obvod -dělení kruhu: pravidelné mnohoúhelníky a hvězdice -pravidelný 6- a 12-úhelník -pravidelný 8- a 16-úhelník (směrová růžice) -formy z geometrické řady v sobě ležících mnohoúhelníků 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> -číselné a logické řady -číselné a obrázkové analogie -logické a netradiční geometrické úlohy 	

Integrovaný tematický celek člověk, stát a hospodářství (Vzdělávací oblast – Člověk a společnost – vzdělávací obor Občanská výchova)		
<p>- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - majetek a vlastnictví - peníze -výroba, obchod, služby -principy tržního hospodářství 	
<p>jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p>- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení; vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>O19- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu; na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>-zvládá počty související s obchodem, koloběhem peněz a úroky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků 	

7.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> -sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených a kladných racionálních čísel -slovní úlohy - trojčlenka, procenta, úrokový a diskontní počet -absolutní hodnota čísla, číselná osa -čísla opačná, číselná osa -celá a racionální čísla -úvod do celých záporných čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení s celými zápornými čísly -závorčky -algebra - lineární rovnice s jednou proměnnou v oblasti racionálních čísel - rovnice, nerovnice -jednoduché slovní úlohy -druhá mocnina a odmocnina - úvod 	

<p>GEOMETRIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku a čtyřúhelníku a jejich středy - přenesení úhlů, vrcholový úhel, střídavý úhel apod. - přenesení, zvětšování a zmenšování geometrických obrazců, jejich shodnost -shodnost, rovnoběžné posouvání, otáčení - různé způsoby přenesení trojúhelníka - osová, středová symetrie, geometrie kruhu - pravidelný 24-úhelník - obvodový a středový úhel - tečna, sečna - Thaletova věta a její užití vzájemné proměny obrazců: - vzájemné proměny kosodélníku, trojúhelníka, obdélníku apod. Pythagorova věta: - od nejnázornějších forem až po nahlížení proměny obrazců 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy 	

8.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy, - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<p>opakování:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zlomky -mocniny - druhá odmocnina -rovnice -slovní úlohy -počítání se závorkami - úpravy algebraických výrazů <p>algebra:</p> <ul style="list-style-type: none"> -lineární rovnice -sčítání, odčítání, násobení, dělení mnohočlenů -jednoduché, složitější rovnice se zlomky -jednoduché slovní úlohy na výpočet dráhy, cesty, času, rychlosti -vzorce $(a+b)^2$, $(a+b) \cdot (a-b)$, $(a-b)^2$ 	
<p>GEOMETRIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary -užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> -povrch a obsah - trojúhelník, krychle, trojboký hranol, jehlan, válec, kužel, koule. -obvod a obsah – kosočtverec, kosodélník, lichoběžník, kruh -těžiště a jeho určení u troj- a čtyřúhelníka <p>-geometrie pětiúhelníka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelný pětiúhelník a pentagram - zlatý řez a platónská tělesa <p>-kuželosečky:bez výpočtu, geometrická konstrukce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parabola - elipsa - hyperbola <p>střed podobnosti, podobnost</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 		
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy 	

9.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> -rozšíření a prohlubování učiva -upevňování poznatků -číselné obory přirozených čísel -největší a nejmenší společný dělitel, přímá a nepřímá úměrnost v praktickém použití, slovní úlohy -mocniny a odmocniny -procenta -úrokový počet -lineární systém rovnic se 2 neznámými 	

	<ul style="list-style-type: none"> -lomené algebraické výrazy a početní úkony s nimi - funkce a jejich znázorňování (přímá úměrnostlineární fce, kvadratická fce, nepřímá úměrnost) -goniometrické fce (sin, cos, tg) -slovní úlohy -užití kalkulátorů a PC -statistika 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> -závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr -funkce - pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce 	
<p>GEOMETRIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; - využívá potřebnou matematickou symboliku - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> -v návaznosti na výpočet povrchu těles v 8.ročníku; k tomu první elementy rovinné trigonometrie a logaritmů, nakonec počátky deskriptivy - Platónská a archimédovská tělesa: -pochopení symetrie na krychli, oktaedru (osmistěnu) a tetraedru (čtyřstěnu) v jejich vzájemných proměnách -rovinné řezy: -rovina, průnik rovin -řez krychle a kuželu - goniometrické fce: -sin, cos, tg, užití goniometrických fcí -počátky deskriptivní geometrie 	

<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy 	
--	--	--

5.3 Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Jednotlivé výstupy RVP ZV v oblasti Informatiky jsou naplňovány napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Žáci realizují výstupy informatiky prostřednictvím témat a projektů spojených s reálným životem nebo výukou v jiných vyučovacích předmětech, což vyžaduje značnou mezipředmětovou spolupráci. Cílem je nasměrování ke smysluplnému praktickému využití techniky. Nedílnou součástí tohoto procesu je i spolupráce s rodiči. Do konce čtvrtého ročníku jsou výstupy informatiky naplňovány v rámci epoch a dalších předmětů. Od pátého ročníku je zařazena informatika jako samostatný předmět a je vyučována v běžných 45minutových hodinách. Problematika kybernetické bezpečnosti je rovněž integrální součástí programu primární prevence školy. Žáci jsou vedeni k tomu, aby počítač sloužil jim, ne naopak, a to vše s dodržováním základních etických pravidel.

Na prvním stupni si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o informacích a datech a o způsobech, jakými se dají zaznamenávat. Objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Na vhodných hrách a aktivitách si ověří algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Škola jednotlivé výstupy RVP ZV naplňuje napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Žáci realizují výstupy informatiky prostřednictvím témat a projektů spojených s reálným životem. Přes ně škola žáky směřuje ke smysluplnému praktickému využití techniky. Nedílnou součástí tohoto procesu je i spolupráce s rodiči.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Začlenění průřezových témat

Ve výuce informatiky jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a zařazování informací z různých zdrojů
- vede žáky k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch
- podněcuje kreativitu a fantazii žáků ve vhodných případech při práci s mapou a dalšími pomůckami
- vytváří takové situace, v nichž má žák radost ze samotného učení i pro jeho další přínos

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- Vede žáky k samostatnému řešení problému, aby si dokázali svoje řešení obhájit
- při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- Vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými
- učí žáky úměrně věku obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede děti ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- využívá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- vyvozuje sociální kompetence na praktických cvičeních a úkolech
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- vede žáky týmové práci

Kompetence občanské

Učitel

- Vede žáky ke společnému stanovování pravidel chování
- Vede žáky k respektování individuálních rozdílů

Kompetence pracovní

Učitel

- Vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci
- Pomáhá žákům při profesní orientaci individuálním přístupem a spoluprací s rodiči

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- vede žáky k dovednosti získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede žáky k dovednosti vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, využívá digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi
- vede žáky ke kritickému hodnocení i jejich přínosy a reflexi rizik jejich využívání, k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- vede žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah

2. období (4. - 5.ročník)		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na vytvoření pravidel třídy, pracuje s dotazníkem a jeho vyhodnocením - pracuje s mapovými značkami, vyhledá cestu podle jízdního řádu, vytvoří itinerář pro cestu - vyhledává v obrázkovém slovníku - vytvoří rodokmen - vytvoří a čte mapu – např. cesta do školy, okolí školy, využije symbolů a značek - Použije tajná písmena a symboly (kódování) - souvislost s runami, hebrejské písmo, tvorba vlastního písma, Morseova abeceda, vlajková abeceda, Braillovo písmo aj. - zahraje z not podle notového zápisu 	<p>ČJ, M</p> <p>ČaS</p> <p>Cizí jazyky</p> <p>HV</p> <p>PČ</p> <p>TV</p> <p>VV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví si tréninkový deník a vede časosběrné zaznamenávání výkonů, sestaví graf vývoje výkonnosti - pracuje s abecedou: řazení slov, vyhledávání ve slovnících - provede roční pozorování stromu a zaznamenávání jeho proměn - Charakterizuje literární postavu v návaznosti na řecké báje a pověsti a určí, co o ní ví - vytvoří obrázky, které ztvárňují jednotlivé fáze děje 	
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - symbolicky zapíše pracovní postup – křížkové vyšívání, pletení - vytvoří stavbu podle plánu (stavebnice Kapla, Geomag) - vytvoří vlastní mapu na základě projití trasy a krokování - upeče chleba – ukončení epochy Ze zrna chléb - popíše stavbu domu nebo zařízení bytu - ověří si při ruční práci, že neudělal chybu (vyšívání, háčkování, pletení) - ověří popis cesty a mapy - použije algoritmus např. písemného dělení v matematice - naplánuje cestu (olympiáda, školní výlet) 	<p>PČ ČaS TV HV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - algoritmické hry (hra s kartičkami s příkazy (např. „na robota“), jak projít bludiště, pohyb v labyrintu) - vymyslí algoritmus pro školní práci (pracovní postup pro křížkové vyšívání, pletení) nebo jednoduchou hru (ad hoc programovací jazyk) - použije šablonu při ručních pracích a řemeslech - nacvičí hudební vystoupení, prozkoumá „podprogram“ jako jednotlivé nástroje, hlasy, kánon - výroková logika (pravda, nepravda) 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<ul style="list-style-type: none"> - prozkoumá vztahy mezi objekty systémů, které nás obklopují, a jejich číselná reprezentace (poměry, zlomky), nalezne a následně využije zlomky i v dalších předmětech (HV) - vytvoří mapu okolí, mapuje reálný svět do schematického vyjádření, použije popisných značek: sluneční soustava (typy nebeských objektů), značky, dopravní výchova a pravidla (použité symboly, tvary dopravních značek) - vytvoří rodokmen, prozkoumá příbuzenské vztahy, pokrevní linie, generace, technologie předků - orientuje se ve vlastních zápisech v epochových sešitech, zpětně vyhledá ve vlastním zápise informace - pěstuje vlastní rostlinu, sleduje její růst - získává informace z různých oblastí a údaje zaznamenává do tabulky 	<p>M HV ČaS ČJ</p>

	- pracuje s knihovnou a orientuje se v ní	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> - určí slovní druhy jako různé typy slov (příprava na objektové programování) - sestaví notový zápis délky not v souvislosti se zlomky a zrealizuje jej při hře na flétnu nebo jiný hudební nástroj - seznámí se s riziky digitálních technologií a diskutuje o nich - pracuje s grafy, tabulkami, číselnou osou, převodem zlomků a desetinných čísel - ztvární příběh slovně, posloupností obrázků i dramaticky - seznámí se s aplikací mapy.cz a jejím uživatelským rozhraním - na vybrané akci pořídí fotografie, videa, text, propojí a zpracuje data - pracuje s ručními metadaty, zapisuje informace o tom, kdo kdy kde jakou fotku uložil - nastaví digitální hodiny běžného spotřebiče s jednoduchým displejem (budík, trouba) - druhy přenosu informací (kelímkový telefon, klenba, morseova abeceda – baterka, pískání,...) 	<p>ČJ HV M</p>

6. – 7.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		

<ul style="list-style-type: none"> - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví rodinný rozpočet, pracuje s úroky - vytvoří šifru, luští šifry - provádí pokusy včetně záznamu (např. měření teploty, rychlost) - pozoruje a zaznamenává počasí - porovnává údaje o měnícím se klimatu - vypočítá pomocí mapy časových pásem aktuální čas - zařadí vybrané oblasti do klimatického pásma - pracuje se stupnicí síly větru, stupnicí tvrdosti minerálů - pracuje s římskými číslicemi do 1000 - vysvětlí symboliku erbu z příběhu rytířského rodu – význam barev, symbolů na erbu - vyhodnotí pokusy, odstraní extrémní hodnoty - pracuje se záporným znaménkem, vyhodnotí záporná čísla -určí zeměpisné souřadnice vybraného místa, určí místo podle zeměpisných souřadnic, určí pomocí GPS souřadnice vybraného místa - prozkoumá složení a výživové hodnoty vybraných potravin, spočítá BMI, pracuje s parametry lidského těla, kalorickými tabulkami 	M F Z D F B CH
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen 	<ul style="list-style-type: none"> - nalezne algoritmus vzorce pro výpočet např. obvodu, obsahu 	M

<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém v rámci projektu, najde a opraví případnou chybu - pracuje v programu MS Word, využívá jeho možnosti pro zobrazení, používá výstřižky, vkládání fotek a dalších obsahů pro vytvoření dokumentu - navrhne funkční kritéria pro rozhodovací strom, který z datové sady vybere požadovanou informaci - navrhne systém třídění dat podle zvolených kritérií, např. velikost hodnoty, výška tónu - trénuje psaní všemi deseti, používá tréninkový software - vytvoří a upraví fotografii v rámci projektu - prozkoumá a využije možnosti textového editoru a tabulkového editoru - ovládá on-line blokové programovací prostředí SCRATCH 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat 	<ul style="list-style-type: none"> - prokáže, že rozumí problematice ochrany dat, důvěrnosti, hodnověrnosti - prokáže, že se orientuje v informačním systému školy (nástěnky ve škole, žákovská knížka, web školy, způsob uložení materiálů v MS Teams) - ovládá a používá pro plánování aplikaci Mapy.cz 	<p>M HV ČaS ČJ</p>

<p>- sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>		
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <p>- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p> <p>- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p> <p>- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</p> <p>- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<p>- spustí aplikaci Microsoft Teams, zorientuje se v členění svých týmů a vyhledá uložené materiály k výuce. Ovládne zapnutí, vypnutí kamery, mikrofonu a hlášení, prokáže, že umí vyhledat a odevzdat zadaný úkol či kvíz</p> <p>- vyslechne reálné příběhy popisující rizika (ukradené heslo, identita, sexuální predátoři, metadata ve fotce, GPS v mobilu, stálé přenášení dat z mobilu do internetu, uniklé nevhodné fotografie, ukládaná historie prohlížení, právní otázky – právo k použití na Instagramu, Tictocu,...) a diskutuje o nich</p> <p>- umí použít digitální fotoaparát, převést fotografie na úložiště a vytvořit fotokroniku projektu, výletu</p> <p>- propojí počítač s dataprojektorem a reproduktorem, zajistí funkční projekci digitálního obsahu, spustí dokument</p> <p>- umí využít aplikace k orientaci v prostoru a získat potřebné informace o daném místě (mapa, čtečka QR kódu)</p> <p>- vysvětlí, jak ochránit něco, na čem mi záleží, jak vytvořit dobře vhodné bezpečné heslo</p>	

8. – 9. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		

<ul style="list-style-type: none"> - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<ul style="list-style-type: none"> - realizuje statistický projekt v rámci matematiky - sestaví el. obvody, provede měření se stavebnicí - využije tabulkový procesor (MS Excel) pro výpočty, průměry a grafy - pracuje s šifrováními různé složitosti (šifrovací hry spojené s výjezdy) - provede kompresi obrázků - provede přepis obrázků do jedniček a nul v síti nebo do barevné palety - vytvoří myšlenkovou mapu - vyhledá údaje v graficky znázorněném jízdním řádu - vytvoří vývojový diagram, zapíše konstrukci - vytvoří síťové grafy při plánování akce - vyhodnotí pokus, odstraní extrémní hodnoty - vyřeší slovní úlohy s nadbytečnými údaji nebo chybějícími údaji 	M F B
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému 	<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje neznámý objekt podle zápisu konstrukce – např. pětiúhelník - zvládne pracovní postup (např. vaření podle receptu) - pracuje s proměnnou, instrukcí, podmíněným příkazem, cykly - zjistí, co dělá daný algoritmus - programuje ve vhodném prostředí 	M PČ F CH

<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - v rámci programování pracuje s instrukcí, podmíněným příkazem, atd. - seznámí se s jednoduchým programovacím jazykem (možnost: on-line grafické prostředí scratch.edu nebo code.org, Lightbot, program RoboT Karel (http://karel.oldium.net/)) - pracuje s vlastním programovacím jazykem offline (pár základních pokynů na kartičkách) - zapíše postup geometrické konstrukce, zapíše postup řešení - provede zkoušku včetně zápisu - pozoruje pokus a zpětně ho zrekonstruuje 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu 	<ul style="list-style-type: none"> - hromadně zpracuje velké soubory dat, pracuje s funkcemi, vzorci, řetězci. - provede řazení, filtrování, vizualizaci dat, odhadne závislosti - pracuje s vyhledávačem (klíčová slova, bezpečnost, e-shop, tok informací, relevance zdrojů) - umí využít elektronickou poštu (např. MS Outlook) - využívá tabulkový editor - pozoruje a zaznamenává projevy počasí - pracuje s předpovědí počasí - vyhledá různé údaje o parametrech současného světa (krajiny, nerostné suroviny, klimatické změny...) ve veřejných zdrojích 	<p>F M</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - práce se seismografem - navrhne a vytvoří evidenci dat, formuluje požadavky (struktura tabulky, typy dat, práce se záznamy) - pracuje s pravidly a omezeními, kontroluje správnost a použitelnost struktury u nastavených pravidel, upraví požadavky tabulky či pravidla - vymyslí a realizuje hlasování (např. on-line google form, papírově) - realizuje samostatný statistický projekt 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a zpracuje data potřebná k ročníkové práci - pracuje v textovém editoru - použije nástroje pro prezentaci ročníkové práce - pracuje v prezentačním programu, vytvoří prezentaci - prozkoumá vnitřnosti počítače, vysvětlí funkci základních komponent (CPU, RAM, HDD, síťová rozhraní) - prozkoumá základní principy fungování periférií (např. druhy tiskáren, monitor, projektor, vstupní periferie – klávesnice, myš, joystick) - zpracuje topologický náčrt domácí sítě, zjistí způsob připojení k internetu - prozkoumá, jak pracují vývojové diagramy odstranění poruchy - vyzkouší diagnostické příkazy ověřující konektivitu (ping, traceroute, ipconfig) - diskutuje s externím odborníkem na bezpečnost 	<p>M ČJ</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s heslem (tvorba, uložení, riziko spojené s použitím stejného hesla na více serverech) - zjistí, jak fungují automatizované útoky – malware (viry, trojské koně, spyware) a jaká je ochrana před nimi (antivirové programy) - vysvětlí pojem sociální inženýrství - rozpozná reklamu a principy, na kterých je postavena - diskutuje o rizicích IP kamer – (kamery v domácnostech, kamery na ulicích) - diskutuje o počítačových hrách a herních platformách (Steam apod.), pojmenuje rizika - prozkoumá, jak může vypadat zdravý přístup k počítači (závislosti, digitální minimalismus, ergonomie) - digitální stopa (obsah a metadata) – např. sledování polohy, cookies, nesmazatelnost dat 	
--	--	--

5.4 Člověk a svět

Charakteristika

Předmět Člověk a jeho svět je komplexní a je koncipován pro 1. stupeň základního vzdělávání. Témata tohoto předmětu jsou v 1. a 2. ročníku vyučována v epochách českého jazyka a matematiky, v uměleckých výchovách, v pracovních činnostech a při terénní výuce. Ve 3. – 5. ročníku je tento předmět vyučován formou samostatných epoch.

V prvních dvou školních letech je prožívání světa u dětí spíše zasněné a vyučováním by mělo být vedeno k bdělejšímu vnímání světa.

Na společné cestě vycházíme z úrovně dětské orientace v nejbližším prostoru domova, školy (poznávání okolí domova a školy). Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (tolerance, pomoc a solidarita, vzájemná úcta, snášenlivost).

Dále se zaměřujeme na přirozenou orientaci žáků v čase, kterou si přinášejí z předškolního období. Pozorujeme změny v čase, v e vnímání dne a noci, v ročních obdobích, v měsících, týdnech a hodinách. Vedeme žáky k poznávání proměn přírody v čase.

Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy a reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení prvouky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Od 3. ročníku by měl být utvářen stále intenzivnější kontakt žáků se světem a mělo by být o něj pečováno. Vedle příběhů, které jsou prosyceny životem a které se vztahují k nejpůvodnějším povoláním a řemeslům, hrají důležitou roli praktické činnosti, např. obdělávání pole, zpracování obilí, stavba domu atd.

Od 4. ročníku se pohled rozšiřuje z chápání konkrétního nejbližšího okolí na prostorovost (orientace v prostoru a čase, město a region, nauka o člověku a zvířatech, nauka o rostlinách, moje vlast, střední Evropa) a také na časovost (starověké kultury, antické Řecko).

Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. V 5. ročníku se učivo o regionu rozšiřuje o znalost České republiky a střední Evropy.

Jakýmsi předstupněm pro poznávání přírody jsou příběhy a vyprávění o zvířatech a rostlinách v nejnižších ročnících. Všechno, s čím se dítě setkává, probírá se vždy ve vztahu k člověku. Člověk je vždy výchozím bodem, do kterého se vše vrací zpět. Dítě si v průběhu výuky vytváří citový vztah k přírodě, který v pozdější době vede k pochopení morální zodpovědnosti člověka za životní prostředí. Žáci v průběhu výuky získají nezbytné poznatky o stavbě živočišného, rostlinného a lidského těla. Naučí se poznávat nejznámější zástupce rostlin i živočichů. Poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost zodpovědného přístupu k životnímu prostředí. Své vědomosti, dovednosti a postoje budou schopni využít v praktickém životě.

Žák projde v souvislostech celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Seznamuje se s krajinou a dějinami oblasti, ve které žije. Probudí se v něm první představy o historickém vývoji. Teprve potom přichází výuka o starověkých civilizacích a antickém Řecku, a pohled žáka se časově i prostorově rozšiřuje. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji. V centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce, či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí.

Témata:

Řemesla

Prostřednictvím různých praktických činností se žáci seznamují s minulostí a současností některých profesí. Uvědomují si rozdíly mezi řemesly dříve a nyní, např. mlynář, kovář, švec... Výběr řemesel může být zaměřen dle charakteru regionu. Skrze prožitky si uvědomují hodnotu lidské práce a učí se kladnému vztahu k ní.

Výuka probíhá v epochách, důraz je kladen na praktické činnosti žáků v reálném prostředí.

Stavitelství

Pokud žák v jedné epoše pozná teoreticky a prakticky všechno to, co patří ke stavbě domu, pak pochopí komplexní pracovní procesy, které se odvíjejí po delší dobu. Realizuje se skutečná stavba zdi, domečku, pece apod. Žáci se zabývají vším, co se týká stavění: cihly, malta, suroviny na přípravu, postup zpracování surovin ve výrobě. Žáci prožijí smysl a hodnotu lidské práce. Je posilována vůle žáků pozitivně proměňovat své prostředí.

Výuka probíhá v epochách, důraz je kladen na praktické činnosti žáků v reálném prostředí.

Od zrna k chlebu

Tato epocha umožňuje dětem poznat, prožít a realizovat proces pěstování rostlin – obilí. Epocha začíná přípravou půdy (orba, hnojení, setí). Žáci pozorují a srovnávají různé druhy obilí. Naučí se pozorovat, jak obilí klíčí, roste, zraje. Žáci obilí také sklízí a pokud možno i mlátí. Nakonec se učí péct z mouky, kterou samy připravily mletím.

Žáci zažijí vděčnost a úctu k rostlinnému světu, poznají konkrétní výsledky svědomité péče o rostliny.

Výuka probíhá v epochách, důraz je kladen na praktické činnosti žáků v reálném prostředí.

Nauka o zvířatech

Do jaké míry je člověk vzájemně spřízněn se zvířetem a v čem se odlišuje? Žáci v rozhovoru s učitelem přicházejí na to, jak každé zvíře dokáže něco naprosto zvláštního, co člověk bez technického vybavení dokázat nemůže. V dalším průběhu vyučování pozorujeme s žáky odlišnost a funkci končetin u různých zvířat. Žáci se učí schopnosti zvířat současně obdivovat a správně oceňovat; tím, že je porovnávají s výkony a možnostmi člověka, prohlubuje se a diferencuje jejich sebepoznání.

Můj domov – Moje obec - Moje vlast - Střední Evropa

Nejbližší okolí – město, vesnice – by měl žák 4.ročníku zažít v jeho zeměpisně-prostorovém a historicky-časovém vývoji až do aktuální současnosti. Odstup, jenž v tomto věku charakterizuje poměr dítěte ke světu, se tím může proměnit v pocit sociální a prostorové sounáležitosti.

Vyučování by mělo mít takový charakter, aby žákovi zprostředkovalo zájem o svět a odvahu k životu. K tomu patří pozvolna se stupňující pochopení pro Zemi jako prostor s určitými životními rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň mění tím, že na ní hospodaří.

V 5.ročníku by si žáci měli uvědomit postavení naší země ve střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými. S Českou republikou se seznamují ve smyslu jejích přírodních, kulturních a hospodářských charakteristik, poznávají odlišnosti jiných zemí a kultur Evropy.

Žáci by se měli se světem seznámit tak, aby dokázali s těmito poznatky spojit také pocity. Pro líčení si vybíráme různé oblasti a kraje střední Evropy. Měl by být položen základ určitému topografickému vědění o střední Evropě, takže si žáci mohou vytvořit obraz o trojím charakteru její krajiny, vyjádřeném v rovinách, pahorkatinách a vysokých horách.

Nauka o rostlinách

Hlavní váhu klademe na výuku botaniky. Je třeba nejprve mluvit o podmínkách růstu rostlin (půdní podmínky, vlhkost, teplo a světlo), abychom poznali přirozené životní stanoviště rostlin.

Pozorování směřuje do různých stupňů rostlinného života s jednotlivými vývojovými fázemi: od hub až ke kvetoucím rostlinám. Tím, že žáci studují rostliny, jsou uváděni do světa objektivních, na člověku nezávislých zákonitostí.

Starověké kultury

Poté, co se žák „ubytuje“ v krajině a dějinách svého blízkého okolí, začíná výuka dějepisu. Pohled žáka se nyní obrací od jeho okolí do dálky, časově i prostorově. Na začátku ještě stojí mytologické obrazy raných poměrů lidstva, pak během čtyř let vede cesta od dávných orientálních kultur přes dobu klasického starověku a středověku stále více do skutečnosti naší současné civilizace a politicko-sociálních poměrů.

Pohled žáka zpočátku vědomě zaměřujeme na mimoevropské kultury. V centru pozornosti stojí staré orientální kultury Indie, Perzie, Mezopotámie a Egypta. Následují řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení.

Začlenění průřezových témat

Ve výuce předmětu Člověk a svět jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Učitel

- vytváří předpoklady, aby proces učení byl neustálým objevováním nových a postupně stále hlubších pohledů na okolní skutečnost
- nasycuje potřebu žáků po obraznosti, hravosti a tvořivosti, umožňuje zapojení co největšího počtu smyslů v procesu učení, což vede k hlubšímu a trvalejšímu vstřebávání vědomostí, ale i k vytváření osobitého vztahu k okolnímu světu
- poskytuje dostatek časového prostoru k samostatnému pozorování a experimentování a k formulování závěrů
- integrací předmětu Člověk a svět v 1. a 2. ročníku do předmětů český jazyk a matematika napomáhá k upevnění kompetencí k učení, protože získané poznatky jsou propojovány do širších souvislostí a tím vzniká ucelenější pohled na jevy okolního světa
- zařazuje rytmicky se opakující činnosti a postupy, v rámci epoch, týdnů a dnů vytváříme harmonický řád, o který se mohou žáci v procesu objevování nového pevně opřít a zároveň si tak postupně vytvářet návyky, jež proces učení činí plynulejší a efektivnější
- vede žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a hledání vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke kritickému zhodnocení různých informačních zdrojů k danému tématu
- uplatňuje formy a metody práce, které vybízejí k vyhledávání a následnému použití praktických postupů, jež při pozorování jevů okolního světa povedou k vyvození konkrétních závěrů s dopadem na minulost, přítomnost a budoucnost
- obsahovou náplní poskytuje žákům dostatek námětů k samostatnému pozorování a uvažování o světě kolem nás a řešení jeho problémů v různých variantách
- prohlubuje schopnost žáků samostatně překonávat problémy při praktických činnostech, zejména ve specifických předmětech 3. ročníku

Kompetence komunikativní

Učitel

- zařazuje krátké spontánní dramatizace konkrétních situací, jak je přináší každodenní soužití ve třídě, a ověřování praktických dovedností a znalostí v modelových situacích
- pracuje s žáky na dramatizaci pohádek, bajek, bájí a příběhů a uplatnění prostředků neverbální komunikace
- umožňuje žákům formulovat své názory, postoje a myšlenky k nejrůznějším tématům a konfrontovat je s názory spolužáků a učitelů
- rozvíjí schopnosti komunikovat s okolím při praktických činnostech
- poskytuje žákům dostatek příležitostí k samostatné práci s různými typy textu a obrazových materiálů
- poskytuje žákům prostor pro samostatné prezentace projektových prací nebo výsledků pozorování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- uplatňuje formy skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině
- poskytuje prostor pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání ve vztahu k okolí v různých situacích
- zaměřuje se na situace, při kterých žáci tříbí schopnost řídit a ovládat své chování
- navozuje a využívá situace k uvědomění si důležitosti efektivní spolupráce a pozitivní sebedůvěry pro vytvoření příjemné atmosféry a pro kvalitu společné práce
- využívá všech příležitostí k navozování vztahů ve třídě na základě ohleduplnosti a vzájemné úcty
- podporuje v žácích dosažení pocitu sebejistoty a sebeúcty a vytváření pozitivních představ o sobě a o světě

Kompetence občanské

Učitel

- postupně žáky seznamuje s principy soužití na základě rovných práv a povinností
- využívá srovnání při posuzování společenských norem v minulosti a dnes, u nás i v Evropě
- rozvíjí dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, rozhodnout se a poskytnout účinnou pomoc
- postupně buduje schopnost vcítění do situací jiných lidí a být vnímavý ke svému okolí
- vytváří v žácích povědomí o kulturním dědictví, práci a tradicích předchozích generací, včetně praktického vyzkoušení a zažití

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k propojení znalostí získaných v různých oblastech a předmětech a jejich užití při praktických činnostech
- vede žáky k používání nástrojů a vybavení v rámci stanovených pravidel a přizpůsobení se okolním podmínkám a zásadám bezpečnosti
- buduje schopnost spolupráce mezi spolužáky
- propojuje pracovní rytmus s rytmem přírody
- podněcuje žáky k ověřování různých postupů, objevování nových a jejich vzájemné srovnání a konečné vyhodnocení
- učí žáky vynakládat dlouhodobé úsilí v situacích, kdy nedochází k okamžitému naplnění cíle
- ponechává žákům individuální svobodu ve způsobu dosažení cíle

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky ke zdravému, bezpečnému, odpovědnému a etickému používání technologií
- rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, třídít a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů
- rozvíjí dovednosti žáka při tvorbě digitálního obsahu

- vede žáka k porozumění multimediálnímu obsahu a vizualizaci dat
- vede žáka ke spolupráci a komunikaci nejprve v analogovém a později digitálním prostředí
- vede žáka k tvořivosti a inovativnímu přístupu k prezentaci informací nejen prostřednictvím digitálních nástrojů
- vede žáka k využívání nejprve analogových a později digitálních technologií pro sledování a interpretaci dat z okolního světa – např. měření počasí, sledování přírodních jevů

Vzdělávací obsah

1.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa - jsem školák, soužití ve škole, okolí domova a školy - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce - domov, rodina, postavení jedince v rodině, vyprávění pohádek - přírodní říše, orientace v čase, časový řád, režim dne - roční období, rytmus v životním čase - naučné příběhy o životě - orientace ve známém prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> umělecká výchova, ČJ OSV VDO EV OSV MK Informatika

2.ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - pozoruje a charakterizuje změny v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - soužití a chování lidí, mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, pravidla slušného chování, bajky, legendy o zázračných místech a svatých - ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - úcta ke stáří, potřeba pomáhat - osobní bezpečí a zdraví - orientace v čase - dopravní dny - dopravní výchova - osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu - změny rostlin, zvířat, řek, hor, luk apod. v průběhu roku 	<ul style="list-style-type: none"> ČJ, umělecká výchova VMEGS OSV EV Informatika

3.ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a současnost - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - pochopí komplexní pracovní proces stavby domu 	<p>téma: stavitelství - člověk a „používání prvků“ při stavbě domu, činnost člověka dříve a dnes</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky - ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody 	<p>PČ, ČJ EV Informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a současnost - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků 	<p>téma: řemesla - prapůvodní lidská povolání, činnost člověka dříve a dnes</p> <ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky 	<p>PČ, ČJ VDO Informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu ve známé lokalitě - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<p>téma: pěstitelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a země: rolník a jeho činnosti, rovnováha v přírodě, půda, obilniny - měření pole, vážení surovin - proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky - péče o zdraví, ošetření drobných úrazů a poranění, první pomoc, předcházení úrazům, duševní hygiena 	<p>M, ČJ OSV VMEGS Informatika</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - roztřídí základní druhy obilovin 	<ul style="list-style-type: none"> - základní plodiny 	
--	--	--

4.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině - určí světové strany v přírodě, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map - pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a jevy - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru, souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - má představu o postavení planet vzhledem k Slunci 	<p>téma: Můj domov</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase, kalendář, generace, letopočet - orientace v okolní krajině, pozorování běhu Slunce - orientace v prostoru, vycházky do okolí - vysvětlivky, plán města, cesta do školy, bydliště - vesmír a Země - Země jako vesmírné těleso, planety Sluneční soustavy 	<p>M, ČJ</p> <p>Informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, v obci (městě) 	<p>téma: Moje město</p> <ul style="list-style-type: none"> - okolní krajina, vliv člověka na životní prostředí - obec, místní krajina, kresba jednoduché mapy - místní oblast – region 	<p>PČ, ČJ</p> <p>EV</p> <p>MV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické výhody a rozmanitost - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického - pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek - zakreslí polohu školy, města, vesnice z ptáčích perspektivy 	<ul style="list-style-type: none"> - region (kraj), regionální památky - současnost a minulost, báje a pověsti - globální problémy přírodního prostředí - návštěva knihovny, muzea, regionální památky 	informatika
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává na základě pozorování základní projevy života konkrétních organismů, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednotlivé klíče a atlasy - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<p>téma: Nauka o zvířatech</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočichové, znaky života, projevy chování, stavba těla vybraných živočichů, životní potřeby, průběh a způsob života, funkce - lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, základní stavba a funkce 	umělecká výchova, ČJ Informatika

5.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - určí světové strany podle mapy, orientuje se podle nich a zná polohu svého bydliště vzhledem ke státu - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly naše státu a jejich význam - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	<p>téma: Moje vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě, cesta po proudu hlavních řek, vývoj krajiny, osídlení - Česká republika - naše vlast, hlavní město, státní symboly - mapy obecně zeměpisné a tematické, významná města a oblasti, podnebí, počasí, typy krajín - světové strany, orientace na mapách - bezpečné chování v rizikovém prostředí - armáda ČR - dopravní dny 	<p>ČJ</p> <p>EV</p> <p>VDO</p> <p>Informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách střední Evropy - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 	<p>téma: Střední Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapy obecně zeměpisné a tematické - cesta po proudu hlavních řek (Labe, Dunaj, Odra, Rýn), důležitá města a přístavy, dopravní cesty (kanály, obchod přes moře) - Evropa, svět 	<p>MK</p> <p>Informatika</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vazby mezi organismy a nachází mezi nimi shody a rozdíly, všímá si přizpůsobení organismů různým prostředím 	<p>téma: Nauka o rostlinách</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní podmínky, rovnováha v přírodě - vlastnosti látek 	<p>umělecká výchova</p> <p>Informatika</p>

<p>- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>- houby - rostliny (stavba těla) - poznávání zástupců běžných druhů (lišejníky, mechorosty, kapradňorosty, plavuně, přesličky, rostlinná patra)</p>	
<p>- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p> <p>- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<p>- režim dne, duševní hygiena - rizika v přírodě a ve společnosti - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	<p>MV Informatika</p>
<p>- rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> <p>- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci</p> <p>- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, popřípadě připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení</p>	<p>- odhad součtu - dluh - debetní a kreditní karta - pravidla soužití – modelové situace - pravidla diskuse, obhajoba názorů - základní lidská práva - demokratické principy - přestupek, trestný čin</p>	<p>M MK VMEGS VDO Informatika</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 		
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové ose - rozliší souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací - charakterizuje řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení - charakterizuje protiklad Sparty a Athén 	<p>téma: Starověké kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> - život u velkých řek (Nil, Eufrat a Tigris, Indus) - společenské uspořádání starověkých společenství - epos o Gilgamešovi - archeologové a jejich přínos k našemu poznání - život v antickém Řecku - státnictví, právo a spravedlnost - počátky filozofie a řečnictví - starořecké báje, mytologie 	<p>umělecká výchova MK Informatika</p>

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika

Výuka dějepisu je realizována v 6. – 9. ročníku. Výuka probíhá v epochách.

Vyučovací předmět dějepis směřuje k naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a společnost (Dějepis – v plné míře, Výchova k občanství – zčásti; zbývající očekávané výstupy jsou přiřazeny k zeměpisu, matematice) RVP ZV. V rámci tohoto předmětu jsou také realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.

Dějepis navazuje na některé tematické obsahy předmětu Člověk a svět prvního stupně a na druhém stupni je dál rozvádí. Žák tak prochází v různých souvislostech a formách celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Prostřednictvím vlastivědné výuky se seznamuje s krajinou a dějinami oblasti, kde žije. Probudí se v něm první představy o historickém vývoji. Pohled dítěte se časově i prostorově rozšiřuje. Vyučování dějepisu sleduje průběh vývoje lidstva od mytického, předdějinného kulturního stupně až k rozvoji hmotné kultury a jejich projevů v obecně kulturním, náboženském, sociálním, politickém a ekologickém ohledu.

Výuka dějepisu má za úkol zprostředkovat žákovi obrazy a ideje o dějinných souvislostech vývoje lidstva. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji, že pojem člověka v sobě pojímá pestrost a různorodost kulturních vývojových stupňů lidstva a rozmanitost národů účastnících se dějinných procesů. Učitel by měl největší důraz klást na to, aby byla vyučovací látka zaměřena kulturně-historicky. Vyplývá z toho, že v centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí.

6. ročník zahrnuje období do konce středověku. Zde dominují biografické popisy, které by však měly mít kulturně-historickou a antropologickou hodnotu. V 7. a 8. ročníku se zájem žáka zaměřuje na realisticko-technické poznávání a chápání dějin novověku. Dějepis 9. ročníku slouží vyhledávání dějinných vztahů, poznávání historických procesů, probuzení zájmu o svět a zaměřuje se taktéž na novověk. Výuka novověku je v každém ročníku pojímána ve smyslu civilizačního vývoje jako celku. Vybrané historické jevy z oblasti technického, hospodářského, sociálního, ideového či politického vývoje je třeba pojímat jako symptomy a projevy daného období a zasadit je do kontextu a do souvislosti celého civilizačního vývoje.

Dochází tedy k přechodu od obrazného a vyprávěného líčení dějin na kauzálně-racionální pojetí dějepisu a posléze k uchopování širších ideových dějinných souvislostí, což odpovídá vývojovým podmínkám žáka.

Samostatným tématem v 9. ročníku jsou dějiny umění. Pozorování velkých mistrovských děl má v mladém člověku probudit radost a nadšení pro krásu a velikost umění. Přitom jde nejprve především o to, aby se pozorovatel stal bdělým, aby zjemnil své vnímání a učinil je citlivějším - aby se učil vidět. V tomto tématu se učivo prolíná s učivem výtvarné výchovy.

Kromě pochopení širších dějinných souvislostí přináší dějepis některá témata vzdělávacího oboru Výchova k občanství. Zde se výuka zaměřuje na vytváření zdravého a jistého úsudku, který je základem každého opravdového sociálního jednání a tím také předpokladem pro plnění úkolů, které vyplývají z života jedince jako občana. Vede žáka k prohloubenému poznání základních společenských vztahů a vazeb, k orientaci v historických kořenech aktuálních sociálních témat a problémů. Jde o témata, která jsou úzce propojena s dějepisnými tématy, v nichž žák prožívá a uvědomuje si různé vývojové aspekty občanského života, především vývoj a měnící se podobu státních forem, vztahu jedince a společnosti, jeho práv a povinností, jakož i otázek duchovního, státního a hospodářského života společnosti.

Sociální zkušenosti žáci získávají v konkrétních sociálních situacích a procesech, sociální dovednosti vyrůstají z praktického sociálního konání. Z tohoto důvodu stojí znalosti a dovednosti, které si žák osvojuje, v úzké souvislosti s hlavními principy waldorfské pedagogiky a všech vzdělávacích oblastí a vyučovacích oborů, především s průřezovými tématy Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Multikulturní výchova. Výuka dějepisu znalosti a dovednosti těchto průřezových témat doplňuje a upevňuje ve vztahu k životu jedince jako občana. Navíc zasahuje mnoho témat z oboru Výchova k občanství do praktického každodenního života školy.

Tematické okruhy Stát a právo a Mezinárodní vztahy, Globální svět z oboru Výchova k občanství mají přímou vazbu na společenskovědní části předmětu zeměpis a jsou do značné míry jejím obsahem, tematický okruh Stát a hospodářství je ve velké míře zapracován do předmětu matematika.

Pro rozvoj žáka v tomto oboru jsou rovněž klíčové občanský postoj a občanská angažovanost vyučujících, především jeho třídního učitele. Spolupráce učitelů v rámci školy, jež funguje na principech samosprávy a kolegiálního vedení, je nezanedbatelnou součástí Výchovy k občanství, která spočívá v organizaci života školy. Podobně významný je pro žáka také zážitek ze spolupráce mezi učiteli na jedné a rodiči na druhé straně. Tyto praktické sociální situace reálného sociálního života školy vedou ke skutečné výchově sociálních a občanských schopností. Proto často témata vzdělávacího oboru Výchova k občanství plynule přecházejí do dalších oblastí podobně jako průřezová témata a tvoří integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje u žáků touhu chtít se učit
- vede žáky k aktivnímu získávání informací
- vede žáky k sebehodnocení
- doplňuje výuku kulturními pořady
- vede žáky k samostatnosti a tvořivosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- rozvíjí schopnost žáků diskutovat o problémech, obhájit svá řešení, nahlížet na daný problém z více úhlů – žáci porovnávají různé názory a přístupy
- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích či skupinách, k aktivnímu podílení se na plánování práce, samotné realizaci, prezentaci a hodnocení výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k naslouchání názorům jiných, vhodnému vyjadřování svého vlastního názoru, správnému formulování svých myšlenek
- učí žáky přenést správně informace, vysvětlit problém spolužákům

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- učí žáky týmové práci

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje individuální rozdíly mezi žáky
- vede žáky k odpovědnosti za své zdraví, za zdraví svých spolužáků, k zodpovědnému přístupu k majetku a k dodržování obecných pravidel slušného chování
- vede žáky k vzájemné úctě, toleranci, pomoci druhým
- učí žáky vážit si tradic a historie regionu, obce

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky naplánovat si práci
- vede žáky tak, aby si vážili své práce i práce jiných
- vede žáky k odpovědnosti za svou práci

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- rozvíjí schopnost žáka vyhledávat, třídít a kriticky hodnotit historické informace z analogových i digitálních zdrojů
- posiluje dovednosti žáka při tvorbě digitálního obsahu – prezentace, časové osy, infografiky a mapy historických událostí
- rozvíjí tvořivost a inovativní přístup žáka k prezentaci historických témat

Vzdělávací obsah

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie žák š-charakterizuje přechod od republiky k císařství -vysvětlí hlavní důvody rozpadu římské říše -porovná vyspělou antickou civilizaci se zemědělskou společností střední Evropy a barbarskými národy 	<ul style="list-style-type: none"> -pravěcí sběrači a lovci a jejich kultura -starověké kultury téma: Řím, Stěhování národů -založení Říma -římská republika (púnské války, sociální reformy) -vybrané významné postavy římské republiky -římské císařství -římská kultura a římské právo -antické památky -vznik a šíření křesťanství -rozpad římské říše -stěhování národů 	<p>MUL1,MUL2,MUL3,MUL4,MUL5</p> <p>GLO1,GLO2 ,GLO3</p> <p>DEM1,DEM2,DEM3,DEM4</p> <p>zeměpis český jazyk</p>

<ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantskoslovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 	<p>téma: vývoj Evropy a Čech ve středověku do husitských válek</p> <ul style="list-style-type: none"> -Evropa po stěhování národů -vznik a šíření islámu -francká a arabská říše -Sámová říše -Velkomoravská říše v souvislosti se Svatou říší římskou a byzantskou říší, Cyril a Metoděj, šíření křesťanství 	
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> -český stát, jeho vznik, vývoj a vztah k Svaté říši římské -společnost ve středověku, lenní systém, zemědělství, města, řemesla, hospodářství -role náboženství, křesťanství; kultura - románské a gotické umění -poslední Přemyslovci -české země v době Karla IV. 	

7. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu žák -popíše příklady nových vynálezů, které zásadně ovlivnily život společnosti -popíše objevy v oblasti astronomie 	<p>téma: objevy a dobývání; počátky nové doby - zeměpisné objevy (příčiny, vývoj, hlavní osobnosti, sociální a hospodářské důsledky) -vynálezy a objevy (knihtisk, střelný prach, papír)</p> <p>zakladatelé moderní přírodovědy</p>	<p>MUL1,MUL2,MUL3,MUL4,MUL5</p> <p>GLO1,GLO2,GLO3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>téma: přechod od středověku k novověku, náboženství a kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> -Jan Hus – význam jeho osobnosti -husitství -hlavní osobnosti a rysy reformace, renesance a humanismu -české země v 2. polovině 15. století a v 16. století -Jednota bratrská -J. A. Komenský, rudolfínská doba -reformace, protireformace -Habsburkové na českém trůnu -České stavovské povstání, třicetiletá válka -renesance a barok 	<p>výtvarná výchova</p> <p>hudební výchova zeměpis</p>

8. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> téma: průmyslová revoluce a změny ve společnosti -hospodářství v době před průmyslovou revolucí -vznik a průběh průmyslové revoluce -vynálezy (Watt...) -rozvoj dopravy a různých odvětví průmyslu 	<ul style="list-style-type: none"> MUL1,MUL2,MUL3,MUL4,MUL5 GLO1,GLO2 ,GLO3 DEM1,DEM2,DEM3,DEM4
<ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady š- žák -uvede vynálezy, které byly klíčové pro rozvoj moderního hospodářství -na příkladech charakterizuje následky industrializace pro sociální život a pro životní styl obyvatelstva -na příkladech uvede ekologické následky industrializace 	<ul style="list-style-type: none"> -sociální následky, vznik sociální otázky, pokusy o řešení sociální otázky -osvícenství a jeho vliv na kulturu a politiku, Marie Terezie, Josef II. -Velká francouzská revoluce -vznik USA, počátky občanské společnosti, základní lidská práva -vznik moderního státu, absolutismus, parlamentarismus 	

<ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>téma: České země, Evropa a svět v 19. století -Napoleon, Metternich, Evropa po roce 1815</p> <ul style="list-style-type: none"> -revoluce roku 1848 jako celoevropský jev -vývoj v Rakousku, národnostní problémy -dualismus -politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokraticismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva -kultura 19. století v českých zemích a v Evropě -imperialismus, kolonialismus, zvyšování napětí 	<p>výtvarná výchova zeměpis český jazyk</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 	<p>Téma: výchova k občanství:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vztahy mezi lidmi -mezilidská komunikace -konflikty -projevy nacionalismu -problémy lidské nesnášenlivosti -vliv reklamy -kulturní hodnoty a tradice -pomoc ostatním v případě nouze -život ve škole, v obci, v rodině-spolupráce -přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi -mezilidské vztahy-řešení konfliktů 	

<ul style="list-style-type: none">- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		
<ul style="list-style-type: none">- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci		

9. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení ČESKOSLOVENSKA v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>téma: historický vývoj 1. poloviny 20. století - imperialismus, vznik trojspolku a trojdohody -1. světová válka, její důsledky pro politické uspořádání světa</p> <ul style="list-style-type: none"> -politické změny v Rusku -vznik ČESKOSLOVENSKA, T. G. Masaryk, vývoj a zánik ČESKOSLOVENSKA – Mnichovská dohoda -evropský meziválečný vývoj, světová hospodářská krize a její důsledky -fašismus, nacismus – převzetí moci v Itálii a Německu 	<p>MUL1,MUL2,MUL3,MUL4,MUL5</p> <p>GLO1,GLO2 ,GLO3</p> <p>DEM1,DEM2,DEM3,DEM4</p> <p>výtvarná výchova český jazyk zeměpis</p>

<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků 	<p>téma: historický vývoj 2. poloviny 20. století -2. světová válka, její průběh a důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> -poválečný vývoj v Evropě a Československu, komunismus, 1948, politické procesy, rok 1968, normalizace -studená válka, problémy bipolárního světa -rozpad koloniálního systému -rozpad komunistických režimů -porušování lidských práv totalitními systémy -globální problémy současnosti (globalizace, ekologie, terorismus, civilizační choroby a změna životního stylu...) 	ENV3,ENV4
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 6 - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> -hmotné a duševní vlastnictví -základní lidská, občanská a spotřebitelská práva -právní zásady státu, volby - rozdělení státní moci – principy demokracie - zákonodárná moc – právní řád 	

<p>lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p> <ul style="list-style-type: none">- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	<p>-soudní moc - protiprávní jednání a trestní řád - výkonná moc – vláda a ministerstva (hlavní úkoly vlády vč. obrany státu), úřady</p>	
--	--	--

5.5.2 Já a svět

Charakteristika:

Předmět Já a svět patří do vzdělávacího oboru Člověk a společnost. Vybavuje žáky kompetencemi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Formuje a posiluje postoje související s demokracií, rovností, respektem k rozmanitosti a podílí se na utváření hodnotové orientace žáků. Vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat ve stále se proměňující sociální realitě a flexibilně reagovali na společenské změny i výzvy každodenního života. Podporuje rozvíjení dovedností důležitých pro vzájemnou interakci a komunikaci lidí. Žáci se učí vzájemně spolupracovat, vyjednávat, dosahovat konsensu a hledat kompromisní řešení, vhodně vyjadřovat vlastní myšlenky, názory, postoje, pocity a motivy jednání, obhajovat své názory a vhodně argumentovat, respektovat názory, postoje, požadavky a zájmy druhých lidí a komunikovat bez konfliktů i přes názorové a sociální odlišnosti. Jsou rovněž vedeni k předcházení konfliktním situacím a k uplatňování zásad účinného řešení konfliktů.

Výuka probíhá v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 h za týden; tematický plán vycházející ze závazného učiva je v kompetenci pedagoga.

Začlenění průřezových témat

V rámci předmětu Já a svět jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Multikulturní výchova. Rovněž požadované základní gramotnosti (logicko-matematická a čtenářská a pisatelská) jsou v předmětu Já a svět hojně rozvíjeny.

Vzdělávací obsah je členěn do tří tematických okruhů:

- Já ve společnosti
- Odpovědný občan
- Já a svět financí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje u žáků touhu chtít se učit
- vede žáky k aktivnímu získávání informací
- vede žáky k sebehodnocení
- doplňuje výuku kulturními pořady
- vede žáky k samostatnosti a tvořivosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- rozvíjí schopnost žáků diskutovat o problémech, obhájit svá řešení, nahlížet na daný problém z více úhlů – žáci porovnávají různé názory a přístupy
- vede žáky ke spolupráci ve dvojicích či skupinách, k aktivnímu podílení se na plánování práce, samotné realizaci, prezentaci a hodnocení výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k naslouchání názorům jiných, vhodnému vyjadřování svého vlastního názoru, správnému formulování svých myšlenek
- učí žáky přenést správně informace, vysvětlit problém spolužákům

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- učí žáky týmové práci

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje individuální rozdíly mezi žáky
- vede žáky k odpovědnosti za své zdraví, za zdraví svých spolužáků, k zodpovědnému přístupu k majetku a k dodržování obecných pravidel slušného chování
- vede žáky k vzájemné úctě, toleranci, pomoci druhým
- učí žáky vážit si tradic a historie regionu, obce

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky naplánovat si práci
- vede žáky tak, aby si vážili své práce i práce jiných
- vede žáky k odpovědnosti za svou práci

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- rozvíjí schopnost žáka vyhledávat, třdit a kriticky hodnotit historické informace z analogových i digitálních zdrojů
- posiluje dovednosti žáka při tvorbě digitálního obsahu – prezentace, časové osy, infografiky a mapy historických událostí
- rozvíjí tvořivost a inovativní přístup žáka k prezentaci historických témat

Vzdělávací obsah

8.-9.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>JÁ VE SPOLEČNOSTI</p> <p>- Charakterizuje společenské role, do kterých se ve svém životě dostává, a posoudí, co pro něj znamená příslušnost k rodině, ke škole, ke kultuře, k náboženství, k genderu, k obci, k národu, ke státu</p> <p>- Zdůvodní svůj žebříček hodnot a způsoby jeho uplatňování v různých životních situacích.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postavení jedince v rodině, role v rodině - sexuální orientace a genderová identita - rodinné právo - náhradní rodinná péče - mezigenerační vztahy - proměna tradiční rodiny ve 21. století - systém našeho školství - světová náboženství, obřady a rituály - náš region a tradice regionu - nacionalismus vs. vlastenectví - státní svátky a významné dny - mezilidské vztahy - konfliktní a krizové situace - sebepoznání a sebehodnocení - citový život - temperament a charakter - stres, wellbeing - pasivní komunikace 	

<p>- Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup</p> <p>- Zhodnotí, co nebo kdo má vliv na něj a na jeho rozhodování ve fyzickém a digitálním prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - agresivní komunikace - manipulativní komunikace - asertivní komunikace - řešení konfliktů - vyjednávání, aktivní naslouchání - práce s informacemi - fakta a názory - sociální skupina - státní vyznamenání, hrdinství - principy a hodnoty (skautské, sportovní, hodnoty komunity) - digitální identita - sociální síť - fake news 	
<p>ODPOVĚDNÝ OBČAN</p> <p>- Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády</p> <p>- Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění</p> <p>- Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vznik státu a právních norem - demokratický stát - demokracie přímá a nepřímá - liberální demokracie - totalitní stát, nástroje moci - volební právo (volit a být volen) - základní znaky svobodných voleb - přímá volba; referendum - zastupitelská demokracie - obecní a krajské volby - Poslanecká sněmovna, Senát - prezidentské volby - předvolební kampaň - většinový a poměrný volební systém - proces schvalování zákonů - hierarchie soudní moci - Ústava České republiky 	

<p>- Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit</p> <p>- Prozkoumá činnost státní správy a samosprávy při řešení životních situací občana a při řešení lokálních výzev a problémů</p> <p>- Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě</p> <p>- Zhodnotí na příkladech ze života občanů projevy ekonomické a politické integrace v Evropě a její výhody a nevýhody</p> <p>- Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Listina základních práv a svobod - školský zákon - občanský zákoník - kupní smlouva, pojistná smlouva, pracovní smlouva - práva a povinnosti občanů - práva a povinnosti státu - právo a morálka, svědomí - rodinné právo, autorské právo, pracovní právo, trestní právo - trestní odpovědnost - přestupek vs. trestný čin - presumpce nevinny - neznalost zákona neomlouvá - advokát, notář, plná moc - schéma politického systému v ČR - veřejná správa a její systém v ČR - územní samospráva - integrovaný záchranný systém - bytová nouze - přírodní katastrofy - pandemie - aktuální události v regionech, naší zemi a ve světě - hledání souvislostí a přesahů - globální svět a jeho problémy - mezinárodní organizace - Evropská unie – vznik, vývoj, členské státy - jak EU funguje (Evropský parlament, Evropská rada, Evropská komise) - Schengenský prostor, eurozóna, Erasmus - zelená dohoda pro Evropu - dobrovolnictví - altruismus - aktivismus 	
---	---	--

	- konkrétní společensky prospěšný projekt (např. návštěva hospice, zvelebení veřejného prostoru, péče o životní prostředí atd.)	
<p>JÁ A SVĚT FINANCÍ</p> <p>- Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru</p> <p>- Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet</p> <p>- Vysvětlí tvorbu cen v tržním hospodářství z pohledu kupujícího a prodávajícího</p>	<ul style="list-style-type: none"> - majetek a vlastnictví - ochrana majetku - vyrovnaný, přebytkový, deficitní rozpočet - hypotéka, úroková sazba - dlužník, exekuce, lichva - přímé a nepřímé daně - hrubý domácí produkt - státní dluh, inflace - Centrální banka - potřeby nezbytné a zbytné - pravidelné výdaje na domácnost - mimořádné výdaje - spoření, státní příspěvek, sociální dávky - dědictví, výhra v loterii - půjčka - tržní ekonomika - nabídka a poptávka - konkurence, monopol - tvorba cen, cenová regulace - státní a evropské dotace 	

5.5.3 Zeměpis

Charakteristika

Zeměpis se vyučuje v 6. - 9. třídě v epochách. V rámci tohoto předmětu jsou zahrnuta průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.

V Zeměpisu jsou naplňovány očekávané výstupy dvou vzdělávacích oblastí. Kromě učiva a témat vzdělávací oblasti Člověk a příroda je v Zeměpisu v 8. a 9. ročníku velký podíl učiva naplňujícího očekávané výstupy vzdělávací oblasti Výchova k občanství (v rozsahu hodinové dotace 1h do této vzdělávací oblasti).

V 8. ročníku jsou to témata zaměřená na otázky specifik jednotlivých národů, multikulturní společnost. V 9. ročníku jsou to témata české státnosti a začlenění ČR do světových geopolitických celků, globalizace, její příčiny a důsledky.

Zeměpis je předmětem s výrazně integrujícím charakterem. Odvíjí se od něho celá řada mezipředmětových vztahů především k dějepisu a přírodovědným předmětům. Provází ostatní předměty v neustálé proměně sledující důsledně vývojové fáze dítěte. Jednotlivosti ostatních předmětů budují ve vzájemném spojení komplexní a barvitý obraz světa. Zeměpis však neslouží pouze k jakémusi zastřešení jiných předmětů, je pro žáky také neustálým zdrojem impulsů a podporuje jejich pokrok. Právě na zeměpisu je patrná skutečnost, že v důsledku velké propojenosti jednotlivých předmětů je složité nahlížet je izolovaně. Z toho také vyplývá hlavní cíl výuky zeměpisu. Žák by měl pro sebe objevit, že skutečnost, Země, vesmír, jsou neoddělitelná jednota, do které patří i on, a kterou chce dál poznávat. Z integrujícího charakteru předmětu potom vyplývá, že v jeho skladbě je mnoho témat a okruhů učiva geologie, mineralogie, petrologie, biologie, biogeografie, ekologie, environmentální výchovy, meteorologie a astronomie. Významnou úlohu mají přesahy z dějepisu a občanské nauky. Integrovaný charakter ovšem neznamena, že vlastní náplň geografie jako vědecké disciplíny je zatlačena do pozadí. Prolínání jiných předmětů pouze odstraňuje izolovanost a popisnost geografie a dává jí vyniknout jako neocenitelnému prostředku pro zkoumání světa. V tomto smyslu jsou charakterizovány i jednotlivé cíle předmětu zeměpis.

Výchovné a výukové úsilí učitele směřuje k tomu, aby žáci:

- objevili jednotu a krásu světa, získali láskyplnější vztah ke svému okolí, prostředí, lidem kolem sebe
- pochopili Zemi jako přírodní prostor s určitými životními rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň i mění
- poznali postavení Země ve sluneční soustavě a celém vesmíru
- poznali jednotlivé sféry Země, jejich utváření působností geologických dějů
- nahlíželi na geografické jevy, objekty a procesy v jejich komplexnosti a zákonitosti
- získali základní znalosti o zeměpisu kontinentů v úzké souvislosti s přírodními podmínkami, osídlením a jeho historií, vývojem a současnou situací v různých sférách společnosti (kultura, hospodářství, politický a právní život ve významných státech)
- uvědomili si postavení naší země ve Střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými
- poznali ČR ve smyslu jejích přírodních, kulturních a hospodářských charakteristik, dokázali poznat odlišnosti jiných zemí a kultur Evropy i světa s jejich přínosem k barvitosti a komplexnosti lidské kultury jako celku
- poznali stavbu Země z geologického hlediska, složení zemské kůry (horniny, nerosty) vždy v návaznosti na konkrétní zeměpisnou oblast
- uměli pracovat s různými druhy map a znali i historický vývoj mapování zemského povrchu

- poznali moderní prostředky používané v geografii (statistické materiály, grafy) a uměli se v nich orientovat

V souvislosti s vývojovými fázemi dítěte se v nižších třídách klade důraz na prožitky a teprve s postupem času se přistupuje k tvorbě vědeckých pojmů a zeměpis dostává stále více podobu vědní disciplíny. Úkolem zeměpisného vyučování je doprovázet a podporovat děti v jejich fyzickém, duševním a duchovním vývoji. V průběhu celé výuky se uplatňuje aktivní činnost žáků - kreslení a malování map, profilů, později grafické znázornění, práce s atlasem a statistickými údaji.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a zařazování informací z různých zdrojů
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch
- podněcuje kreativitu a fantazii žáků ve vhodných případech při práci s mapou a dalšími pomůckami
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k samostatnému řešení problémů a k tomu, aby si dokázali svoje řešení obhájit
- při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke skupinové práci a vzájemné podpoře při učení
- vyvozuje sociální kompetence na praktických činnostech a úkolech
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- učí žáky týmové práci

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky ke společnému stanovování pravidel chování
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních)
- vede žáky k odpovědnému chování při pobytech v přírodě
- zapojuje žáky do mezinárodních projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- doplňuje výuku o praktické exkurze
- pomáhá žákům při profesní orientaci individuálním přístupem a spoluprací s rodiči

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti při digitálním záznamu a zpracování geografických dat – práce s tabulkami, grafy, fotografiemi
- podporuje využívání vizualizací geografických jevů – porovnávání vizualizace s reálným pozorováním
- rozvíjí schopnosti prezentace pomocí digitálních technologií
- rozvíjí spolupráci a komunikaci v digitálním i analogovém prostředí – týmová tvorba protokolů, sdílené prezentace projektů, kultivovaná zpětná vazba a osobní diskuse.

Vzdělávací obsah

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p> <p>- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</p> <p>- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <p>- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<p>-Slunce a vesmír</p> <p>-planeta Země</p> <p>-zemský povrch a jeho tvary</p> <p>-světadíly a oceány, mořské proudy</p> <p>-glóbus a mapa</p> <p>-krajinná sféra a její základní části, vliv krajiny na život lidí, přírodní složky</p> <p>-přírodní a společenské prostředí</p> <p>-geografická poloha a rozloha světadílů a oceánů</p> <p>-suchozemské biomy</p> <p>-vodní biomy</p> <p>-ekologická problematika moří a oceánů</p> <p>-ochrana životního prostředí, ekologie</p>	<p>MUL1,MUL2, MUL3, MUL4, MUL5</p> <p>DEM2, DEM4 GLO1, GLO2, GLO3</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>fyzika biologie výtvarná výchova dějepis</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 	<ul style="list-style-type: none"> -přírodní hranice mezi Evropou a Asií -Evropa – polarity kontinentu -členitost, charakteristika reliéfu, přírodní a klimatické poměry -vodstvo -přírodní a hospodářské poměry různých krajin - společenské poměry, zvyklosti, politické dělení oblastí, obyvatelstvo 	<p>GLO1, GLO2, GLO3 DEM2, DEM4</p> <p>dějepis český jazyk</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování v krajině - práce s mapou, orientace - exkurze 	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování a pohyb v krajině (včetně mimořádných událostí) 	

7. ročník

Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny - Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 	<ul style="list-style-type: none"> -přehled přírodních poměrů, geologie, reliéf, surovinové zdroje, přírodní zvláštnosti, problematika životního prostředí -vodstvo, podnebí, hlavní podnebné pásy -jednotlivé státy a rozdíly mezi nimi, důležitá střediska a hlavní města (pamětné zvládnutí) -vzájemné ovlivňování civilizací a kultur -práce s atlasem a mapou, praktická topografie, zeměpisné souřadnice, měřítko a obsah map - životopisy významných badatelů, cestovatelů 	<p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4 GLO1, GLO2, GLO3 DEM2, DEM3, DEM4 MUL1,MUL 2, MUL3, MUL4, MUL5</p> <p>dějepis český jazyk výtvarná výchova</p>

<p>- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</p>	<p>-pozorování oblohy, souhvězdí, Měsíce -od geocentrismu až k heliocentrismu -Měsíc a jeho fáze, vliv na zemské procesy -Slunce, sluneční čas -Sluneční soustava, planety, galaxie -oběžné dráhy hvězd, heliocentrické dráhy planet -vztah slunečního oběhu a klimatických změn významní astronomové</p>	
---	--	--

8. ročník

Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p> <p>- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit vlivů na životní prostředí</p> <p>- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p> <p>- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p> <p>- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských projevů v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>-národy, jazyky a náboženství, lidská sídla</p> <p>-kulturní zvláštnosti jednotlivých národů</p> <p>- krajinotvorní činitelé a krajinotvorné procesy, typy krajin</p> <p>-pevnina a ostrovní části,</p> <p>-hlavní zemědělské oblasti světa, pěstování zemědělských plodin a chov hospodářského zvířectva, lesní a vodní hospodářství</p> <p>-hlavní průmyslové oblasti světa, zdroje nerostných surovin, rozdělení a rozmístění průmyslových odvětví</p> <p>-příčiny a důsledky ničení neobnovitelných zdrojů - výhody a nevýhody různých způsobů získávání energie</p>	<p>GLO1, GLO2, GLO3 DEM2, DEM3, DEM4 MUL1,MUL 2, MUL3, MUL4, MUL5</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>dějepis český jazyk výtvarná výchova</p>

<p>- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>- Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>- Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <p>- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>-ekosystémy, -potravní řetězce a sítě -vzájemné vztahy mezi organismy -populace -společenstva -rozšíření organismů na Zemi</p>	<p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p>
Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a společnost - vzdělávací obor Výchova k občanství		
<p>- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické</p> <p>- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p>	<p>- národy, jazyky a náboženství, lidská sídla</p> <p>-kulturní zvláštnosti jednotlivých národů</p> <p>- jednotlivé státy a souvislost mezi jejich hospodářstvím, formou a přírodními podmínkami - kultury a tradice jednotlivých národů - porozumění</p>	

9. ročník

Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<ul style="list-style-type: none"> - ČR na mapě Evropy, sousední státy - obyvatelstvo a sídla, společnost a kultura - hospodářství, průmyslová odvětví - administrativní členění, oblasti ČR a jejich specifika - hlavní město Praha a jiná důležitá centra - společenské a správní struktury - přírodní podmínky ČR, problematika ochrany přírody a životního prostředí 	<p>GLO1, GLO2, GLO3 DEM2 MUL1,MUL 2, MUL3, MUL4, MUL5</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>český jazyk zeměpis</p>

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> -aktuální změny na mapě -světová populace -spolupráce zemí světa -globalizační společenské, politické a hospodářské procesy -globální problémy, způsoby a možnosti řešení, alternativy -dopady globálních změn na organismy a jejich prostředí -udržitelný růst a rozvoj -vliv osobního životního stylu k nápomoci nebo oddálení dosažení stavu „udržitelného rozvoje“ - osobní, společenské a globální akce za obnovení zdraví planety 	GLO1, GLO2, GLO3
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu 	<ul style="list-style-type: none"> -složky životního prostředí -krajina a životní prostředí z historického i dnešního pohledu člověka v něm a z hlediska jeho možností utvářet budoucnost -společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí 	DEM1,DEM 2,DEM3,DE M4
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> -pozorování v krajině, exkurze 	

<ul style="list-style-type: none"> - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - podoba a rozdělení moří a pevnin na Zemi od kontinentálního driftu k tektonice desek - Wegenerova teorie tektoniky - zemětřesení - vulkanismus - různost forem exogenních a endogenních geologických procesů a sil - nauka o horninách, rytmické procesy při jejich tvorbě (vyvřelé horniny, usazeniny, metamorfované horniny; sedimentace a eroze) - geologické vrstvy jako svědkové minulých zemských věků, zemské dějiny - fáze vrásnění Evropy - morfologie a vznik mladých zvrásněných pohoří (geologie Alp jako příklad vzniku mladého pohoří) - sféry Země: od litosféry ke stratosféře - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka 	fyzika biologie

	mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a společnost - vzdělávací obor Výchova k občanství		
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady i zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislost globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Hlavní geopolitická seskupení a jejich problémy -spolupráce zemí světa -globalizační společenské, politické a hospodářské procesy -globální problémy, způsoby a možnosti řešení, alternativy -dopady globálních změn na organismy a jejich prostředí -udržitelný růst a rozvoj -vliv osobního životního stylu k nápomoci nebo oddálení dosažení stavu „udržitelného rozvoje“ - osobní, společenské a globální akce za obnovení zdraví planety	

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Biologie

Charakteristika

Biologie je vyučována v epochách od 6. do 9. ročníku. V rámci tohoto předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.

V Biologii jsou naplňovány očekávané výstupy dvou vzdělávacích oblastí. Kromě učiva a témat vzdělávací oblasti Člověk a příroda je v Biologii v 7. - 9. ročníku velký podíl učiva naplňujícího očekávané výstupy vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví.

V 7. Ročníku jsou to témata zaměřená na otázky zdravé výživy, nebezpečí užívání návykových látek, ale i úrazu a poskytnutí účinné první pomoci. V 8. a 9. ročníku jsou to otázky výchovy ke zdraví, otázky vztahů mezi lidmi, dospívání a další aktuální problémy žáků v tomto věku.

Přírodopis je již začleněn do učiva nižších ročníků. Dítě zažívá souvislost člověka se všemi říšemi přírody a poznává podstatu vztahu člověka k přírodnímu světu. Učitel i žáci by měli prožívat vztah k přírodě s úctou a vážností.

Hlavním cílem biologie je uvádění žáků do stále užšího kontaktu se Zemí, prozkoumávání všech jejích říší, což znamená vzdělávat se v mnoha obměnách k zodpovědnosti a zralosti pro život na Zemi.

Především v období dospívání žáků je třeba jim podat pedagogickou pomoc pro dosažení správného vztahu k vlastnímu tělu. Z něho může vyrůst odpovědnost žáků jak k sobě samým, tak druhým lidem a také k vnějšímu světu. Tento vztah může posílit objevování fyzikálních zákonitostí ve stavbě vnitřních orgánů, ve stavbě skeletu, svalů, ve funkci smyslových orgánů.

S dospíváním a pohlavním zráním dostávají otázky po podstatě člověka, jeho poslání a určení nový, existenciální tón: "Kdo jsem? Odkud přicházím? Kam jdu?" Vyučování biologie by jim k zodpovězení těchto otázek mělo poskytnout oporu. Nemělo by však přicházet s hotovým obrazem člověka ani s omezeným pohledem na jeho původ, mělo by spíše poskytovat podněty k dalšímu tázání a ponechat prostor pro individuální světový názor.

Do vyučování pronikají aktuální témata dnešního světa, která neučí žáky jen schopnosti myslet v globálních souvislostech, ale přispívají také velkou měrou k jejich osobnostnímu a sociálnímu růstu, působí směrem k jejich sebevědomému a aktivnímu zapojení do občanské společnosti, vedou je k toleranci k odlišným kulturám a stylům života, umožňují jim tvořivě nakládat s informacemi, ovládat informační a komunikační technologie bez toho, aby se jimi nechali ovládat a manipulovat. Tak mohou žáci nastoupit celoživotní cestu k uvědomění si svého lidství, nalezení vlastního místa ve společnosti a k ochotě ji aktivně a zodpovědně spoluutvářet.

Důležitým cílem vyučování je rozvoj schopnosti žáků samostatně usuzovat.

Přírodovědné pojmy by měly svým charakterem odpovídat věku a vývojové fázi žáka. Vyučování by mělo směřovat k tomu, aby se žák sám naučil vyučovací látku zachytit, ve zkrácené formě sledované procesy popsat, dokumentovat a systematicky vymezit v sešitech.

V botanice porovnáváme čeledi rostlin, jejich typická stanoviště a časové vztahy jejich vývojových cyklů. Pozorujeme rostliny v průběhu roku, pokud možno přímo v přírodě, neboť většina čeledí dosahuje svého vegetačního vrcholu v rozdílném čase. Důležitá hlediska pro hledání souvislostí a vztahů nabízí rovněž epocha geologie, především horniny jako základ půdních podmínek pro život rostlin, také v této oblasti se snažíme o výuku přímo v přírodě, v terénu.

V souvislosti s obdobím vrcholící puberty žáků se vyučování přírodopisu obrací v 7. třídě k biologii člověka. Biologie přináší v tomto období motivy, jež mohou pomoci žákům zodpovědět mnoho otázek, jež tento věk přináší.

Ústředním motivem je člověk, ale i tematika výživy a zdravého životního stylu. Jde o oblast, kde se snad nejvíce spojuje s širším okruhem světa. Nyní je možné navázat mnoho mezipředmětových vazeb, především k vyučování zeměpisu a dějepisu. V úzké návaznosti na vyučování těchto předmětů se zabýváme základními složkami potravy, charakterem potravin a jejich původem.

Žáci mohou prožít úzké spojení se světem, z něhož člověk získává svou potravu a který nejrůznějším způsobem ovlivňuje jeho zdraví a nemoc. V tomto ohledu se dále zabýváme rostlinami v jejich konkrétních vztazích k léčivým a zaživacím procesům člověka. Stejně tak je důležité se zabývat rostlinami, které jsou pro jejich narkotické a halucinogenní účinky zneužívány jako návykové látky.

V tomto věku dochází k převratné proměně v tělesném, psychickém i sociálním vývoji žáků.

Ústředním motivem vyučování je biologie člověka a podrobně se věnuje orgánům, které ve své funkci nejvíce přijaly zákonitosti vnějšího světa: smyslové orgány a pohybový aparát.

Tématem 8. ročníku je porovnání stavby těla a smyslových orgánů člověka a živočichů, vývoj a systém živočišné říše.

V 9. ročníku se dostáváme k stavbě lidské buňky, dědičnosti a rozmnožování, to vše ve srovnání s živočišnou říší.

V tomto věku jsou pro žáky aktuální všechny důležité problémy světa v globálních souvislostech, měli by být vedeni k pochopení propojení celého světa a vlivu každého jedince i celé společnosti na další vývoj naší Země.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací

- motivuje žáky k učení, povzbuzuje je i při dílčím úspěchu
- podporuje u žáků samostatnost, kreativní myšlení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit
- motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- buduje s žáky pozitivní školní a třídní klima
- zařazuje práci ve skupinách

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky ke společnému stanovování pravidel chování
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních)

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- doplňuje výuku o praktické exkurze
- pomáhá žákům při profesní orientaci individuálním přístupem a spoluprací s rodiči

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií

- posiluje dovednosti žáka při digitálním záznamu a zpracování dat – práce s tabulkami, grafy, fotografiemi
- podporuje využívání simulací a vizualizací biologických jevů – sledování modelů buněk, ekosystémů a porovnávání simulace s reálným pozorováním
- rozvíjí schopnosti prezentace pomocí digitálních technologií

Vzdělávací obsah

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p>téma: botanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoděložné a dvouděložné rostliny, jejich životní cykly -vybrané čeledi - jednoletost a víceletost - stavba květu a jeho uzpůsobení k opylování - louka - stromy, les - nejdůležitější zástupci a jejich vztah k prostředí - vybraná přírodní společenstva a vegetační pásy <p>Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystém, biosféra, populace - hmyz a jeho vztah ke světu rostlin - zaměření převážně na hmyz komunálně žijící a opylující (včely, mravenci) <p>-základní krajinné typy a pro ně charakteristické horniny na konkrétních příkladech</p>	<p>ENV1,ENV2, ENV3,ENV4</p> <p>zeměpis český jazyk</p>

<ul style="list-style-type: none">- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi- aplikuje praktické metody poznávání přírody B36 - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	<p>téma: mineralogie</p> <ul style="list-style-type: none">-horniny vyvřelé, usazené a přeměněné-základní minerály a nerosty-práce s geologickou mapou-geologické exkurze do blízkého okolí-podle možností návštěva muzea s geologickou expozicí nebo dílny na zpracování drah-složení, vlastnosti a význam půdy-geologické změny, vznik života	zeměpis
--	---	---------

7. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje před lékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<p>téma: orgánové soustavy</p> <p>Proces trávení a trávicí systém, potraviny:</p> <ul style="list-style-type: none"> -proces trávení a trávicí orgány -základní složky potravy - cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny, stopové prvky -voda a tekutiny a jejich důležitost pro výživu člověka <p>Dýchací soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> -poloha funkce dýchacích orgánů -přenos kyslíku do krve <p>Krevní oběh a srdce</p> <ul style="list-style-type: none"> -poloha funkce orgánů krevního oběhu -úloha krve jako samostatného orgánu <p>Vylučovací soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> -ledviny jako orgány vylučování a jejich funkce -další způsoby vylučování <p>Pohlavní orgány a rozmnožování člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> -polarita pohlaví <p>Nervová soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> -centrální a periferní nervová soustava -funkce nervové soustavy -duševní zdraví a životní styl <p>Kůže jako orgán</p> <ul style="list-style-type: none"> -stavba a funkce kůže 	<p>GLO1, GLO2</p> <p>chemie český jazyk</p>

Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a zdraví - vzdělávací obor Výchova ke zdraví		
<p>- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <p>- respektuje fyziologické změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p> <p>– respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p> <p>- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>téma: orgánové soustavy</p> <p>Proces trávení a trávicí systém, potraviny:</p> <p>-základní potraviny a jejich původ</p> <p>-stravovací návyky a zdravý životní styl</p> <p>-prevence a léčba nemocí souvisejících s trávením a způsobem výživy</p> <p>Dýchací soustava</p> <p>-prevence a léčba nemocí dýchací soustavy - tabák a nikotin - původ a působení kouření na zdraví člověka</p> <p>Krevní oběh a srdce</p> <p>-prevence a léčba nemocí srdce a krevního oběhu</p> <p>-alkohol - původ a jeho působení na člověka</p> <p>Vylučovací soustava</p> <p>-prevence a léčba nemocí vylučovacích orgánů</p> <p>Pohlavní orgány a rozmnožování člověka</p> <p>-polarita pohlaví</p> <p>-zodpovědný sexuální život a prevence pohlavních nemocí</p> <p>- role sexuality v lidském životě (biologické, sociální a kulturní aspekty)</p> <p>-odpovědnost v sexualitě, prevence pohlavních nemocí, ochrana proti HIV / AIDS</p> <p>Návykové látky a jejich vliv na člověka -podstata závislosti - co může být drogou?</p> <p>-původ a působení návykových látek na člověka</p> <p>Praktické zásady první pomoci</p>	
<p>- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>-předcházení úrazům, bezpečné a ohleduplné chování</p> <p>-první pomoc při různých poraněních</p>	

8. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přízpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<p>téma: biologie člověka a živočichů biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> -stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla živočichů -vývoj, vývin a systém živočichů -projevy chování živočichů biologie člověka: -opěrná soustava lidského těla -páteř a její svalovina -kosti - klouby a vazy -stavba lebky - stavba svalů, rozdělení, funkce a význam smysly -stavba a funkce oka -stavba a funkce ucha -čich, chuť, hmat 	<p>ENV1 ENV2, ENV3,ENV 4</p> <p>český jazyk</p>

Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a zdraví - vzdělávací obor Výchova ke zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<p>téma: výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> -přátelství, partnerské vztahy, manželství a rodičovství -vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity -puberta, dospívání -ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy 	<p>MUL1, MUL2, MUL3, MUL4, MUL5 GLO1, GLO2, GLO3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 		

<ul style="list-style-type: none"> - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<ul style="list-style-type: none"> -pohlavní a nepohlavní rozmnožování z hlediska dědičnosti a proměnlivosti systém a evoluce živé přírody -podstata třídění organismů-systematika -ontogeneze a fylogeneze -evoluce organismů -biologie říše hub, rostlin a živočichů v přehledu a v porovnání -pojetí původu člověka v odlišných kulturách globální problémy -globalizace – projevy, klady a zápory; - významné globální problémy, způsoby jejich řešení 	
--	--	--

Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a zdraví - vzdělávací obor Výchova ke zdraví		
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého 	<p>téma: výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> -předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity -zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky 	
<p>životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje fyziologické změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> -ochrana zdraví při různých činnostech -reklamní vlivy -živelní pohromy, terorismus, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí - rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) 	

5.6.1 Prohlubující seminář

Charakteristika

Prohlubující seminář se vyučuje v 9. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně.

V rámci tohoto semináře jsou realizována **průřezová témata**:

Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Seminář je věnován převážně rozvíjení a upevňování témat přírodovědných předmětů a dějepisu v návaznosti na probrané učivo a uvádění vědomostí a dovedností získaných v epochách do vzájemných souvislostí a do spojení s praktickým životem. Tematický plán pro daný školní rok je plně v kompetenci učitele.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

Učitel

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a zařazování informací z různých zdrojů
- maximalizuje šanci prožít úspěch skrz individuální přístup k žákům
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
- vede žáka k osvojení si odborné terminologie, rozlišování odborné literatury od literatury populárně-naučné
- vede žáka k práci s literaturou a internetovými zdroji, k vyhledávání relevantních informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k samostatnému řešení problémů a k tomu, aby si dokázali svoje řešení obhájit
- motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- vede žáka k samostatnému řešení problémů, obhájení svých závěrů, k ověření informací z literatury jednoduchými experimenty.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami

- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede děti ke spolupráci při vyučování
- vede žáky k práci ve dvojici či malé skupině

Kompetence sociální a personální

Učitel

- využívá během vzdělávání skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- vyvozuje sociální kompetence na praktických cvičeních a úkolech
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje jejich dobré vztahy
- učí žáky týmové práci

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky ke společnému stanovování pravidel chování
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních)
- vede žáky k odpovědnému chování při pobytech v přírodě

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- doplňuje výuku o praktické exkurze
- individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáhá žákům při profesní orientaci
- dodržuje bezpečnost práce v laboratorních a experimentálních podmínkách

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti žáka při digitálním záznamu a zpracování dat – práce s tabulkami, grafy, fotografiemi
- podporuje využívání simulací a vizualizací biologických jevů – sledování modelů buněk, ekosystémů a porovnávání simulace s reálným pozorováním
- rozvíjí schopnosti prezentace pomocí digitálních technologií

Vzdělávací obsah

9. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> -dokáže rozpoznat hrubou chybu, upravit podmínky měření k minimalizaci systematických chyb -umí získat požadované informace z různých typů grafů a diagramů -dokáže zvolit vhodný typ grafu/diagramu pro znázornění výsledků měření - dokáže graficky vyjádřit vztah mezi fyzikálními veličinami (přímá a nepřímá úměrnost) - rozumí pojmu oxidační číslo, zná koncovky oxidačních čísel, dokáže s pomocí tabulky prvků vytvořit vzorce jednoduchých anorganických sloučenin - zajímá se o globální problémy a výzvy v oblasti ochrany životního prostředí -aktivně se zapojuje do lokálních akcí ve prospěch zlepšení životního prostředí -umí popsat a vysvětlit příčiny nežádoucích jevů (tání ledovců, oteplování oceánů, extrémní meteorologické jevy) 	<ul style="list-style-type: none"> -hrubé chyby, systematické chyby, náhodné chyby -absolutní a relativní chyba -liniové, sloupcové, bodové a kruhové grafy -pravoúhlá a kruhová soustava souřadnic -průběh linie v grafu (stoupající a klesající), měřítko grafu -vyjádření neznámé ze vzorce, nezávislá proměnná versus závislá proměnná -grafické řešení slovních úloh o pohybu -české chemické názvosloví oxidů, kyselin a solí -práce s periodickou tabulkou prvků -ekosystémy planty Země: suchozemské ekosystémy, vodní ekosystémy, ekosystémy ovlivněné člověkem -vztahy v ekosystému (potravní, symbióza a interakce) -provázanost jevů, ekologická rovnováha -ekologické výzvy současnosti (změna klimatu, úbytek biodiverzity, znečištění planety, sucho a nedostatek vody, udržitelná spotřeba) -odpovědná spotřeba 	<p>matematika, fyzika, chemie, zeměpis</p> <p>environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova</p>
<ul style="list-style-type: none"> -rozumí pojmům demokracie a autoritářství -vyjmenuje výhody a slabiny demokratického uspořádání, porovná ho s autoritářskými režimy -popíše běžný život v časech nesvobody (Protektorát Čechy a Morava, období budování socialismu) - rozumí pojmům spravedlivý mír a právo na obranu -vysvětlí rozdíl mezi pojmy vlastenectví a nacionalismus -pracuje s historickými texty -dokáže formulovat vlastní názor na určitou historickou událost 	<ul style="list-style-type: none"> -zrození demokracie v antickém Řecku, formy demokracie a její principy -zrození občanského státu (Velká francouzská revoluce, vznik USA) -vznik zastupitelské demokracie -charakteristické rysy autoritářského režimu -válečné konflikty v Evropě po roce 1945 -branná povinnost, profesionální armáda, odolná společnost 	<p>Dějepis. Já a svět</p>

-zná jména a životní příběhy několika českých hrdinů -rozpozná hrubé dezinformace -zná praktické kroky, jak ověřovat informace --zná jména a životní příběhy vybraných osobností 20. a 21. století, které přispěly k rozvoji svobody a demokracie	-hrdinové versus kolaboranti -biografie hrdinů odboje proti nacismu a komunismu -fakta a názory, pravda, polopravda, lež -ověřování zdrojů informací -vzájemná pomoc a spolupráce – významné osobnosti 20. a 21. století	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova
--	--	---

5.6.2 Fyzika

Charakteristika

Fyzika se řadí je vyučována v epochách.

V rámci tohoto předmětu jsou také realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výuka by měla být názorná, učitel by měl postupovat od jevu k vysvětlení. Snaha o co největší názornost se projevuje v množství a v pestrosti fyzikálních pokusů a jevů, které učitel dětem předvádí. Pokusy a jevy jsou předváděny pokud možno „naživo,“ ne z videa apod. Děti by si měly pokusy i samy vyzkoušet, pokusy a pozorování mohou žáci provádět i doma. Tímto způsobem si děti tříbí schopnost přesně pozorovat a v neposlední řadě také schopnost své pozorování výstižně popsat.

Příklon k fenomenologické fyzice, k fyzice sledující jevy a hledající příčiny a možná vysvětlení, je považován za nosnou koncepci ve vyučování na 2. stupni základní školy. Matematizace přírodních věd a počítání fyzikálních vzorců a rovnic je proto na pořadu až ve vyšších ročnících, kde už nalézá oporu v dostatečně rozvinutých schopnostech a snaze žáků po vědecky „objektivním“ poznání světa.

Členění učiva pro jednotlivé ročníky je rozvržené přiměřeně věku dítěte a rozvoji dětského intelektu.

Nauka o vesmíru je součástí výuky zeměpisu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

Učitel

- vede žáky k sebehodnocení

- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch
- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit
- motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke skupinové spolupráci a vzájemné pomoci při učení
- sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech
- usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje jejich dobré vztahy
- učí žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky ke společnému stanovování pravidel chování
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních)
- ve výuce klade důraz na prožitek

Kompetence pracovní

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- doplňuje výuku o praktické exkurze
- individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáhá žákům při profesní orientaci

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti při analogovém i digitálním měření, záznamu a zpracování dat – práce s datalogery, tabulkami, grafy, vyhodnocení chyb měření a interpretace výsledků
- podporuje využívání simulací a modelování fyzikálních jevů – porovnávání simulace s reálným experimentem, hledání limitů modelu
- rozvíjí schopnosti prezentace pomocí digitálních technologií
- rozvíjí spolupráci a komunikaci v digitálním i analogovém prostředí – týmová tvorba protokolů, sdílené prezentace experimentů, kultivovaná online zpětná vazba a osobní diskuse

Vzdělávací obsah

6. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku -posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	téma: akustika -seznámení se známými hudebními nástroji -zdroje zvuku-různé materiály -šíření zvuku v různých materiálech -rozdíl mezi tónem a ostatními zvuky -vztah znějících těles k výšce tónu, síle zvuku a barvě zvuku -utváření hrtanu, pozorování lidského hlasu -pozorování lidského hlasu -odraz a pohlcování zvuku	hudební výchova biologie

- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	téma: optika -protiklad světla a tmy -přirozené zdroje světla (Slunce, Měsíc, hvězdy, oheň) -doplňkové barvy -odraz světla -svíčka jako zdroj světla -šíření světla a překážky pro jeho šíření -prostředí pro šíření světla -rychlost světla -zatmění Slunce a Měsíce	výtvarná výchova biologie zeměpis
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	téma: magnetismus -zmagnetizování materiálů -průmyslově vyráběné magnety -siločáry, zviditelnění magnetického pole -zákon přitažlivosti a odpudivosti	zeměpis
	-kompasy -magnetické pole Země	
- rozliší vodič a izolant a na základě analýzy jejich vlastností	téma: elektrostatika -elektrostatická přitažlivost a odpuzování jako jevy vznikající třením	zeměpis
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	téma: termika -původ tepla na zemi -protiklad tepla a chladu -tepelné jevy - teplota, měření teplot -tepelná roztažnost -změny skupenství -tření jako zdroj tepla -tání a tuhnutí -vliv teploty na délku tělesa	ENV1, ENV2, ENV3, ENV4 zeměpis biologie

7. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p>- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p> <p>- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</p>	<p>téma: mechanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kladka a její použití - páka, rameno břemene a rameno síly v různých variacích - vzájemné působení těles - síla, měření síly, gravitační síla, hmotnost, měření hmotnosti - gravitační pole - tlaková síla, tlak, tření, drsnost povrchu styčných ploch souvislost tlakové a třecí síly - skládání sil, rovnováha sil - klid a pohyb tělesa - dráha a rychlost - rovnoměrný pohyb - nerovnoměrný pohyb - zákony pohybu <p>výslednice sil působících na těleso</p>	
<p>- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</p> <p>- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<p>téma: optika -rozptylky a spojky</p> <ul style="list-style-type: none"> -vady lidského zraku (krátkozrakost a dalekozrakost) a možnost jejich korekce -principy zvětšování, zmenšování prostřednictvím čoček -zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh -lom od kolmice a ke kolmici -vypuklá a dutá zrcadla -rozklad světla hranolem 	

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	téma: elektrodynamika - jednoduchý elektrický obvod -sériové a paralelní zapojení	
	- nebezpečí elektrického proudu 1. pomoc	

8. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	téma: hydraulika - Archimédův zákon (pro vodu i pro vzduch) - atmosférický tlak - hydrostatický tlak - Pascalův zákon - spojité nádoby - hustota (pevných, tekutých i plynných těles) - statický tlak (ve vodě a ve vzduchu) - pumpy - laminární a turbulentní proudění	
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	téma: elektřina: - tepelné účinky el. proudu - vodivost různých materiálů - magnetické účinky elektrického proudu a jejich využití: - napětí, proud, odpor a jejich měrné jednotky - vznik stejnosměrného proudu, značení - využití stejnosměrného proudu (elektromotor, dynamo) - střídavý proud	informatika

- zapojí správně polovodičovou diodu	- vznik střídavého proudu - střídavé napětí - elektrická práce, elektrický výkon - elektromotor - účinnost strojů - spotřeba energie a možnosti jejích úspor - primární zdroje energie - bezpečnost při práci s elektrickými přístroji	
--------------------------------------	---	--

9. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	téma: mechanika -pohybová a polohová energie -vnitřní energie -jaderná energie -ochrana před radioaktivním zářením -obnovitelné a neobnovitelném zdroje energie	
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		
- změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	téma: pohyb těles a energie -moment síly -Newtonovy zákony -tření -tlaková síla	

- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů		
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	téma: látky a tělesa -určení hustoty látek a její vztah k hmotnosti, objemu -částicová stavba látek	

5.6.3 Chemie

Charakteristika

Chemie je vyučována v epochách.

V rámci tohoto předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova.

Předmět chemie přibývá v 7. ročníku, představuje výzvu a šanci poznat svět látek, prozkoumat jejich vlastnosti a z nich tvořit pojmy, které člověka uvedou do procesu bádání. Tím mu napomohou k novému, prohloubenému setkání se světem. Anorganická chemie nabízí k tomuto účelu jedinečné a v pokusech působivé možnosti. Na začátku epochy stojí oheň a proces hoření, který pak vede přes pálení vápna ke kyselinám, zásadám a kovům, přičemž tu vždy hraje roli technický i kulturně- historický aspekt.

Jádro metodiky spočívá v tom, abychom žáky uvedli do sféry chemických procesů a pochodů kvalitativně a ukázali jim tak nový vztahu k přírodě. To předpokládá, že své „výzkumy“ začínáme nejprve s přírodními látkami (např. dřevo, papír, vlasy atd.) při všedních, každodenně známých jevech, jakým je např. oheň. Žáci tak budou prožívat člověka jako spolutvůrce přírodních procesů. Výuka chemie ukazuje vztahy a jevy v přírodě.

V 8. ročníku již vyučování chemie vyžaduje jiný způsob kladení otázek než v 7.třídě. Organické přírodní jevy a procesy jsou mnohem složitější a podstatně obtížněji pochopitelné. Na počátku stojí člověk opatřující si svou stravu, v jehož fyzickém těle se tyto procesy odehrávají. Procesuální stránka organických

životních pochodů, tvorby a změny látek vyžaduje myšlení, které respektuje organický, živý charakter, a tvoření pojmů, jež odpovídá aspektu zodpovědnosti a zralosti. V epoše chemie se pokoušíme od obvyklého kauzálně-analytického přístupu látkové chemie dovést žáky k chemii, orientované na procesy - a to tím, že zavádíme různé chemické modelové představy a diskutujeme o nich. Tímto způsobem mají žáci pozorovat souvislosti tak, jak to odpovídá jejich věku, a učit se je také chápat.

V 9. ročníku mají žáci získat přehled o celé oblasti chemie. Mohou postupovat od experimentu k pozorování a dále k zákonitosti, ke vzorci a výpočtu. Rozvíjíme jasné pozorování, tvoření logických závěrů, chápání kauzálních vztahů a analytické myšlení. Vstoupit do praktického života je úkol, který žák 9. třídy dokáže zvládnout. Ve vyučování chemie se můžeme pokusit zprostředkovat celkový přehled tím, že se k individuálnímu charakteru prvků dopracujeme prostřednictvím spolupůsobení chemických látek. V této souvislosti je možné probrat periodickou soustavu. Díky obraznému a názornému myšlení můžeme mezi prvky nalézt ještě další zákonitosti, které jsou využitelné ve výuce.

Zároveň je třeba vyhradit velký prostor významu důležitých technických procesů i způsobu jejich provádění s přátelským postojem k životnímu prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

Učitel

- vede žáky k různým metodám pozorování přírodních procesů a jevů
- vede žáky ke zpracování informací a jejich využívání k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- rozvíjí schopnost žáků objevovat a formulovat problémy a hledat různé varianty řešení
- vede žáky k základům vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů
- vede žáky k zobecňování a praktickému využití poznatků v různých oblastech života

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přesnému vyjadřování a argumentaci
- vede žáky ke stručnému a přehlednému zpracování postupů a výsledků jejich pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k osvojení dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pozorování a experimentům a zpracování a vyhodnocování získaných dat
- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Kompetence pracovní

Učitel

- podchycuje a rozvíjí zájem o poznávání základních pojmů a zákonitostí na příkladech s využitím jednoduchých pokusů, řešení problémů a zdůvodňování jednání v praktických situacích
- podporuje vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných postojů
- vede žáky k získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečnosti práce s chemikáliemi a dovednosti poskytovat první pomoc při úrazech způsobených chemickými látkami

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti při digitálním záznamu a zpracování dat – práce s tabulkami, grafy, vyhodnocení chyb měření a interpretace chemických reakcí -
- podporuje využívání simulací a vizualizací chemických procesů – porovnávání simulace s reálným experimentem a formulace závěrů
- rozvíjí schopnosti prezentace pomocí digitálních technologií
- rozvíjí spolupráci a komunikaci v digitálním i analogovém prostředí – týmová tvorba protokolů, sdílené prezentace experimentů, kultivovaná (online) zpětná vazba a osobní diskuse

Vzdělávací obsah

7. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - uvede příklady chemického děje a čím se chemie zabývá - charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek 	<p>téma: oheň - hoření látek</p> <ul style="list-style-type: none"> -hoření různých látek -produkty hoření -tavení, zplynování, spalování -užitečnost x nebezpečí ohně, zápalná teplota -hašení, principy hašení 	
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe žák: - zná zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - vysvětlí princip hašení, zná telefonní číslo hasičů 	<p>téma: bezpečnost při experimentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> -zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě -nebezpečné látky a přípravky -varovné značky a jejich význam -mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - rozlišuje směsi a chemické látky 	<p>téma: směsi látek – vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> -proudění vzduchu v okolí ohně, vlastnosti plamene (pokusy se svíčkou), vztlak, podtlak -složení vzduchu -metody oddělování složek plynných směsí -čistota ovzduší a ekologie -ozonová vrstva 	ENV2

	téma: voda	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění žák: - rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi -vysvětlí koloběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> -voda destilovaná, pitná, užitková, odpadní, mořská -čistota vody a ekologie (výroba pitné vody) -rozpouštění látek, rozpouštědla, roztoky -nasyčený a nenasycený roztok -směsi, druhy směsí, stejnorodé a různorodé -metody oddělování složek směsí -krystaly a pěstování krystalů 	<p>ENV2</p> <p>biologie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu žák: - navrhne postup oddělení složek směsí v běžném životě - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv 	<p>téma: vápenec, vápno</p> <ul style="list-style-type: none"> -přírodní vápenec, rozklad kyselinami -od ohniště k peci -pálení vápence (laboratorní, průmyslové) -vlastnosti produktů pálení vápence (oxid vápenatý) -vydechované plyny (oxid uhličitý) -hašení vápna (hydroxid vápenatý) -kyselost a zásaditost produktů pálení a hašení - technologický cyklus stavebních materiálů, pálení, hašení, tvrdnutí 	

<ul style="list-style-type: none"> - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi žák: - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů - posoudí vliv vybraných kyselin a hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí 	<p>téma: silné kyseliny a zásady</p> <ul style="list-style-type: none"> -zásadotvorné a kyselinotvorné oxidy -kyseliny: sírová, chlorovodíková, dusičná, uhličitá, fosforečné -hydroxidy: sodný, draselný, vápenatý, amoniak -účinky kyselin a zásad, ředění, bezpečnost práce, první pomoc -neutralizace -stupnice pH, indikátory přírodní a umělé 	ENV3
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech žák: 	<p>téma: kovy a nekovy</p> <ul style="list-style-type: none"> -síra, fosfor, spalování, vlastnosti -některé kovy (zlato, stříbro, rtuť, cín, měď, alkalické kovy...) -některé slitiny -analýza sloučenin kovů, zkouška v plameni -vlastnosti a využití kovů 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů v historii a dnes 	<ul style="list-style-type: none"> -chemické reakce kovů 	

8. ročník

Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především sacharidů - uvede příklady zdrojů sacharidů žák: - rozliší sacharidy od bílkovin a tuků, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<p>téma: škroby</p> <ul style="list-style-type: none"> -přírodní výskyt škrobu, vznik, získávání -mlynářství, zrno, mouka, chléb -vlastnosti škrobu a upotřebení -chemický důkaz škrobu 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především sacharidů - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů sacharidů 	<p>téma: cukry</p> <ul style="list-style-type: none"> -přírodní vznik cukrů -fotosyntéza, dýchání -výroba cukru, cukrovarnictví, med, ovocné cukry -vlastnosti cukrů, rozpouštění, teplotní vliv, redukční vlastnosti -sladké látky, zdravotní účinky 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin - uvede příklady zdrojů bílkovin žák: - rozliší bílkoviny od sacharidů a tuků, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<p>téma: bílkoviny pro</p> <ul style="list-style-type: none"> -přírodní výskyt bílkovin, vlastnosti, význam, -důkaz bílkovin, rozklad -chemické a fyzikální jevy, nebezpečí život (teplo, změna pH, těžké kovy...) 	

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především tuků - uvede příklady zdrojů tuků žák: - rozliší tuky od sacharidů a bílkovin, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<p>téma: tuky a oleje -</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpustnost, - hoření - význam tuků a využití - příprava mýdel - esterifikace, zmýdelnění 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití žák: - popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace 	<p>téma: kvašení</p> <ul style="list-style-type: none"> - alkoholy, využití, nebezpečí - další deriváty uhlovodíků, použití 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<p>téma: organické látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - uhlíkaté látky, uhlík - uhlovodíky, druhy uhlovodíků a jejich derivátů 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady zdrojů vitaminů 	<ul style="list-style-type: none"> - získávání uhlovodíků a jejich derivátů - vitamíny - přírodní látky - léčiva 	

<p>- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p>žák:</p> <p>- rozliší anorganické a organické sloučeniny</p> <p>- vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu</p> <p>- vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou a ropnými produkty a zemním plynem -rozliší a zapíše nejjednodušší vzorce organických sloučenin</p> <p>- uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání</p> <p>- posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí</p> <p>- rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>	<p>téma: dřevo, uhlí, ropa, zemní plyn</p> <p>- vznik a zpracování</p> <p>- použití pro energii a chemické výroby</p> <p>- spalovací procesy</p> <p>- výroba dřevěného uhlí</p> <p>- alternativní zdroje energie</p>	<p>ENV2</p>
---	--	-------------

9. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka žák: -popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství -vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí 	<p>téma: výroba kovů</p> <ul style="list-style-type: none"> -kování, kalení, tvrdost, pružnost -zušlechťování kovů (litina, ocel) -výroba železa ve vysoké peci -spalování, oxidace, redukce -děje exotermní a endotermní -suroviny pro získávání kovů (Cu, Sn, Pb, Zn, Fe...) -oxidačně-redukční procesy výroby kovů 	ENV4
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání 	<p>téma: redoxní procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> -elektrolýza -elektrochemické reakce kovů -galvanický článek, akumulátor -ionizace, vodivost roztoků solí -oxidace a redukce a jejich využití 	
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka žák: -vysvětlí pojmy oxidace a redukce 		

<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<p>téma: částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> -stavba atomu -chemické značky -periodický systém, orientace v něm -chemické sloučeniny a jejich názvosloví -chemické vazby 	GLO1
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<p>téma: chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> -zápis reakcí chemickou rovnicí -zákon o zachování hmotnosti -vlivy na rychlost reakce a její průběh (teplota, koncentrace, katalyzátor) -jednoduché reakce: neutralizace, tvrdnutí malty -složitější reakce: fotosyntéza, vnitřní dýchání, esterifikace, zmýdelňování, redoxní reakce 	
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení -uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení chemických úloh -odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím chemických rovnic 	<p>téma: chemické výpočty výpočty složení látek</p> <p>výpočty složení směsí, koncentrace výpočty reakčního poměru pojem molu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka -rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití -posoudí vliv používání plastů na životní prostředí -rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání 	<p>téma: chemické látky v životě člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> -plasty a syntetická vlákna -léčiva, jedy, návykové látky -průmyslová hnojiva -detergenty -chemický průmysl v ČR 	

<p>-uvede příklady volně a nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterými se vystavuje jejich konzument</p>		
<p>-uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí -uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje -zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů -doloží na příkladech význam chemických výrob pro ekonomiku a pro člověka</p>		

5.7 Hudební výchova

Charakteristika

Hudební výchova je vyučována v 45 minutových hodinách, v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně, ve 3. - 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Ve všech ročnících zároveň prolíná téměř všechny vyučovací předměty a vztahuje se věcně i tematicky k učivu.

V Hudební výchově na 1. stupni jsou naplňovány očekávané výstupy zejména vzdělávací oblasti Umění a kultura a částečně také výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Anglický a Německý jazyk.

Vzdělávací předmět Hudební výchova umožňuje žákům uchopovat umělecké a kulturní stránky života formou odpovídající jejich věku. Napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a jeho výrazových prostředků. Společná hudební práce dané třídy by měla být zároveň součástí pokud možno většiny vyučovacích předmětů.

Tento vzdělávací předmět je zpracován pro jednotlivé ročníky a v jejich rámci (v souladu se strukturou vzdělávacího oboru Hudební výchova v RVP ZV) členěn na následující kapitoly:

- Vokální činnosti
- Instrumentální činnosti
- Pohybové činnosti
- Poslechové činnosti
- Hudební teorie

V průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, dějiny hudby a hudební formy. Oblast pocitová obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Třetí oblast – pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak v individuální i společné hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejich výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech.

Základem pro učební osnovy vzdělávacího předmětu Hudební výchova a pro přístup k žákům při procesu vyučování a volbu vyučovacích metod a strategií jsou vývojové fáze osobnosti, jimiž žáci v průběhu základního vzdělávání procházejí. Z nich vyplývají pro tento vzdělávací předmět následující metodické pokyny:

V prvních třech ročnících je žák prostřednictvím nápodoby veden k uchopování hudby jako celku melodického, rytmického i harmonického. Pomocí přirozeného pohybu těla se společně se spolužáky učí písním, aniž by je zpracovával abstraktně či pomocí hudebních znaků. Základním prostředkem procesu učení má být činnost individuální a ve společenství třídy.

V následujících ročnících odpovídá způsob vedení vyučovacího procesu žakovým nově nabytým schopnostem uchopení „hudební gramatiky“ – taktu, rytmu, intervalů, tónin, nálad skrytých v harmonii, zápisu hudby. V procesu učení působí prožitek z praktické realizace hudby v souladu s intelektuálním pojmáním hudebních výrazových prostředků.

Začlenění průřezových témat

V rámci tohoto předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

vede žáky k efektivnímu učení se zpěvu, hře na nástroj a získání rytmických schopností zprostředkovává přístup ke zdrojům informací, které se týkají dějin hudby a hudební teorie seznamuje žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří situace podněcující zamyšlení nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky
- vede žáky k porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a nabízí tak možnost školení úsudku
- vede žáky k praktickému využití nabytých vědomostí a poznatků prostřednictvím hudební improvizace
- umožňuje realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost žáků

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd.
- vytváří situace pro poznávání a cvičení mimoslovní komunikace
- umožňuje žákům vytvářet si a formulovat vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby

Kompetence sociální a personální

Učitel

- používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- sociální kompetence posiluje na praktických cvičeních a úkolech
- usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch
- navozuje příležitosti k uvědomění si odlišností a specifičností každého ze žáků a vede žáky k postupnému pochopení toho, v čem mohou být odlišné schopnosti ku prospěchu vzájemné komunikaci, vzájemnému učení se a společné práci

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní, zdravotní)
- nabízí příležitost k pochopení práv a povinností souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti
- prostřednictvím aktivního prožití hudebních tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, vede žáky k utváření smyslu pro kulturu a tvořivost, dále k možnosti naučit se oceňovat tradice a kulturní dědictví a respektovat kulturu jiných národů

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vytváří dostatek situací, v nichž je žák veden k využívání znalostí a zkušeností (např. ve spojitosti se zpěvem či hrou na nástroj) pro vlastní rozvoj v budoucnosti
- vede žáky k získávání pracovních návyků, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti při tvorbě analogového a později digitálního hudebního obsahu – orchestrální hra, tvorba prezentací ze světa hudby, nahrávání vlastních skladeb, práce se zvukovými editory
- vede žáky ke spolupráci a komunikaci při společných hudebních projektech
- rozvíjí tvořivost a inovativní přístup k hudební tvorbě – experimentování s digitálními nástroji, tvorba hudebních doprovodů

Vzdělávací obsah

1. období		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<p>- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p> <p>- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</p> <p>- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<p>1. a 2. třída</p> <p>Vokální a pohybové činnosti</p> <p>-jednohlasé písně pentatonické (v kvintové náladě) s volným rytmem, jednoduché lidové a umělé písně</p> <p>-péče o hlas (rozšiřování hlasového rozsahu, dechová a intonační cvičení vycházející z obrazů, příběhů a nálad)</p> <p>-provázení písní přirozeným pohybem, tance k ročním obdobím, lidové tance, kolové hry</p> <p>-procvičování rytmů bez vázanosti na takt</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>-hra na pentatonickou flétnu (upevňování návyků správného dýchání, tvoření tónu, artikulace, prstová cvičení)</p> <p>-hra již známých jednoduchých písní navazující na vokální činnosti</p> <p>-hra na jednoduché rytmické a melodické nástroje (kantely, metalofony, Orffovský instrumentář)</p> <p>-realizace a improvizace instrumentálních doprovodů k příběhům a písním</p> <p>-improvizované hudební rozhovory s využitím jednoduchých nástrojů</p> <p>Poslechové činnosti</p>	<p>OSV</p> <p>ČaS</p>

	<p>-zvuk a ticho, rozpoznávání zvuků</p> <p>-rozlišení tónové výšky</p>	
	<p>3. třída</p> <p>Vokální činnosti</p> <p>-zpěv písní v jednohlase, upevňování tonálního cítění (modální tóniny, dur, moll)</p> <p>-zavádění dvojhlasu – prodleva, lidový dvojhlas</p> <p>-jednoduché kánony</p> <p>-péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu)</p> <p>-témata písní se váží k ročníkovému tématu (řemesla, židovské písně) a tématům hlavního vyučování, lidové a umělé písně</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>-hra na sopránovou zobcovou flétnu, realizace písní v návaznosti na vokální činnosti</p> <p>-realizace prvního dvojhlasu také v návaznosti na vokální činnosti</p> <p>-hra na rytmické a melodické nástroje (instrumentální práce ve skupinách, realizace improvizovaných doprovodů k písním, přede hry, dohry)</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>-poslechové hry (převádění výšky, síly a délky tónu a metra do vědomí)</p> <p>-rozvíjení schopnosti naslouchat např. pomocí poslechu skladeb nacvičených v individuální nástrojové výuce</p>	<p>VMEGS</p> <p>MV</p> <p>OSV</p> <p>ČaS</p>

	<p>Pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> -tance lidové (zejm. řemeslnické), židovské -procvičování jednoduchých rytmů vázaných na metrum a takt -prožívání výšky, síly, délky tónu pomocí pohybu <p>Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> -úvod do psaní not -stupnice C-dur 	<p>Informatika</p>
--	--	--------------------

2. období		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<p>- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p> <p>-žák hraje podle svých dispozic na flétnu jednoduché pentatonické písně a využívá k tomu dosud získané elementární schopnosti správného dýchání</p> <p>- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny, ztvárňuje hudbu pohybem</p> <p>- s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p>4. a 5. třída</p> <p>Vokální činnosti</p> <p>-zpěv písní v dur a moll</p> <p>-péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu)</p> <p>-rozvíjení vícehlasu (složitější kánony, dvojhlas, trojhlas)</p> <p>-zpěv písní s návazností na ročníkové téma (severské písně, hudba starověkých kultur, starověké Řecko), lidová a umělá píseň</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>-rozvíjení schopností ve hře na zobcovou flétnu (prstová cvičení, hra písní v tóninách C dur, D dur, G dur, F dur v souladu s vokální činností)</p> <p>-realizace předeher, meziher a doher (na flétnu či jiné melodické nástroje, na rytmické a rytmicko-melodické nástroje)</p> <p>-hra jednoduchých harmonických doprovodů (prodleva, ostinato)</p> <p>-počátek souborové hry – třídní orchestr s využitím individuálních nástrojů jednotlivých dětí, cvičení přesnosti nástupů, souhra, střídání skupin, závěr</p> <p>-realizace jednoduchých improvizací</p>	<p>MK</p> <p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>ČaS</p>

	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> -prožívání a poslech jednoduchých hudebních forem (např. pomocí realizace doprovodu k nim pomocí různých typů nástrojů nebo realizace jednotlivých částí různými pěveckými skupinami) -rozlišování kvality tónů, dynamiky, metra, tempa a jiných výrazových prostředků na základě realizace a poslechu živě realizovaných skladeb -uchopování intervalů prostřednictvím poslechu -dynamika <p>Pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> -procvičování složitějších rytmů vázaných na takt, takt 2/4, 3/4, 4/4, zvláštnosti rytmů řecké hudby -tance české lidové, řecké (v návaznosti na obsah vyučování) -pohybové improvizace, vyjádření nálady v návaznosti na ročníkové téma <p>Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> -zpěv a hra na flétnu a další nástroje podle notového zápisu -nácvik hry z partitury -délky not, druhy taktů v notovém zápisu, další hudební značky, předznamenání -seznámení se se skupinami hudebních nástrojů (dechové, smyčcové, klávesové, bicí) - hudební formy (malá a velká písňová forma, rondo) 	Informatika
--	---	-------------

	-vyprávění krátkých příběhů ze života známých skladatelů	
--	--	--

6.-9.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>-uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>-reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p> <p>- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává</p>	<p>vokální činnosti</p> <p>-zpěv cizích lidových písní (jedno- i vícehlas)</p> <p>- zpěv jednoduchých durových a mollových melodií z listu</p> <p>-písně vyjadřující nálady dne (jedno- i vícehlas)</p> <p>-intonace v durových a mollových tóninách</p> <p>-přesné zachycení dynamiky a rytmu písně</p> <p>-péče o mutující hlasy (hlasová hygiena)</p> <p>-písně s kontrastem dur-moll</p> <p>-písně se silným rytmickým akcentem</p> <p>-péče o hlas a jeho rozsah a jeho reflexe</p> <p>-písně pop-music instrumentální činnosti</p> <p>-hra na flétny z listu a reprodukce vícehlasých skladeb, písní cizích zemí</p> <p>-rytmická improvizace na různé nástroje</p> <p>-hra melodií z různých období na sopránovou flétnu poslechové činnosti</p> <p>-rozlišení dur a moll tóniny v jednotlivých skladbách hraných a zpívaných skladbách a písních -poslech skladeb a písní z různých období</p> <p>-cvičení schopnosti rozpoznat vhodnou harmonizaci jednoduchých melodií</p>	<p>MED4, MED5 MUL1,M UL2</p> <p>dějepis zeměpis</p>

<p>ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <ul style="list-style-type: none">- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none">- na flétnu dle svých dispozic reprodukuje skladby období klasicismu a jiné skladby a písně, orientuje se v notovém zápisu těchto skladeb- dle svých individuálních dispozic intonuje a hraje z listu durové a mollové melodie	<ul style="list-style-type: none">- hudebně-pohybové činnosti ke znějící hudbě hudební teorie- intervaly a jejich přesné určení- mollové tóniny a stupnice do dvou křížků a béček, akustika- nauka o hudebních nástrojích- nauka o hudebních formách- vztah dur – moll- dějiny hudby: život a dílo významných skladatelů <p>populární hudba</p>	
--	---	--

5.8 Výtvarná výchova

Charakteristika

Ve výtvarné výchově jsou naplňovány očekávané výstupy vzdělávací oblasti Umění a kultura. Předmět je vyučován ve všech ročnících v 45 minutových hodinách. Výtvarná výchova prolíná všechny vyučovací předměty a vztahuje se věcně i tematicky k učivu. Součástí výuky výtvarné výchovy ve 3. – 5. třídě je kreslení forem.

Předmět provází žáka po celou dobu školní docházky jako důležitý prvek citového života. Dítě prožívá uměleckou činností samo sebe i okolní svět ve svém duševnu. V malbě je posilován především cit, v kresbě je podpořeno myšlení a modelováním vůle. V nižších ročnících můžeme vnímat uměleckou činnost i jako prostředníka pro propojení rozumových představ přijatých v hlavním vyučování a citového prožitku. Žák se tak s navozenými představami lépe a trvaleji spojuje. Ve vyšších ročnících, poté co se žák učil pozorně vnímat svět kolem sebe, je stále více podporován ve svébytnějším a kreativnějším projevu.

Základem metodiky malování je prvotní prožitek kvality barev. Až po uchopení základního vyjadřovacího jazyka – barvy, může být barva spojována s formou. Umělecké zacházení s barvou by nemělo být zastíněno malováním z vnější představy. Malování tedy začíná způsobem blízkým "abstraktní" malbě. Vychází z "příběhů o barvách", které probouzejí barvy k životu, ještě než se zjeví na papíře. Poté, co se dítě dostatečně dlouho takto zabývalo barvami, mohou se začít objevovat tvary, které z barev vycházejí - krajiny, svět rostlin a zvířat, postavy lidí. I tehdy dominuje barevnost nad tvarem ilustrativním. Východiskem je vždy barva, nikoliv linie. Obdobně, jako vznikají ohraničení a obrysy v přírodě, tedy tak, že vedle sebe leží různobarevné plochy.

Při malování se používá technika akvarelu „mokrě do mokrého“. V nižších ročnících učitel objasňuje postup slovně a doplňuje jej ukázkou.

Kresba a další techniky nacházejí své místo ve výuce vždy tam, kde je možno touto výtvarnou technikou pozitivně ovlivnit psychický vývoj žáka. Kreslení k vyprávění (či kresebné malování) nebo k výuce pěstujeme po celou dobu školní docházky. Kresba se cvičí pomocí voskového pastelu, volně či podle učitelovy předlohy na tabuli. Ilustrace k textům v epochových sešitech, obrázky k přírodovědným a později k zeměpisným a dějepisným tématům vyžadují jednak neustálou péči a pozornost žáků, jednak další rozvoj tohoto způsobu kreslení.

Modelování začíná prací s včelím voskem, ve vyšších ročnících dále s keramickou hlinou.

Začlenění průřezových témat

V rámci tohoto předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáka k samostatnému pozorování a vnímání reality a aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- vede žáka k osvojení si výtvarných technik a jejich užití při tvůrčích činnostech
- podněcuje žáky realizovat vlastní nápady, podporuje jejich tvořivost
- vede žáky k obohacování představy získané v naukových předmětech o smyslový prožitek, který přispívá k lepšímu zapamatování učiva

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáka k tvořivosti a schopnosti svobodně uměleckou cestou přistoupit k řešení zadaného tématu
- vede žáky k volbě vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků
- vede žáky ke kritickému myšlení na základě vlastního pozorování a posuzování uměleckých děl i vlastní tvorby
- vede žáka k hledání různých řešení problému
- vede žáka k aktivní účasti na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k poznání, že výtvarné dílo může být jedním ze způsobů neverbální komunikace mezi lidmi
- vede žáky k rozvíjení dialogu nebo diskuze o uměleckém díle
- vede žáky k pojmenování a hodnocení obrazně vizuálních elementů
- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- vede žáky ke schopnosti vyjádřit svůj prožitek a cíl svého snažení, zároveň i ke schopnosti srozumitelně popsat viděné

Kompetence sociální a personální

Učitel

- napomáhá žákům zažít úspěch a posilovat sebedůvěru
- vede žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů formou skupinové práce a vzájemné pomoci
- vede žáky k respektu k názoru a vyjádření jiných lidí

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka ke kultivaci vlastního vkusu a jeho obhajobě

- pomáhá žákům vytvořit si vlastní postoj k uměleckým dílům, kultuře a tvořivosti
- vede žáka k pochopení a uznávání cizího tvůrčího snažení a respektu k němu

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k vytváření pozitivního vztahu k uměleckým a manuálním činnostem
- vede žáka ke schopnosti pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky
- vede žáka k dodržování zásad bezpečnosti a ochraně zdraví při práci
- motivuje žáka k přiměřené pracovní výdrži při samostatné tvůrčí práci

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti při tvorbě nejprve analogového, později digitálního výtvarného obsahu – kreslení a malování v aplikacích, tvorba koláží, úprava fotografií
- podporuje spolupráci a komunikaci v analogovém a později digitálním prostředí při společných výtvarných projektech, sdílení prací a poskytování zpětné vazby
- rozvíjí tvořivost a inovativní přístup k výtvarné tvorbě – experimentování s digitálními nástroji, kombinování tradičních a digitálních technik, tvorba originálních vizuálních projektů

Vzdělávací obsah

1.-3.ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
<p>- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p> <p>- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p> <p>- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Malování</p> <p>-úvod do techniky malování na vlhký list (mokré do mokrého)</p> <p>- primární barvy (žlutá, červená, modrá), prožívání kvality 1 barvy</p> <p>- příběhy barev (červená - žlutá, žlutá - modrá, modrá – červená</p> <p>- barva uvnitř a kolem</p> <p>-vznik sekundárních barev mícháním (zelená, oranžová, fialová)</p> <p>- plynulé barevné přechody (2 barvy mezi sebou, 1 barva stupňování sytosti)</p> <p>- cvičení barevných záměn</p> <p>-cvičení zaměřená na barevné kontrasty a souzvuky barev:</p> <p>(primární - sekundární barvy)</p> <p>- stupňování barev oběma směry na barevném kruhu</p> <p>- barevné tvůrčí pokusy</p> <p>- z barvy vznikající barvy zvířat</p> <p>- malování k vyprávěným příběhům</p> <p>- náměty svátků a přírody</p>	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>- se všemi předměty hlavního vyučování i uměleckými předměty</p> <p>OSV</p>

	<p>- rostliny, zvířata, postavy v barevném okolí</p> <p>Kreslení</p> <p>Tematická kresba a formování linií má těžiště v tématech hlavního vyučování. Kresba voskovým pastelem vychází z barevné plochy bez pevné kontury. Kresba volně nebo podle předlohy na tabuli.</p> <p>Cvičení na souhru ruky a oka.</p> <p>Modelování</p> <p>-včelí vosk, keramická hlína</p>	
--	--	--

4.-5. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
<p>- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p> <p>- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p>	<p>Malování</p> <p>Umělecké „doznívání“ přijatých obsahů hlavního vyučování (nauka o zvířatech, nauka o rostlinách, dějepis, zeměpis). Spojování čistě barevného projevu s formou, barevná stopa je sušší.</p> <p>-zachycení charakteristické podoby jednotlivých zvířat, tvary zvířat vzniklé z barvy</p> <p>- chápání a vyjadřování přírodních tvarů prostřednictvím vlastností barev (dynamiky, síly)</p> <p>- nálady z říše rostlin, rozlišování barevných kvalit („růžově červená“, „zeleň břízy“ apod.)</p> <p>- cílevědomé zacházení s barevnými odstíny, vypracování jemných barevných odstínů</p>	<p>OSV</p> <p>EV</p> <p>VMEGS</p> <p>MK</p>

<p>- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <p>- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>- zeměpisné mapy jako příležitost k uchopení škály hnědých a zelených barev</p> <p>- prožívání proměn přírody v průběhu roku</p> <p>- mytologické náměty</p> <p>Kreslení</p> <p>-mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p> <p>-křížené a proplétané formy (keltské a ornamentálních motivy)</p> <p>-formy z řecké a etruské kultury</p> <p>Modelování</p> <p>- keramická hlína</p> <p>- zvířata přetvarováním z koule</p> <p>- formy pupenů, plodů a rostlinných tvarů – jako procítění pohybu růstu</p> <p>- tvarování užitných předmětů (Řecko)</p>	
--	--	--

6.-9.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy
<p>- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p>	<p>-černo-bílé malování uhlem nebo křídou -cvičení techniky nanášení vrstev</p> <p>-vědomé vytváření barevné perspektivy</p> <p>-barevné kompozice</p> <p>-práce perem a kresba štětcem</p> <p>-volná kresebná cvičení uhlem: utváření světla a stínu v ploše různými technikami šrafování</p> <p>-kresba prostorových těles</p>	<p>GLO1, GLO2,GL O3 ENV1, ENV4 MUL1,M UL2 MED6, MED7</p>
<p>- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitě vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních</p> <p>- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</p> <p>- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p> <p>- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v</p>	<p>-kombinace těles vrhajících stín</p> <p>převádění témat do různých technik</p> <p>převedení černo-bílé kompozice na barevnou fantazii</p> <p>-převedení barevných studií na černo-bílé</p> <p>-základní cvičení k pochopení výrazových možností světla a stínu</p> <p>-vytváření rovnováhy na ploše při všech cvičeních</p> <p>-různé způsoby tvorby plochy</p> <p>-kreslení podle přírody na exkurzích, využití skic k volným kompozicím - obtížnější proměny</p> <p>lemniskáty</p> <p>-obtížnější uzlové motivy</p> <p>-vyšší řady spletaných copů (pásů)</p> <p>-linie s geometrickým zaměřením</p> <p>-prohloubení rytmu (rytmizování formy)</p> <p>-hledání výrazu linie</p> <p>-formy provedené textilními prostředky (vyšívání, vázání, splétání)</p> <p>-složitě uzly jako pásy a pečeti</p> <p>prohloubení užití barvy</p>	<p>zeměpis dějepis biologie eurytmie</p>

<p>sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci š--zachovává geometrický řád formy jako pohyblivý princip -samostatně proměňuje a utváří individuální výraz formy</p>		
Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a společnost - vzdělávací obor Dějepis		
<p>KULTURNÍ DĚJINY UMĚNÍ - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - porovná základní rysy západoevropské, byzantskoslovanské a islámské kulturní oblasti - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p>	<p>KULTURNÍ DĚJINY UMĚNÍ -výtvarné umění křesťanské středověké Evropy, -islámské umění – ornamentální formy -formy z langobardského a irského umění -langobardské a keltské kříže -japonská kaligrafie -Renesanční umění – portréty, perspektiva, barvy, významní umělci -barokní umění, výtvarné umění dalších slohů</p>	

5.9 Tělesná výchova

Charakteristika

Tento předmět čerpá očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je vyučován v 1. – 5. a 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, v 6. – 8. ročníku 3 hodiny týdně. Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin, které jsou rozděleny do dvou po sobě následujících ročníků po 20 hodinách. Základní výuku plavání lze uskutečnit dle aktuálních možností v daném ročníku a rozsahu formou vícehodinových bloků, případně intenzivní formou týdenního plaveckého výcviku.

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, v bazénu, na horách nebo na sportovním stadionu. Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spon tánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zad ávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Začlenění průřezových témat

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáka k samostatnosti, aby byl schopen získané dovednosti kriticky posuzovat a najít v nich smysl pro využití v budoucnosti
- vede žáka k tomu, aby si uměl rozvrhnout, jak by mohl své učení zdokonalit
- vede žáka k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- žáka vede k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

- během vyučování žáka zapojuje do řešení problémových situací a umožňuje jim vyzkoušet si řešení: např. vedoucí skupiny, rozhodčí apod.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a vhodnou formou argumentovat svůj vlastní názor a zároveň naslouchat jiným názorům
- podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- podporuje komunikaci s jinými školami

Kompetence sociální a personální

Učitel

- sociální schopnosti rozvíjí v průběhu všech aktivit
- vede žáky ke spolupráci ve skupinách a k vzájemné pomoci
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se mohou sami podílet
- vede žáky k sebeovládání při jednání s učiteli, žáky i jinými účastníky vyučování v různých situacích
- učí žáky pracovat v týmu
- usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině

Kompetence občanské

Učitel

- stanovuje ve třídních kolektivech pravidla chování společně s žáky
- vyžaduje dodržování smluvených pravidel
- vede žáky k respektování individuálních rozdílů mezi lidmi
- vede žáky k pomoci druhému člověku a ke sportovním aktivitám
- vede žáky při pobytech v přírodě k zodpovědnému chování

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet jejich schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji pohybových dovedností

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k zdravému, bezpečnému, odpovědnému a etickému používání digitálních technologií
- podporuje kritické myšlení při vyhledávání a ověřování informací

Vzdělávací obsah

1.-5. ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - ve známých prostorech školy žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> -chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností -příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení -rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry -pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi -rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance -průpravné úpoly – přetahy -základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů -akrobacie – průpravná cvičení ke kotoulům, atd. -turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody 	<p>OSV EV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy 	<ul style="list-style-type: none"> -plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu -pohybové hry -hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity -bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná -příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek -první pomoc v podmínkách TV -korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jako prevence zařazovaná do přípravy před pohybovou činností nebo do uklidnění po zátěži -od různých vlastních pohybových her se přechází k hrám s jednoduchými pravidly ve skupině -výběr vhodných cviků v rámci přípravy před pohybovou zátěží a při relaxaci -pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií -základy gymnastiky: průpravná cvičení na náradí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů náradí, rovnovážná cvičení -akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na ruce a přemet stranou – vše s dopomocí, hra -rytmické a kondiční formy cvičení 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením - využívá získaných pohybových dovedností i mimo rámec TV a snaží si vylepšovat nevědomě svou kondici 	<ul style="list-style-type: none"> -cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích -průpravné úpoly: přetahy a přetlaky -základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky nebo do výšky, hod míčkem -základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním -jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná, házená, florbal -lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích -další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) -zachovávání hygienických pravidel a dodržování bezpečnosti během pohybových aktivit, záchrana v rámci svých fyzických možností -relaxační cvičení 	
---	--	--

6.-9.ročník		
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata, Přesahy
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	-výběr vhodných cviků v rámci přípravy před pohybovou zátěží a při relaxaci -pohybové hry – s různým zaměřením; s náčiním i bez náčiní, netradiční pohybové hry a aktivity	ENV3, ENV4
<p>- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.</p> <p>- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly</p> <p>- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.</p> <p>- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportoviště, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.</p> <p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</p> <p>- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</p> <p>- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.</p> <p>- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.</p> <p>- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.</p>	<p>-gymnastika - akrobacie, přeskoky: koza, švédská bedna, cvičení s náčiním a na náradí: hrazda, kruhy, kladina, trampolína, šplh na tyči a na laně</p> <p>-nácvič první pomoci při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p> <p>-rytmická cvičení - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků</p> <p>-úkoly – přetahy, přetlaky, odpory a pády.</p> <p>-atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí</p> <p>-sportovní hry: míčové hry, vybíjená, přehazovaná, košíková, odbíjená, házená, kopaná, pálkovaná, florbal, (podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie.</p> <p>-turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce.</p> <p>-nácvič funkce organizátora, rozhodčího a pozorovatelů</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení. - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení. s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení. 	<ul style="list-style-type: none"> -lyžování, bruslení (podle podmínek),bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (podle podmínek) -návčik komunikace -vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech -čestné soupeření a ohleduplnost -spolupráce ve skupině -pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží -měření, evidence, vyhodnocování. - samostatná organizace různých sportovních akcí pro spolužáky na úrovni školy -publikace výsledků na nástěnkách, případně ve školním časopise a jinde v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu 	
--	--	--

5.10 Pracovní činnosti

Charakteristika

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován ve všech ročnících v časové dotaci 2 hodiny týdně.

V Pracovních činnostech na 1. stupni jsou naplňovány očekávané výstupy dvou vzdělávacích oblastí. Kromě učiva a témat vzdělávací oblasti Umění a kultura je v Pracovních činnostech velký podíl učiva naplňujícího očekávané výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura (v rozsahu hodinové dotace 4h do této vzdělávací oblasti).

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Pracovní činnosti jsou úzce propojeny s uměleckou výchovou a probuzené tvůrčí schopnosti se v pracovních činnostech mnohostranně uplatňují. Pracovní činnosti nechápeme pouze jako cvičení zručnosti rukou, ale také jako prostředek, který posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost a logické myšlení. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Praktická činnost je v naší škole ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a úctu k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají úctu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti.

Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji.

Vzdělávací obsah této oblasti je realizován v průběhu celého základního vzdělání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je rozdělen na prvním stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstivelské práce a Příprava pokrmů.

Začlenění průřezových témat

V rámci předmětu Pracovní činnosti jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- podporuje chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení myšlení
- podporuje a podněcuje rozvoj uměleckého a estetického cítění

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k samostatnému řešení problémů na základě získaných zkušeností a poznatků, ověřování správnosti řešení problémů a aplikování těchto postupů v praktických situacích
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci
- vede žáky ke kontrole vlastní práce a opravování chyb
- vede žáky k tvořivosti, k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učí žáky obhajovat a vhodnou formou argumentovat svůj vlastní názor, pocit, postoj a zároveň naslouchat jiným názorům
- vede žáky k hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků
- vede žáky k užívání odborných pojmů, správné terminologie

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování
- vede žáky k sebedůvěře ve vlastní schopnosti

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí dovednosti pohotově reagovat v nenadálých situacích (poskytnutí účinné pomoci)
- vede žáky k ochraně zdraví i zdraví svých spolupracovníků

- vede žáky k orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách duševní a fyzické práce
- vede žáky ke vztahu k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- umožňuje žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu výsledků své vlastní i společné práce
- vede žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vede žáky k poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k zdravému, bezpečnému, odpovědnému a etickému používání digitálních technologií
- podporuje kritické myšlení při vyhledávání a ověřování informací

Vzdělávací obsah

1.-3.ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM -vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů -pracuje podle slovního návodu a předlohy	-výrobky z papíru a přírodnin -drobné výrobky z ovčího rouna a příze, z vosku -pletení ok hladce, okrajová oka, přidávání a ubírání ok -jednoduché pletené návrhy a výrobky -jednoduché techniky ručního šití a vyšívání a jednoduchý výrobek -základní techniky háčkování -jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu	ČaS M

	-seznámení se s tradičními řemesly, praktické vyzkoušení některých řemesel	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI -zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	-seznámení se s tradičními stavebními postupy a jejich praktické vyzkoušení -stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu	ČaS M
PĚSTITELSKÉ PRÁCE -provádí pozorování přírody - zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	-pozorování přírody a přírodních jevů, pozorování rostlin v různých ročních obdobích -pozorování procesu získávání potravin ze zemědělských plodin – na příkladu obdělávání vlastního pole, sklizně a pečení chleba -seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem - pěstování pokojových květin	ČaS
PŘÍPRAVA POKRMŮ -připraví tabuli pro jednoduché stolování -chová se vhodně při stolování	-seznámení se se základy stolování (prostírání, pravidla) -příprava jednoduchých pokrmů	ČaS

4.-5.ročník		
Výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM -vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu -využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic -volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu -udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	-výrobky z papíru a přírodnin - pletení ok obrace -křížková výšivka -základní techniky tkaní, např. na rámu, na jednoduchém stavu -jednoduchý tkaný výrobek -pletení s pěti jehlicemi: ponožky, rukavice	ČaS M

<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž -pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> -práce s jednoduchými nástroji a nářadím -jednoduché postupy opracování dřeva -jednoduché výrobky ze dřeva a kůry -práce s návodem, předlohou 	<p>ČaS M</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> -provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování -ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny -volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> -pozorování životního cyklu rostliny – klíčení, růst -záznam výsledků pozorování -péče o rostliny: sázení, setí, zalévání, kypření, hnojení aj. -druhy rostlin z hlediska umístění a užitku: pokojové a venkovní, okrasné, léčivky, koření, zelenina 	<p>ČaS</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> -orientuje se v základním vybavení kuchyně -připraví samostatně jednoduchý pokrm -dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování -udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> -příprava jednoduchých pokrmů - základní vybavení kuchyně -výběr, nákup a skladování potravin -pravidla hygieny při práci s potravinami -pravidla bezpečnosti při práci 	<p>ČaS</p>

6.-9.ročník

Výstupy - žák	Učivo	Průřezová témata Přesahy
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> -provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň -řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí -organizuje a plánuje svoji pracovní činnostužívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku -dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> -organizace práce -práce podle pracovního nákresu -práce u dílenského stolu-možnosti upnutí výrobku, bezpečnost, hygiena a pořádek na pracovišti -vlastnosti dřeva, proutí a kovu jako pracovního materiálu -druhy dřev a kovů -práce s pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování dřeva a kovu -seznámení se s historií vzniku pracovních nástrojů -jednoduché pracovní postupy a operace-sekání, řezání, vyřezávání, měření, broušení, jednoduché spojování dřeva, hoblování -tvorba uměleckých a praktických výrobků ze dřeva -práce s kovotepeckými nástroji -jednoduchý výrobek z kovu (za studena) -praktické seznámení s tradičními řemesly využívajícími dřevo, kov, proutí -jednoduché pracovní postupy a typy pletení z proutí -jednoduchý proutěný výrobek -šití uměleckých a praktických výrobků -seznámení se s výrobou oděvů, ušití konkrétního výrobku -umělecké zpracování ovčího rouna 	<p>ENV4</p>

<p>SVĚT PRÁCE -8. a 9. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> -orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí -posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě -využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání -prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> -trh práce -podnikání -možnosti vzdělávání -volba profesní orientace -zaměstnání 	
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu 	<p>péče o půdu, setí, zásady pěstování ovoce, zeleniny, květin pěstování léčivých rostlin, rozpoznávání, použití, léčivé účinky</p>	

Integrované učivo vzdělávací oblasti – Člověk a příroda - vzdělávací obor Přírodopis

<p>PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODNÍ UČEBNA</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na 	<ul style="list-style-type: none"> -Pozorování rostlin v přírodní zahradě – sukcese ekosystému -Půda a geologická skladba školní zahrady, její vlastnosti a vliv na faunu a floru - Kompostování, využití biodopadů 	
<p>základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému - aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>Společenstva v přírodní zahradě – hmyzí hotel, skalničky, jezírko,..</p> <p>přírodní zahrada – certifikace, podmínky obdělávání</p> <p>Půdní a vodní živočichové – pozorování a odchyt</p>	

5.11 Lalaband

Charakteristika

Lalaband je vyučován jako nepovinný předmět a je určen žákům 6. – 9. ročníku. Je vyučován s týdenní časovou dotací 60 minut. V Lalabandu jsou naplňovány především výstupy vzdělávací oblasti Umění a kultura a částečně také výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací předmět Lalaband se zaměřuje na rozvoj dříve získaných vokálních i instrumentálních dovedností formou odpovídající věku žáků. Stejně jako předmět hudební výchova také napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a jeho výrazových prostředků. Žáci jsou vedeni k uplatňování dosavadních návyků při hře na nástroj a zpěvu a jejich využití pro vědomý rozvoj vlastních schopností. Zároveň předmět Lalaband podporuje well-being žáků a přispívá k jejich duševní pohodě, harmonizaci a psychohygieně prostřednictvím společné hudební činnosti.

Během výuky tohoto předmětu se žák seznamuje s hudebními formami různých uměleckých období a různých zemí praktickou formou. Učí se interpretovat skladby a písně s využitím široké škály hudebních nástrojů podle svých schopností a dosavadních zkušeností. Žáci jsou také vedeni ke kreativnímu přístupu v produkci hudby, k improvizaci rytmické i melodické. Získávají teoretické znalosti o dobové interpretaci hudby, používaných nástrojích, charakteristikách jednotlivých uměleckých období.

V průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, skladbu, a hudební formy. Oblast pocitová obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Oblast pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak v individuální i společné hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejich výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech.

Začlenění průřezových témat

V rámci tohoto předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k efektivnímu učení se zpěvu, hře na nástroj a získání rytmických schopností zprostředkovává přístup ke zdrojům informací, které se týkají dějin hudby a hudební teorie seznamuje žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků
- vede žáky k efektivnímu učení se zpěvu, hře na nástroj a získání rytmických schopností

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří situace podněcující zamyšlení nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky
- vede žáky k porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a nabízí tak možnost školení úsudku
- vede žáky k praktickému využití nabytých vědomostí a poznatků prostřednictvím hudební improvizace
- umožňuje realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost žáků

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd.
- vytváří situace pro poznávání a cvičení mimoslovní komunikace
- umožňuje žákům vytvářet si a formulovat vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby

Kompetence sociální a personální

Učitel

- používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení
- sociální kompetence posiluje na praktických cvičeních a úkolech
- usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci zažít úspěch
- navozuje příležitosti k uvědomění si odlišností a specifických každého ze žáků a vede žáky k postupnému pochopení toho, v čem mohou být odlišné schopnosti ku prospěchu vzájemné komunikaci, vzájemnému učení se a společné práci

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní, zdravotní)
- nabízí příležitost k pochopení práv a povinností souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti
- prostřednictvím aktivního prožití hudebních tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, vede žáky k utváření smyslu pro kulturu a tvořivost, dále k možnosti naučit se oceňovat tradice a kulturní dědictví a respektovat kulturu jiných národů

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

- vytváří dostatek situací, v nichž je žák veden k využívání znalostí a zkušeností (např. ve spojitosti se zpěvem či hrou na nástroj) pro vlastní rozvoj v budoucnosti
- vede žáky k získávání pracovních návyků, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje zdravé, bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií
- posiluje dovednosti při tvorbě analogového a později digitálního hudebního obsahu – orchestrální hra, tvorba prezentací ze světa hudby, nahrávání vlastních skladeb, práce se zvukovými editory
- vede žáky ke spolupráci a komunikaci při společných hudebních projektech
- rozvíjí tvořivost a inovativní přístup k hudební tvorbě – experimentování s digitálními nástroji, tvorba hudebních doprovodů

Vzdělávací obsah

6.-9.ročník			
Výstupy - žák	Učivo	Průřezová Přesahy	témata
-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách -uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého -reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace -realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a	Vokální činnosti -zpěv cizích lidových písní (jedno- i vícehlas - zpěv jednoduchých durových a mollových melodií z listu -písně vyjadřující nálady dne (jedno- i vícehlas) -intonace v durových a mollových tóninách -přesné zachycení dynamiky a rytmu písně -péče o mutující hlasy (hlasová hygiena) -písně s kontrastem dur-moll -písně se silným rytmickým akcentem -péče o hlas a jeho rozsah a jeho reflexe -písně pop-music Instrumentální činnosti	MED4, MED5 MUL1,M UL2 Hudební výchova dějepis zeměpis	

<p>pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - na flétnu nebo jiný hudební nástroj dle svých dispozic reprodukuje skladby různých hudebních období, orientuje se v notovém zápisu těchto skladeb - dle svých individuálních dispozic intonuje a hraje z listu durové a mollové melodie 	<ul style="list-style-type: none"> -hra na flétny a jiné hudební nástroje z listu a reprodukce vícehlasých skladeb, písní cizích zemí -rytmická improvizace na různé nástroje -hra melodií z různých období na sopránovou flétnu - reaguje na dirigentská gesta -orientuje se v jednoduchých notových zápisech partitur 	
---	---	--

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy

Smyslem hodnocení a sebehodnocení žáků v ZŠ DiviZna je podpora pokroku na osobní vzdělávací cestě každého žáka. ZŠ DiviZna se snaží pracovat s individualitou a jedinečností každého žáka. Klade důraz na promyšleně nastavená kritéria zohledňující možnosti jednotlivců. Snaží se pracovat s vnitřní motivací žáka a vyhýbat se porovnávání žáků mezi sebou, „škatulkování“ či důrazu na vnější motivaci.

Hodnocení žáků ve všech ročnících a ve všech předmětech má formu slovního formativního hodnocení.

Pro potřeby přijímacího řízení na střední školu a při přestupu žáka na školu s hodnocením známkovou klasifikací (na vyžádání školy, na kterou žák přestupuje, nebo zákonných zástupců) se převede slovní hodnocení na klasifikaci známkami.

6.1.2 Obecné rysy hodnocení

Učitel sleduje celkový vývoj osobnosti žáka, utváření jeho charakteru, mravní, hodnotovou i společensko-občanskou vyzrálou, jakož i rozvoj obecných vlastností a poznávacích sil žákovy osobnosti. Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků jsou chápány jako prostředek rozvoje osobnosti. Do hodnocení se promítá píle, aktivita žáka a míra jeho zodpovědného přístupu ke vzdělávání, zohledňují se i souvislosti, které mohou ovlivnit jeho výkon. Jeho součástí mohou být i perspektivy pro další rozvoj žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.

Hodnocení se zaměřuje na celkový rozvoj žáka v těchto oblastech: oblast myšlenkově poznávací, oblast citově prožitková, oblast činnostně volní.

6.1.3 Získávání podkladů pro hodnocení

Podkladem pro hodnocení žáka se rozumí veškeré jeho projevy charakteru

- ústního
- písemného (písemné práce, projekty, epochové sešity)
- výtvarného a tvořivého (výkresy, výrobky, úprava sešitů)
- pohybového (koordinace, jemná motorika, orientace v prostoru...)

Dále sem patří průkazně vedené záznamy učitele o práci a sociálním chování žáka.

Podklady pro hodnocení učitel uchovává nejméně po dobu školního roku.

Pro získání podkladů pro hodnocení výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka využívá učitel zejména tyto metody, formy a prostředky:

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různé druhy ověřování znalostí a dovedností (písemné; ústní – před tabulí, v lavici, v průběhu hodiny, v rámci rytmické části, formou referátů apod.; grafické; praktické; pohybové apod.)
- průběžné a výstupní testy - písemné práce
- domácí úkoly
- hodnocení úpravy a vedení sešitů
- analýzu různých činností žáka
- konzultace s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP)
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

6.1.4 Zásady pro hodnocení

Slovní hodnocení učitelů v jednotlivých předmětech se soustřeďuje zejména na vývoj a dosažený stav žákových dovedností ve vztahu k očekávaným výstupům ŠVP, míru jeho motivace k učení, přístup během vyučování i v domácí přípravě, přičemž je rozhodující zhodnocení žákových možností.

- U teoreticky zaměřených předmětů sledujeme zejména ucelenost, přesnost a trvalost osvojení poznatků, zákonitostí, pojmů a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti, schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí, kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost, aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim, přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu. V neposlední řadě je brán zřetel na kvalitu výsledků činností a míru osvojení účinných metod samostatného studia.
- V předmětech prakticko-řemeslných je hodnocen zejména vztah a motivovanost k práci, schopnost spolupráce, míra osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce, využití získaných vědomostí v praktických činnostech, aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa, kvalita výsledků činností, organizace vlastní práce a ochota pomoci spolužákům, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí, hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci, obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.
- V předmětech uměleckých a pohybových se hodnotí především míra tvořivosti a samostatnosti projevu, osvojení potřebných vědomostí, dovedností, činností a jejich tvořivé užití, poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, kvalita projevu, vztah žáka k činnostem a zájem o ně, estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu, v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Individuálně integrovaní žáci jsou hodnoceni v souladu s individuálním vzdělávacím plánem.

Hodnocení chování navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o něm pedagogická rada kolegia učitelů.

Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě. Přijaté výchovné opatření a jeho zdůvodnění je součástí zápisu.

V průběhu školního roku jsou zákonní zástupci žáka pravidelně informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů o prospěchu a chování žáka. V závažných případech jsou informováni osobně nebo zápisem do žákovské knížky, případně telefonicky. V případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel bezprostředně zákonné zástupce žáka a iniciuje schůzku, ze které je pořízen zápis (zakládá se do dokumentace žáka). Tyto případy se projednávají na pedagogické radě.

U žáků 1. až 3. ročníku jsou podklady z ústního a písemného ověřování znalostí a dovedností pouze informativní. Ve většině případů se v tomto období jedná o společné činnosti žáků.

U žáků 4. až 6. ročníku musí učitel během každé epochy (nebo během čtvrtletí) alespoň dvakrát ověřit jejich znalosti, z toho nejméně jednou ústně. V umělecko-výchovných a praktických předmětech učitel zohlední charakter a cíle vyučovaného předmětu. Žáky hodnotí průběžně.

U žáků 7. až 9. ročníku musí učitel během každé epochy (nebo během čtvrtletí) alespoň dvakrát ověřit jejich znalosti, z toho nejméně jednou ústně. Každá epocha by měla být uzavřena závěrečnou písemnou prací formou testu, referátu, eseje apod. V umělecko-výchovných a praktických předmětech učitel zohlední charakter a cíle vyučovaného předmětu. V co největší míře učitel podporuje sebehodnocení žáků.

V 8. a 9. ročníku jsou zákonní zástupci a žáci seznámeni s převodem slovního hodnocení na klasifikaci známkami.

6.1.5 Specifika pro hodnocení epoch

- V 1. až 4. ročníku jsou kritéria žákům připomínána v průběhu celé epochy.
- Od 5. ročníku jsou kritéria hodnocení oznámena žákovi písemně na začátku každé epochy.
- Vyučující hodnotí žáky v průběhu epochy na bázi průběžného slovního hodnocení.
- Písemné slovní hodnocení za uplynulou epochu vytváří vyučující na základě vlastních poznámek, které si vede průběžně ve své dokumentaci. Zákonného zástupce informuje buď zápisem do epochového sešitu, do žákovské knížky či během konzultace. Je nutné, aby alespoň jeden z těchto způsobů byl dodržen.
- V 1. až 4. ročníku je žák průběžně slovně hodnocen.
- Od 5. ročníku obdrží žák po skončení epochy celkové slovní hodnocení. V případě, že se příslušný předmět vyučuje pouze v epoše, jedná se zároveň o závěrečné hodnocení na vysvědčení.
- Pokud žák nesplňuje kritéria pro hodnocení epochy, bude zákonný zástupce i žák vyrozuměn do deseti pracovních dnů ode dne skončení epochy. Bude jim sdělen termín a požadavky pro splnění výstupů epochy.

6.1.6 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

V průběhu školní docházky žák postupně za pomoci učitelů rozvíjí schopnost hodnocení dosažených znalostí, rozvinutých dovedností a dalších výsledků školní práce. Škola považuje schopnost sebehodnocení žáka za důležitý cíl svého výchovného a vzdělávacího působení. Prvky sebehodnocení jsou součástí hodnocení ve všech vyučovacích předmětech. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že v cestě k získání znalostí, dovedností i postojů je přirozené chybovat. Poznávají, že chyba může být také důležitým prostředkem učení.

6.1.7 Způsob informování o hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky žáků a jejich všestranný osobní růst je vyjadřován průběžným ústním a písemným slovním hodnocením.

Pro informování o prospěchu a chování žáka využívají pedagogové v průběhu školního roku různé formy hodnocení s ohledem na věk žáků a povahu vyučovaných předmětů:

- a) V 1. - 3. ročníku pedagogové využívají zejména tyto formy informování o hodnocení:
 - ústně při osobních konzultacích se zákonnými zástupci (min. 2x ročně)
 - elektronickou poštou, případně telefonicky
 - na pravidelných třídních schůzkách, které se konají 1x měsíčně (odborní učitelé se třídní schůzky účastní min. 1x za každé pololetí)
 - písemně prostřednictvím hodnocení v epochových sešitech, písemných pracích, případně žákovské knížce
 - při individuální konzultaci na požádání zákonných zástupců žáka.
- b) V 4. - 6. ročníku pedagogové využívají zejména tyto formy informování o hodnocení:
 - ústně při osobních konzultacích se zákonnými zástupci (min. 2x ročně)
 - elektronickou poštou, případně telefonicky
 - na pravidelných třídních schůzkách, které se konají 1x měsíčně (odborní učitelé se třídní schůzky účastní min. 1x za každé pololetí)
 - písemně prostřednictvím hodnocení v epochových sešitech, písemných pracích, případně žákovské knížce
 - při individuální konzultaci na požádání zákonných zástupců žáka.
- c) V 7. - 9. ročníku pedagogové využívají zejména tyto formy informování o hodnocení:
 - písemně prostřednictvím hodnocení v epochových sešitech, písemných pracích, případně žákovské knížce
 - hodnocením v osobní složce, kterou si vedou žáci (portfolio žáka)
 - elektronickou poštou, případně telefonicky
 - na pravidelných třídních schůzkách, které se konají 1x měsíčně (odborní učitelé se třídní schůzky účastní min. 1x za každé pololetí)
 - ústně při osobních konzultacích s žákem a zákonnými zástupci (min. 2x ročně), v 8. a 9. ročníku jsou zákonní zástupci na těchto konzultacích seznámeni s předpokládanou podobou převedení slovního hodnocení na klasifikaci
 - při individuální konzultaci na požádání zákonných zástupců žáka.

6.1.8 Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

Za každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení; za první pololetí lze vydat žákovi místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno slovně.

Slovní hodnocení vypracovávají učitelé jednotlivých předmětů. V případě, že předmět bude vyučován více učiteli, vypracují slovní hodnocení za dané období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Vysvědčení se dělí na úvodní část, která obsahuje celkovou charakteristiku žáka, a na část, která věnuje pozornost jednotlivým předmětům.

Při hodnocení jednotlivých předmětů je zpravidla ve stručnosti vyjádřena tematika probírané látky, požadovaná kritéria a to, jak žák tato kritéria plní, vždy s ohledem na jeho individuální schopnosti a možnosti.

V případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, převedou vyučující jednotlivých předmětů slovní hodnocení na klasifikaci, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Slovní hodnocení se převádí na klasifikaci za období posledního ukončeného pololetí.

6.1.9 Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Při použití slovního hodnocení se na vysvědčení užívají pouze 2 stupně:

- prospěl(a)
- neprospěl(a)

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Pokud je žák hodnocen slovem „neprospěl(a)“, nebo má-li absenci vyšší než 50 % časové dotace, projde ověřením znalostí a schopností v opravné zkoušce. Žák, který v daném předmětu v průběhu pololetí zamešká 30 – 50 % časové dotace, bude individuálně přezkoušen vyučujícím.

Vysvědčení žáka, který úspěšně ukončil devátý ročník, je opatřeno doložkou o získání stupně základního vzdělání.

6.1.10 Hodnocení chování

Běžnou součástí výchovného působení je průběžné pozitivní hodnocení. Převažujícím rysem celkového hodnocení je pozitivní motivace. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou (to, jak se chová ke spolužákům, k učiteli, k okolí i majetku) se hodnotí slovně (v úvodní části výročního vysvědčení).

V případě převedení na klasifikaci se hodnotí na vysvědčení stupni: 1 – velmi dobré 2 – uspokojivé 3 – neuspokojivé

Udělená výchovná opatření, popř. snížený stupeň chování, jsou součástí slovního hodnocení žáka. Vše projednává kolegium – pedagogická rada, která je poradním orgánem pro třídního učitele (respektive ředitele). Přihlíží se k individualitě žáka, důležité je vnitřní pochopení výchovného opatření. Rodiče jsou o porušení pravidel slušného chování jejich dítěte vyrozuměni písemnou formou nebo rozhovorem, ze kterého je pořízen písemný záznam.

Pokud bylo již žákovi uděleno konkrétní výchovné opatření, pak se při dalším přestupku toto výchovné opatření započítává. Konkrétní výchovná opatření mají platnost vždy na jedno pololetí daného školního roku.

Při zvlášť hrubém porušení školního řádu nemusí být dodržena posloupnost výchovných opatření.

Výchovná opatření

Hodnocení chování	Popis chování	Udělení výchovného opatření
Pochvala třídního učitele	Příkladné chování v sociálních oblastech	Uděluje třídní učitel
Pochvala ředitele školy (kolegia učitelů)	Příkladné chování v sociálních oblastech, opakovaná pomoc ostatním, záchrana kamaráda	Uděluje ředitel školy (kolegium učitelů) po projednání na pedagogické radě
Napomenutí třídního učitele	Porušení školního řádu	Uděluje třídní učitel po informování kolegia
Důtka třídního učitele	Opakované porušení školního řádu	Uděluje třídní učitel po projednání na pedagogické radě
Důtka ředitele	Závažnější porušení školního řádu Je možné ji udělit od 1 neomluvené absence	Uděluje ředitel školy po projednání na pedagogické radě
Snížený stupeň chování-2	Viz. Pravidla pro hodnocení chování	Uděluje ředitel školy po projednání na pedagogické radě
Snížený stupeň chování -3	Viz. Pravidla pro hodnocení chování	Uděluje ředitel školy po projednání na pedagogické radě

6.1.11 Zásady pro převod slovního hodnocení na známkové hodnocení

V případech, kdy je nutné převést slovní hodnocení na klasifikaci známkami, platí následující pravidla:

- Klasifikaci známkami navrhují učitelé jednotlivých předmětů na základě svých podkladů pro slovní hodnocení a v souladu s nimi.
- Klasifikační stupeň (známka) je navržen s ohledem na žákovy možnosti a individuální předpoklady k učení, přístup k práci a učení, píli, schopnosti spolupráce. Intelektuální dovednosti jsou jen dílčím aspektem celku hodnocení.

6.1.11.1 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Má opakované neomluvené absence ve vyučovacích hodinách. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.1.11.2 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace předmětů

Klasifikační stupeň 1 (výborný)

Žák si osvojil potřebné kompetence a naplnil očekávané výstupy ŠVP u příslušného předmětu.

Ovládá požadované dovednosti, poznatky si osvojil v plné šíři. Vnímá souvislosti jevů a vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává intelektuální, umělecké i praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené kompetence při řešení teoretických a praktických úkolů. Jeho ústní i písemný projev je bezchybný a výstižný, grafický projev estetický. Výsledky jeho činnosti vykazují jen zanedbatelné nedostatky. Je schopen samostudia.

V uměleckých a pohybově zaměřených předmětech pracuje žák tvořivě a samostatně a plně využívá své osobní předpoklady. Jeho projev je kultivovaný, v hudební a tělesné výchově přesný. Má zájem o umění a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svou tělesnou zdatnost.

V prakticky zaměřených předmětech projevuje žák kladný vztah k práci. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce. Dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou téměř bez nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci a udržuje pracoviště v pořádku.

Klasifikační stupeň 2 (chvalitebný)

Žák si osvojil většinu potřebných kompetencí a očekávané výstupy ŠVP u příslušného předmětu převážně naplnil.

Požadované dovednosti vcelku ovládá, poznatky si osvojil ve značné míře. Pohotově vykonává intelektuální, umělecké i praktické činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené kompetence při řešení teoretických a praktických úkolů. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Výsledky jeho činnosti vykazují jen malé nedostatky. S menší podporou je schopen samostudia.

V uměleckých a pohybově zaměřených předmětech žák aktivně a tvořivě využívá své osobní předpoklady. Pracuje převážně samostatně. Jeho projev je kultivovaný, v hudební a tělesné výchově méně přesný. Má zájem o umění a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Ochotně rozvíjí svou tělesnou zdatnost.

V prakticky zaměřených předmětech projevuje žák kladný vztah k práci. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Ovládá postupy a způsoby práce. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. S menší dopomocí si zvládne organizovat vlastní práci a udržovat pracoviště v pořádku.

Klasifikační stupeň 3 (dobrý)

Žák má v osvojení potřebných kompetencí mezery, očekávané výstupy ŠVP u příslušného předmětu naplnil průměrně.

Požadované dovednosti ovládá nejistě, v poznacích se projevují nedostatky. Intelektuální, umělecké i praktické činnosti vykonává jen s podporou učitele. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je méně estetický. Výsledky jeho činnosti vykazují četné nedostatky. Podle návodu učitele je schopen samostudia.

V uměleckých a pohybově zaměřených předmětech je žák méně aktivní, tvořivý a samostatný. Své osobní předpoklady příliš nevyužívá. Jeho projev je málo působivý, v hudební a tělesné výchově značně nepřesný. Nemá zájem o umění a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svou tělesnou zdatnost.

V prakticky zaměřených předmětech neprojevuje žák příliš kladný vztah k práci. Dopouští se chyb a při všech činnostech potřebuje pomoc učitele. Výsledky jeho práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, své pracoviště udržuje v pořádku s určitými obtížemi.

Klasifikační stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v osvojení potřebných kompetencí závažné mezery, očekávané výstupy ŠVP u příslušného předmětu naplnil jen částečně.

Požadované dovednosti ovládá značně nejistě, v poznatcích se projevují velké nedostatky. Intelektuální, umělecké i praktické činnosti vykonává jen s trvalou podporou učitele. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští závažných chyb. V ústním a písemném projevu má značné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je málo estetický. Výsledky jeho činnosti jsou jen zřídka správné. Při samostudiu má velké těžkosti.

V uměleckých a pohybově zaměřených předmětech je žák jen zřídka aktivní a tvořivý. Své osobní předpoklady vesměs nevyužívá. Jeho projev je málo uspokojivý. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti. Svou tělesnou zdatnost nerozvíjí.

V prakticky zaměřených předmětech žák pracuje téměř bez zájmu a vztahu k práci. Dopouští se větších chyb a při všech činnostech potřebuje dohled a podporu učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci si dovede organizovat jen za soustavné pomoci učitele, o pořádek na pracovišti nedbá.

Klasifikační stupeň 5 (nedostatečný)

Žák má v osvojení potřebných kompetencí závažné a značné mezery, očekávané výstupy ŠVP u příslušného předmětu nenaplnil.

Požadované dovednosti téměř neovládá, v poznatcích se projevují závažné a značné nedostatky. Intelektuální, umělecké i praktické činnosti mnohdy nevykonává ani s trvalou podporou učitele. V uplatňování poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští velmi závažných chyb. V ústním a písemném projevu má zásadní nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je neestetický. Výsledky jeho činnosti jsou převážně nesprávné. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Není schopen samostudia.

V uměleckých a pohybově zaměřených předmětech není žák aktivní a tvořivý. Své osobní předpoklady nevyužívá. Jeho projev je neuspokojivý. Neprojevuje snahu a zájem o činnosti. Svou tělesnou zdatnost nerozvíjí.

V prakticky zaměřených předmětech žák neprojevuje zájem o práci. Nedokáže v ní postupovat ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné. Práci si nedokáže zorganizovat, o pořádek na pracovišti nedbá.

6.1.11.3 Celkové hodnocení po převedení slovního hodnocení na známkovou klasifikaci

- prospěl(a) s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebný), průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- prospěl(a) - není-li v žádném z povinných předmětů (s výjimkou předmětů výchovného zaměření) hodnocen stupněm prospěchu 5 (nedostatečný)

- neprospěl(a) – je-li v některém z povinných předmětů hodnocen stupněm prospěchu 5 (nedostatečný) nebo není-li z něho hodnocen na konci 2. pololetí
- nehodnocen(a) – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím plánem na konci prvního pololetí.

6.1.12 Komisionální a opravné zkoušky, přezkoušení

6.1.12.1 Přezkoušení

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Náhradní termín je oznámen žákovi, popř. zákonným zástupcům žáka písemně, a je závazný. Nedostaví-li se žák na náhradní termín, může ředitel školy ze závažných důvodů povolit nový náhradní termín. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

6.1.12.2 Opravné zkoušky

Žák devátého ročníku a žák, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník a který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku (tj. do 31. srpna) v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku.

Žák, který neprospěl, opakuje ročník. Žákovi, který na daném stupni školy ročník již jednou opakoval, může ředitel školy na žádost jeho zákonných zástupců povolit další opakování ročníku pouze v případě vážných zdravotních důvodů.

Žákovi, který již má splněnou povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku povolit po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

6.1.12.3 Komisionální zkoušky

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o objektivnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, písemně požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, žádá krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky se konají nejpozději do 31. srpna toho roku, kdy bylo hodnocení provedeno.

Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením a sdělí prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

Z přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

6.1.12.4 Hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení a na žádost zákonných zástupců povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žákovi s mimořádným nadáním.

Postupuje se podle platných právních předpisů.

Způsob hodnocení žáka vychází ze znalosti příznaků jeho potíží a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech. Hodnocení je silně individualizované a nehodnotí jevy vyplývající z jeho osobnostních predispozic.

V případě plnění školní docházky v zahraničí se postupuje podle §38 školského zákona a s ním souvisejících vyhlášek MŠMT.

6.1.12.5 Způsob hodnocení žáků v individuálním vzdělávání

Žáci vzdělávání v individuálním vzdělávání podle § 41 školského zákona jsou hodnoceni na základě přineseného portfolia, které obsahuje práce z jednotlivých předmětů – pracovní sešity, pracovní listy, sešity, PC prezentace, krátká videa, fotografie, návštěvy muzeí, výukové programy pro školní skupiny a jiné materiály vztahující se k probírané látce.

Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva. Vlastní hodnocení je provedeno formou pohovoru nad přinesenými materiály v portfoliu a sebehodnocením. Hodnocení nemá režim běžného komisionálního přezkoušení. Je prostředkem pro zpětnou vazbu žákovi, vzdělavateli a škole.

Hodnocení se účastní učitelé školy, které určí ředitel školy, vzdělavatel a žák. Výstupem je vysvědčení formou klasifikace nebo slovní hodnocení, které se řídí bodem 6.1.9.2 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace předmětů.

Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitele školy o přezkoušení žáka. Pokud ředitel školy žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

Portfolio – nástroj pro dlouhodobé shromažďování informací o výsledcích, postupu učení a dalších charakteristikách souvisejících se vzděláváním konkrétního žáka.

Portfoliové hodnocení – zjišťování charakteristik, výsledků a postupu učení konkrétního žáka v dlouhodobém časovém období a ve snaze o maximální komplexnost.

6.2 Vlastní hodnocení školy

Cílem vlastního hodnocení je zabezpečit kvalitu a efektivitu školního vzdělávacího programu a získat zpětnou vazbu o tom, jak škola naplňuje své poslání.

Vlastní hodnocení je prováděno v následujících krocích:

- a) definování oblastí, které jsou pro činnost školy důležité
- b) stanovení očekávání v cílech školy
- c) určení sledovaných jevů a kritérií
- d) vypracování hodnotící zprávy
- e) stanovení opatření a úkolů

Perioda vlastního hodnocení je tři roky. Právní rámec školy je určen § 8 a § 9 Vyhlášky MŠMT ČR č. 15/2005 Sb. Hodnotící zpráva s navrženými termíny je předložena ke schválení pedagogické radě školy.

Sledované jevy:

1. Vzdělávací program školy

- Soulad školního programu s RVP
- Další programová nabídka školy

2. Podmínky vzdělávání

- Vliv personálních podmínek na vzdělávání
- Materiální, technické a hygienické podmínky
- Kvalita pracovního prostředí školy
- Efektivita využívání finančních zdrojů
- Rozvoj ekonomických zdrojů (projekty, granty)

3. Průběh vzdělávání

- Průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření klíčových kompetencí žáků

4. Výsledky vzdělávání žáků

- Výsledky vzdělávání žáků vzhledem ke stanoveným cílům základního vzdělávání

5. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

- Kvalita výchovného poradenství
- Přístup k informacím a jejich přenos
- Kvalita a využívání rodičovské iniciativy
- Vzájemné vztahy mezi školou, žáky, rodiči a dalšími osobami
- Vztahy se zřizovatelem a školskou radou
- Klima a kultura školy

6. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP

- Kvalita plánování
- Efektivita organizace školy
- Systém DVPP
- Kontrolní systém

7. Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

- Zlepšování kvality výsledků vzdělávání
- Prezentace školy
- Spolupráce s partnery
- Organizace akcí školy

ZŠ Divizna se profiluje jako škola založená na komunitních principech a pro vlastní hodnocení kvality své činnosti využívá i evaluačních kritérií z mezinárodního akčního výzkumu - Standardy kvality komunitních škol.

7. Přílohy

7.1 Změnový list

1. Úprava k 1.9.2022

- doplněn učební plán a vzdělávací obsah pro 2. stupeň
- zařazen nepovinný předmět Lalaband
- vydala ředitelka školy MUDr. Zuzana Poláčková

2. Úprava k 1.9. 2023

- Změny v předmětech a učebních plánech:
 - doplněna digitální klíčová kompetence mezi ostatní klíčové kompetence
 - doplněny kompetence digitální včetně implementace do relevantních předmětů
 - implementována oblast informatiky následujícím způsobem:
 - v 1. – 4 ročníku plně integrována do všech předmětů zejména do ČaS a M
 - v 5. - 9. ročníku částečně integrována do ostatních předmětů, vyučována v předmětu Informatika s časovou dotací 1 hodina týdně
- vydala ředitelka školy MUDr. Zuzana Poláčková

3. Úprava k 1.9.2025

- zařazen nový předmět Prohlubující seminář (zkratka PS) pro 9. ročník, s časovou dotací 1 hodina týdně
- upravená časová dotace v předmětu Dějepis v 9. ročníku z dotace 3 hodiny týdně na dotaci 2 hodiny týdně
- vydala ředitelka školy MUDr. Zuzana Poláčková